

Spis treści

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Komitet Regionów

104. sesja plenarna w dniach 28–29 listopada 2013 r.

2014/C 114/01	Rezolucja Komitetu Regionów „Polityczne priorytety Komitetu Regionów na rok 2014 określone na podstawie programu działalności legislacyjnej i prac Komisji Europejskiej”	1
---------------	--	---

OPINIE

Komitet Regionów

104. sesja plenarna w dniach 28–29 listopada 2013 r.

2014/C 114/02	Opinia Komitetu Regionów – Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2013 r.	6
2014/C 114/03	Opinia Komitetu Regionów – Wytyczne UE w sprawie pomocy państwa dla portów i linii lotniczych.	11
2014/C 114/04	Opinia Komitetu Regionów – Wartość dodana strategii makroregionalnych	18
2014/C 114/05	Opinia Komitetu Regionów – Plan działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu stalowego w Europie.	23
2014/C 114/06	Opinia Komitetu Regionów – Sport, niepełnosprawność, rekreacja	27
2014/C 114/07	Opinia Komitetu Regionów – Pomoc państwa dla rybołówstwa i akwakultury	33
2014/C 114/08	Opinia Komitetu Regionów – Strategiczne wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE.	37

III Akty przygotowawcze

KOMITET REGIONÓW

104. sesja plenarna w dniach 28–29 listopada 2013 r.

2014/C 114/09	Opinia Komitetu Regionów – Naukowcy, studenci, wolontariusze i inne kategorie obywateli państw trzecich	42
2014/C 114/10	Opinia Komitetu Regionów – Fundusz Solidarności Unii Europejskiej	48
2014/C 114/11	Opinia Komitetu Regionów – Ramy przyszłej polityki portowej UE	57
2014/C 114/12	Opinia Komitetu Regionów – Strategie integracji Romów	73
2014/C 114/13	Opinia Komitetu Regionów – Dyrektywa w sprawie fakturowania elektronicznego oraz kompleksowych e-zamówień.	79
2014/C 114/14	Opinia Komitetu Regionów – Wzmocniona współpraca między publicznymi służbami zatrudnienia.	85
2014/C 114/15	Opinia Komitetu Regionów – Pakiet dotyczący inteligentnych granic.	90
2014/C 114/16	Opinia Komitetu Regionów – Rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych	96

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

104. SESJA PLENARNA W DNIACH 28–29 LISTOPADA 2013 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Polityczne priorytety Komitetu Regionów na rok 2014 określone na podstawie programu działalności legislacyjnej i prac Komisji Europejskiej”

(2014/C 114/01)

KOMITET REGIONÓW

- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie programu prac Komisji na rok 2014 ⁽¹⁾;
- uwzględniając swoją rezolucję z 4 lipca 2013 r. „Priorytety Komitetu Regionów na rok 2014 w kontekście programu prac Komisji Europejskiej” ⁽²⁾;
- uwzględniając protokół o współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów, podpisany 16 lutego 2012 r.;

Najważniejsze priorytety polityczne na rok 2014

1. Uważa, że główne wyzwania dla Unii Europejskiej to generowanie trwałego wzrostu oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, tworzenie miejsc pracy i wzmocnienie zaufania obywateli do idei integracji europejskiej.
2. Wzywa do większej koordynacji polityki gospodarczej i społecznej, która pomoże w usuwaniu luk w konkurencyjności pomiędzy państwami członkowskimi. Ponownie podkreśla pilną potrzebę zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i przewyżczenia istniejących nierówności geograficznych między regionami UE w celu zapobiegania dalszej utracie kapitału ludzkiego.
3. Wzywa do szczegółowego przeglądu śródkresowego strategii „Europa 2020” w 2014 r., z uwzględnieniem: i) wymiaru terytorialnego, pozwalającego na wytyczanie celów na poziomie niższym od krajowego zgodnie z różnymi sytuacjami regionalnymi; ii) systemów sprawowania rządów z udziałem władz lokalnych i regionalnych w wyznaczaniu celów i realizacji strategii; iii) odpowiednich środków finansowych na inwestycje długoterminowe, które nie powinny być zarzucane ze względu na realizację celów dotyczących konsolidacji budżetowej.
4. Podkreśla istotne znaczenie procesu demokratycznego w Unii Europejskiej w roku wyborów 2014 i opracuje swój wkład w bieżącą dyskusję nad przyszłością Unii w celu wzmocnienia roli władz lokalnych i regionalnych w procesie integracji. Komitet Regionów będzie więc ożywiać wszelką dyskusję nad reformą traktatów poprzez organizowanie debat politycznych i poprzez większe eksponowanie zasady pomocniczości i koncepcji wielopoziomowego sprawowania rządów jako istotnych narzędzi, które pomagają w osiągnięciu tych celów.
5. Zważywszy, że zasada pomocniczości jest uznanym sposobem zapewnienia, by decyzje polityczne podejmowane były na poziomie możliwie najbliższym obywatelom, zwraca się do Komisji Europejskiej o lepsze wykazywanie we wnioskach ustawodawczych wartości dodanej działań UE. Wskazuje na wkład, jaki wniesie w monitorowanie stosowania zasady pomocniczości w przypadku inicjatyw UE, które mają wymiar lokalny bądź regionalny i które zostały określone w programie prac Komisji na 2014 r.

⁽¹⁾ COM(2013) 739 final.

⁽²⁾ CdR 4044/2013.

6. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja skupiła się na wynikach i wdrażaniu, i zobowiązuje się przyczynić się do wzmocnienia wymiaru terytorialnego oceny skutków.

Unia gospodarcza i walutowa

7. Podkreśla, że należy wzmocnić koordynację polityki gospodarczej. W związku z tym uważa, że władze regionalne i lokalne muszą uczestniczyć w procesie europejskiego semestru na szczeblu państw członkowskich i wzywa również do włączenia w niego KR-u na poziomie instytucji UE.

8. Z zadowoleniem przyjmuje uznanie konieczności wzmocnienia wymiaru społecznego UGW w szczególności w kontekście wniosku Komisji dotyczącego ustanowienia tablicy wyników najważniejszych wskaźników zatrudnienia i kwestii społecznych, która ma być uwzględniona w procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Oczekuje, że Komisja dalej będzie zajmować się kwestią jakości wydatków publicznych.

9. Z niecierpliwością oczekuje na tak nagłąco potrzebne propozycje Komisji w sprawie przygotowania unii bankowej poprzez reformę europejskiego sektora bankowego w celu poprawy ładu korporacyjnego, umożliwienia skutecznej naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków, wzmocnienia kapitału banków, skupienia się na dostarczaniu kredytów gospodarce realnej i obowiązkowego rozdzielenia bankowości detalicznej od działalności inwestycyjnej banków.

10. Wspiera wszelkie wysiłki zmierzające do urzeczywistnienia unii bankowej, przy uwzględnieniu jej lokalnego i regionalnego wymiaru i kluczowej roli, jaką odgrywają banki regionalne w zapewnianiu kapitału małym i średnim przedsiębiorstwom oraz na publiczne projekty inwestycyjne.

Wzrost, zatrudnienie i włączenie społeczne

11. Zgadza się z Komisją Europejską, że stopa bezrobocia, szczególnie wśród młodzieży, utrzymuje się na poziomach, które są gospodarczo i społecznie nie do przyjęcia. Komitet Regionów wzywa Komisję do uwzględnienia dobrych praktyk władz regionalnych i lokalnych w propozycjach mających na celu stymulowanie zatrudnienia młodzieży. Z zadowoleniem przyjmuje główny priorytet, jakim jest zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży, które stanowi rzeczywiste zagrożenie dla europejskiego modelu społecznego. Zwraca uwagę na znaczenie gwarancji dla młodzieży jako środka zapewniającego młodzieży równość szans na rynku pracy.

12. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą przedstawienia pakietu w sprawie mobilności pracowników, w którym skupiono by się na poprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego we wszystkich państwach członkowskich. Uważa jednak, że wcześniej należy koniecznie przełamać impas w sprawie egzekwowania dyrektywy 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników⁽³⁾. Może to oznaczać konieczność zmiany sposobów zwalczania oszustw, na przykład poprzez zawieszenie uznawania formularza A1. Oczekuje ponadto, że przyszły pakiet będzie zawierać wniosek ustawodawczy dotyczący informowania pracowników i konsultowania się z nimi w odniesieniu do antycypowania restrukturyzacji i zarządzania nią, a także propozycje w sprawie lepszej koordynacji kwalifikacji zawodowych.

13. Popiera działania Parlamentu Europejskiego na rzecz przeglądu systemu trojki w celu zagwarantowania demokratycznej kontroli i odpowiedzialności.

14. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do wykorzystania nowych programów wieloletnich ram finansowych w celu stawienia czoła wyzwaniom demograficznym, poprawy możliwości godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym oraz sprzyjania spójności społecznej.

15. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz modernizacji polityki pomocy państwa w celu lepszego dopasowania jej do strategii „Europa 2020” i zredukowania biurokracji, przy czym należy pamiętać o tym, że celem powinna być w pierwszym rzędzie poprawa konkurencyjności regionów słabiej rozwiniętych, jeśli chodzi o przemysł, biznes i wysoki poziom bezrobocia. Przypomina jednak o swoim apelu do Komisji Europejskiej o prowadzenie z nim formalnych konsultacji w sprawie dalszych projektów wytycznych odnoszących się do unijnych zasad dotyczących pomocy państwa, a w szczególności tych, które są obecnie przygotowywane w odniesieniu do infrastruktury.

16. Z zadowoleniem przyjmuje przewidywany europejski akt w sprawie dostępności i podkreśla, że dostępność towarów i usług jest kluczowym czynnikiem wpływającym na jakość życia osób niepełnosprawnych.

⁽³⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług, COM(2012) 131 final.

Polityka spójności

17. Wzywa Komisję Europejską do wspierania i kontrolowania zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w finalizację umów o partnerstwie oraz powiązanych z nimi programów operacyjnych, na podstawie stosowania rozporządzeń oraz „kodeksu postępowania”, i zwraca się o sporządzenie sprawozdania w tej sprawie do lutego 2014 r. Umowy o partnerstwie muszą stać się kluczowym elementem wielopoziomowego sprawowania rządów we wdrażaniu strategii „Europa 2020” lub jakichkolwiek europejskich strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia.

18. Zwraca uwagę na rosnącą liczbę różnych nieskoordynowanych unijnych inicjatyw wpływających na politykę rozwoju miast. Wzywa do przygotowania białej księgi w sprawie zintegrowanego programu rozwoju miast w UE i zgłasza swój zamiar uczestnictwa w tym procesie.

19. Zobowiązuje się do wnikliwego śledzenia postępów w realizacji środków w ramach filaru rozwoju obszarów wiejskich zreformowanej wspólnej polityki rolnej, w szczególności w odniesieniu do dywersyfikacji i modernizacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, oraz do wspierania ścisłej współpracy między gminami wiejskimi i miejskimi poprzez funkcjonalne partnerstwa terytorialne.

20. Wzywa państwa członkowskie i Komisję do oceny prac nad wszelkimi nowymi strategiami makroregionalnymi z punktu widzenia wspólnych wyzwań i możliwości stojących przed danymi obszarami geograficznymi oraz europejskiej wartości dodanej tych strategii. Podkreśla znaczenie usprawnienia obecnych struktur zarządzania oraz wzmocnienia stosowania zasady wielopoziomowego sprawowania rządów.

Budżet UE

21. Ponawia apel o reformę obecnego systemu zasobów własnych zgodnie z Traktatem, z myślą o obniżeniu bezpośrednich składek państw członkowskich do budżetu UE, zwiększeniu przejrzystości i zagwarantowaniu stabilności finansów UE. Oczekuje w związku z tym, że grupa wysokiego szczebla ds. zasobów własnych otrzyma mandat umożliwiający jej przedstawienie propozycji reform w kontekście śródkresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych.

22. Zobowiązuje się do wydania opinii w sprawie wykonania budżetu UE, zawierającej horyzontalne spojrzenie na wydatkowanie środków UE z punktu widzenia władz lokalnych i regionalnych.

23. Zwraca uwagę na brak skonsolidowanej wizji środków budżetowych dostępnych na wsparcie strategii „Europa 2020”. Przypomina, że synergia pomiędzy europejskim, krajowymi i terytorialnymi budżetami ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Wyraża zaniepokojenie z powodu wpływu kryzysu na dostępność środków na finansowanie inwestycji długoterminowych, i zwraca się do Komisji Europejskiej o zbadanie tego zagadnienia w kontekście śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”.

Rolnictwo i polityka morska

24. Apeluje do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie przeglądu dyrektywy 2004/18/WE w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych w taki sposób, by „produkcja lokalna” mogła być standardowym kryterium wyboru w przetargach dotyczących dostaw żywności na przykład do szkół, domów opieki i obiektów publicznych⁽⁴⁾.

25. Wzywa do szczegółowej oceny wpływu terytorialnego wszystkich propozycji dotyczących zniesienia mechanizmów regulacji rynków rolnych, w tym dwustronnych umów handlowych oraz układów o stowarzyszeniu, oraz do sprawdzenia, czy propozycje te nie są sprzeczne z celem dotyczącym spójności terytorialnej zapisanym w traktacie lizbońskim.

Transport

26. Zwraca się do Komisji Europejskiej o monitorowanie udziału władz lokalnych i regionalnych w platformach zarządzania priorytetowymi korytarzami podstawowej sieci transportowej i o wspieranie udziału tych władz w przygotowywaniu projektów istotnych dla danego regionu lub mających wymiar transgraniczny.

27. Będzie aktywnie uczestniczyć w tych inicjatywach Komisji Europejskiej związanych z transportem, które propagują wykorzystywanie sprawnie funkcjonujących sieci multimodalnych i przyczyniają się do konsolidacji jednolitego europejskiego obszaru kolejowego i jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej.

⁽⁴⁾ Zob. CdR 341/2010.

Środowisko, zmiana klimatu i energia

28. Wzywa Komisję Europejską do przyjęcia ambitnych nowych ram w zakresie klimatu i energii na okres do 2030 r., w tym prawnie wiążących celów dotyczących gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej i energii odnawialnej.

29. Apeluje o stabilne ramy prawne UE w odniesieniu do dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska oraz ochrony gleby.

30. Oczekuje, że w inicjatywie Komisji Europejskiej dotyczącej odpadów i oszczędnego gospodarowania zasobami zostaną ustalone nie tylko wskaźniki efektywnego korzystania z zasobów, ale również cele oparte na tych wskaźnikach.

31. Apeluje do Komisji Europejskiej o to, by w planowanym na 2014 r. przeglądzie wspólnotowych przepisów dotyczących odpadów oraz celów w zakresie zapobiegania, ponownego wykorzystania, recyklingu i odzyskiwania oraz odchodzenia od składowania odpadów, będącym częścią inicjatywy dotyczącej odpadów i oszczędnego gospodarowania zasobami, zapewniła odpowiednie uwzględnienie opinii perspektywicznej KR-u przygotowanej na wniosek Komisji. Przegląd powinien uwzględnić szczytne cele wytyczone w Planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy, kładąc tym samym podwaliny pod gospodarkę opartą na ponownym wykorzystaniu i recyklingu. Wzywa do poświęcenia uwagi w przeglądzie w 2014 r. kwestii odpadów z tworzyw sztucznych, z należytym uwzględnieniem opinii Komitetu w tej sprawie.

32. Oczekuje od Komisji Europejskiej, aby ta zaproponowała ambitny plan, którego celem będzie wprowadzenie w pełni zintegrowanego i konkurencyjnego wewnętrznego rynku energii. Apeluje do Komisji Europejskiej, by wspierała środki ułatwiające rozpowszechnianie się mikroprodukcji energii i jej włączenie do sieci dystrybucyjnych, a także zapewniła w tym procesie, by konsumenci na rynku detalicznym mogli w pełni korzystać z niedrogich źródeł energii i by inwestycje w zrównoważoną energię na szczeblu lokalnym i regionalnym były łatwiejsze dzięki zmodernizowanym zasadom dotyczącym pomocy państwa w dziedzinie energii. Na wniosek greckiej prezydencji Komitet przedstawi propozycje do strategii UE w sprawie powszechnego dostępu do energii po przystępnych cenach.

33. Apeluje do Komisji Europejskiej o nadzór nad tym, by w sektorze energetycznym ramy regulacyjne na poziomie krajowym były stabilne i zgodne z celami wytyczonymi w strategii „Europa 2020”.

34. Oczekuje na wnioski Komisji Europejskiej dotyczące niezbędnych ram prawnych w zakresie gazu łupkowego/gazu zamkniętego, które zapewnią bezpieczeństwo i zrównoważony charakter poszukiwań niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w Unii Europejskiej.

Badania i innowacje

35. Z zainteresowaniem oczekuje inicjatywy Komisji „Badania naukowe i innowacje nowym źródłem wzrostu” i jej oceny, w jaki sposób innowacyjna gospodarka sprzyja konkurencyjności i zapewnia podstawę identyfikacji priorytetowych inwestycji do współfinansowania z programu „Horyzont 2020”.

36. Nadal będzie czynnie zaangażowany w platformę inteligentnej specjalizacji oraz związane z tym projekty w regionach i będzie prowadzić dalsze działania związane z kolejnymi etapami projektowania i realizacji strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji w regionach.

Technologie informacyjno-komunikacyjne

37. Z zadowoleniem przyjmuje położenie nacisku na gospodarkę cyfrową, innowacje i usługi. Wzywa Radę i Komisję do podjęcia konkretnych działań, by zachęcać do inwestycji w tej dziedzinie, urzeczywistnić jednolity rynek cyfrowy do 2015 r. i rozpocząć działania zmierzające do podniesienia umiejętności oraz zmniejszenia przepaści cyfrowej między regionami państw członkowskich. Zobowiązuje się do propagowania modernizacji lokalnej i regionalnej administracji publicznej w zakresie świadczenia usług takich jak e-administracja, e-zdrowie, fakturowanie elektroniczne i elektroniczne zamówienia publiczne.

Edukacja, kultura i turystyka

38. Przywiązuje ogromną wagę do zagwarantowania, że w przyszły program „Erasmus +” zapewni odpowiednie wsparcie i równe szanse dla wszystkich grup docelowych z poprzednich programów, i będzie nadal zajmować się kwestią rozdziału środków finansowych i zarządzania programem. KR będzie wspierać dalsze działania służące zwiększaniu szans osób młodych na znalezienie pracy, takie jak wniosek w sprawie ram jakości dla staży i inicjatywy, których celem jest modernizacja strategii szkół i zawodów nauczycielskich. Oczekuje propozycji Komisji Europejskiej dotyczących stworzenia rzeczywistego europejskiego obszaru umiejętności i kwalifikacji.

39. Ponawia apel o sporządzenie komunikatu w sprawie zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki kulturalnej w UE, twierdząc, że wyraźne ramy strategiczne w tej dziedzinie mogą być bardzo korzystne dla rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, promowania i zachowania zróżnicowanego dziedzictwa europejskiego i dalszej integracji obywateli europejskich.

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz prawa obywatelskie

40. Oczekuje odpowiedzi Komisji Europejskiej w sprawie pierwszej partii skutecznych inicjatyw obywatelskich i powtarza swoją ofertę wspierania Komisji Europejskiej w ich ocenie oraz uczestnictwa w wysłuchaniach publicznych organizowanych w Parlamencie Europejskim.

41. Oczekuje wniosków Komisji Europejskiej dotyczących działań następczych po programie sztokholmskim i sformułuje swoje własne oczekiwania co do przyszłego rozwoju przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

42. Opowiada się za wprowadzeniem kompleksowej polityki UE w zakresie migracji, mobilności i azylu opracowanej w oparciu o poszanowanie podstawowych praw i wolności jednostki oraz zdolnej do ochrony granic UE. Tego rodzaju polityka musi umożliwić skuteczniejsze zwalczanie handlu ludźmi i nielegalnej imigracji oraz pogłębiać współpracę z nienależącymi do UE krajami pochodzenia i tranzytu. Należy także budować rzeczywistą solidarność między państwami członkowskimi UE, a także między władzami lokalnymi i regionalnymi. W szczególności wzywa do przeglądu rozporządzenia Dublin II w celu umożliwienia sprawiedliwego rozmieszczenia osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich. Rozważania te powinny również mieć zastosowanie do projektu strategii bezpieczeństwa morskiego UE.

43. Ma zamiar przyczynić się do ustalenia, zgodnie z wnioskiem Rady Europejskiej, priorytetowych działań na rzecz wzmocnienia europejskiej strategii w sprawie migracji i integracji migrantów. Uważa w związku z tym, że zarządzanie przepływami migracyjnymi, w szczególności w basenie Morza Śródziemnego, należy opracować w sposób całościowy, aby wspierać zrównoważone rozwiązania angażujące wszystkie zainteresowane podmioty, w szczególności kraje trzecie, państwa członkowskie UE, jak również władze regionalne i lokalne.

Globalny wymiar Europy

44. Będzie kontynuować wysiłki na rzecz wzmocnienia pozycji władz lokalnych i regionalnych z krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących w ramach procesu rozszerzenia. Zwraca uwagę na działania i możliwości wykorzystania Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM) i Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP) w celu wzmocnienia demokracji przez współpracę gospodarczą, społeczną i terytorialną z sąsiadami Europy.

45. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja potwierdziła zobowiązanie do wspierania procesu przemian demokratycznych w krajach partnerskich regionu Morza Śródziemnego, i przypomina, że do udanej transformacji potrzebne jest zaangażowanie na wszystkich poziomach. Jest gotowy wspierać decentralizację jako narzędzie formułowania i wdrażania lokalnych i regionalnych polityk publicznych mających na celu zwiększenie wzrostu gospodarczego oraz spójności społecznej i terytorialnej.

46. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję i wyłaniającą się decyzję w sprawie ogłoszenia roku 2015 Europejskim Rokiem Rozwoju, po to by zapewnić działania następcze w związku z milenijnymi celami rozwoju i rozpocząć nowy międzynarodowy program zrównoważonego rozwoju. Zwraca uwagę na potrzebę zadbania o to, by władze lokalne i regionalne były w pełni zaangażowane w realizację zarówno przyszłego programu na okres po 2015 r., jak i Europejskiego Roku Rozwoju 2015. Dlatego ponawia wniosek, by w budżecie przewidziano odpowiednie wsparcie finansowe dla inicjatyw władz lokalnych i regionalnych.

Bruksela, 29 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISÓ

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

104. SESJA PLENARNA W DNIACH 28–29 LISTOPADA 2013 R.

Opinia Komitetu Regionów – Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2013 r.

(2014/C 114/02)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Przypomina, że niezależnie od metod nadawania obywatelstwa krajowego, obywatelstwo UE nie tylko pozwala obywatelom o różnej tożsamości narodowej współżyć w Unii Europejskiej i uczestniczyć w integracji europejskiej, ale przyczynia się także do rozwoju demokracji europejskiej.
2. Podkreśla, że swoboda przemieszczania się jest fundamentem dalszego rozwoju gospodarczego i politycznego UE, otwiera przed obywatelami UE możliwości zawodowe i możliwości zdobywania wiedzy oraz tworzy ściślejsze więzi między Europejczykami, dlatego też jest zasadniczym elementem obywatelstwa Unii Europejskiej.
3. Podkreśla potrzebę skupienia się na wymiarze gospodarczym, tak aby zapewnić Europie silną gospodarkę, która przyczyni się do wzmocnienia społecznego wymiaru obywatelstwa UE, biorąc pod uwagę stale rosnący kryzys zadłużenia oraz wzrost bezrobocia, które dotyczą coraz więcej obywateli Unii, w szczególności ludzi młodych.
4. Uwzględni deklaracje obywateli Unii, którzy czują się odsunięci od podejmowania decyzji na poziomie europejskim i przypomina, że decyzje, na ile to możliwe, powinny być podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i bliski obywateli.
5. Zdaje sobie sprawę, że ze względu na bliski kontakt z obywatelami władze lokalne i regionalne znajdują się na najlepszej pozycji, aby lepiej uzmysłowić społeczeństwu na czym polega obywatelstwo UE oraz zwrócić uwagę na praktyczne korzyści, jakie przynosi ono ludziom.
6. Podkreśla, że w momencie, kiedy pogłębia się unia gospodarcza i walutowa, a jednocześnie trwają dyskusje na temat wzmocnienia unii politycznej dzięki możliwości zmiany traktatów, konieczne jest, aby ściślejsza integracja szła w parze z większą legitymacją demokratyczną.

Ramy polityczne i prawne dla obywatelstwa Unii

7. Przypomina, że podstawowym i wysoce symbolicznym etapem w budowaniu tożsamości europejskiej i demokracji europejskiej było wprowadzenie na mocy traktatu z Maastricht pojęcia „obywatelstwa Unii”, które zostało przyznane wszystkim obywatelom państw członkowskich UE. Wraz z przyjęciem traktatu z Amsterdamu obywatelstwo to zostało uznane za komplementarne w stosunku do obywatelstwa krajowego.
8. Podkreśla również, że nowe rozwiązania prawne wprowadzone w traktacie lizbońskim oznaczały wzmocnienie obywatelstwa Unii, które uznawane jest za dodatkowe (a nie po prostu uzupełniające) wobec obywatelstwa krajowego, choć go nie zastępuje. Obywatelstwo UE nie ma być wyrazem wcześniej istniejących więzi, wiążących ze sobą organy polityczne, lecz ma stanowić ramy prawne, które przekształcają prawo do swobodnego przemieszczania się z jednego kraju do drugiego w podstawę gwarancji praw, a nie wykluczania.

9. Zauważa, że dwie dekady po ustanowieniu praw obywateli Unii na mocy traktatu z Maastricht, prawa te nie zawsze odzwierciedlają ich codzienną rzeczywistość. Fakt ten został potwierdzony przez szeroko zakrojone konsultacje społeczne na temat obywatelstwa UE, podczas których 12 000 obywateli Unii podało przykłady przeszkód biurokratycznych, które wciąż utrudniają im korzystanie z ich praw, jak choćby prawa do swobodnego przemieszczania się⁽¹⁾. Badania Eurobarometru dotyczące praw obywatelskich⁽²⁾ oraz praw wyborczych⁽³⁾, szereg bezpośrednich rozmów obywateli z krajowymi i europejskimi politykami oraz szereg pytań obywateli w związku z prawami europejskimi, złożonych za pośrednictwem sieci informacyjnej *Europe Direct*, potwierdzają, że w tym temacie jest jeszcze wiele do zrobienia.

10. Podkreśla, że prawa, o których mowa w sprawozdaniu, to prawa przyznane na mocy traktatów UE obywatelom Unii Europejskiej, jednak wiele z nich to prawa podstawowe odnoszące się także do obywateli państw trzecich.

11. Zauważa, że związek obywatelstwa Unii z obywatelstwem państw członkowskich pozostaje dwuznaczny. Z jednej strony zależy bezpośrednio od obywatelstwa państw członkowskich, które stanowi jedyny warunek potrzebny do przyznania obywatelstwa UE, jak zostało to określone w prawie krajowym. Ten aspekt obywatelstwa UE ogranicza jego rolę jako dodatkowego źródła praw w odniesieniu do obywatelstwa państw członkowskich. Z drugiej jednak strony obywatelstwo UE oddziela pojęcie obywatelstwa od pojęcia państwa narodowego i nie kładzie już akcentu na integrację jednostki ze społecznością obywatelską, w której jednostka ta przebywa, lecz na zagwarantowanie jej, jako obywatelowi Unii, równych praw obywatelskich, politycznych i socjalnych oraz prawa do swobodnego przemieszczania się.

12. Podkreśla, że uzyskanie obywatelstwa państwa członkowskiego, a przez to także obywatelstwa UE, może być kluczowym mechanizmem integracji obywateli państw trzecich ze społeczeństwami europejskimi i jako takie musi być w wystarczającym stopniu dostępne dla imigrantów mających uregulowany status i przebywających przez dłuższy okres na terenie UE. Przyznawanie tym migrantom obywatelstwa jest podstawowym narzędziem zintegrowania ich ze społeczeństwem europejskim.

13. Odnotowuje, że już od wydania w 2010 r. opinii na temat obywatelstwa Unii wzywał UE do ustanowienia bardziej demokratycznych i przejrzystych strategii politycznych oraz organów decyzyjnych. Wzywał również do wprowadzenia mechanizmów, które przyczyniłyby się do stymulowania dwukierunkowego dialogu politycznego oraz wcielania w życie zasad demokracji uczestniczącej.

14. Uznaje, że Komisja przedstawia bilans podejmowanych do tej pory działań i stara się dochować swoich zobowiązań dotyczących promowania obywatelstwa UE, przedstawiając propozycje w 12 konkretnych obszarach.

15. Zauważa jednak, że sprawozdanie przedstawia propozycje dotyczące głównie wymiaru gospodarczego UE i tylko wtórnie politycznego lub społecznego wymiaru integracji europejskiej. Na przykład nie zawiera szczegółowych i konkretnych propozycji sposobów wspierania praw pacjentów lub transgranicznej opieki zdrowotnej, wspierania wielokulturowości, promowania bardziej „socjalnej Europy” (np. poprzez walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym) lub stopniowego budowania tożsamości europejskiej.

16. Odnotowuje, że działania zaproponowane w sprawozdaniu są na pierwszy rzut oka zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Konieczne jest jednak, aby Komisja Europejska uzasadniła w szczegółowy sposób wszelkie indywidualne działania w momencie, kiedy zostaną one zaproponowane w oficjalny sposób, ponieważ niektóre projekty mogą wymagać dokładniejszej analizy (np. opcjonalne wydawanie jednolitych dokumentów europejskich). Ponadto, przewidziane środki nie powinny przekładać się na nadmierne obciążenie administracyjne i finansowe odnośnych władz krajowych, regionalnych i lokalnych.

17. Podkreśla, że w perspektywie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r., sprawozdanie powinno zostać także odczytane w świetle ostatniego komunikatu oraz stosownych zaleceń Komisji Europejskiej⁽⁴⁾. Dokumenty te mają na celu wzmocnienie procesów demokratycznych i demokracji pośredniej w UE poprzez zachęcanie do udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_en.pdf.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf.

⁽⁴⁾ COM(2013) 126 final, Komunikat Komisji Europejskiej pt. „Przygotowanie do wyborów europejskich w 2014 r.: dalsze usprawnienie demokratycznego i skutecznego sposobu przeprowadzania wyborów” oraz C(2013) 1303 final, Zalecenie Komisji dotyczące usprawnienia demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego.

18. Przypomina, że aktywnie uczestniczył w pracach nad sprawozdaniem oraz że uwzględniono w nim wyniki i rekomendacje badania, które zostało przeprowadzone w imieniu KR-u, dotyczącego roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu obywatelstwa Unii i praw obywatelskich⁽⁵⁾.

Warunki rzeczywistego korzystania z obywatelstwa

19. Proponuje podjęcie środków umożliwiających zapewnienie kształcenia i edukacji w zakresie obywatelstwa, uzyskanie przez obywateli możliwości świadomego i swobodnego korzystania z przysługujących im praw i obowiązków, wzmocnienie społecznego wymiaru obywatelstwa w związku z postępującym kryzysem gospodarczym oraz usunięcie rozmaitych przeszkód, które ograniczają korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli Unii.

20. Podkreśla, jak ważne jest stworzenie rzeczywistej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w służbie obywateli w świecie coraz większej mobilności⁽⁶⁾ i zaznacza, że zagwarantowanie obywatelom UE niezakłóconego korzystania z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu ma kluczowe znaczenie, ponieważ spośród praw przewidzianych w Traktacie UE właśnie to obywatele cenią sobie najbardziej i postrzegają jako najważniejsze osiągnięcie integracji UE. W tym kontekście nie wystarczy stworzenie praw, trzeba też zadbać, by wszystkie szczeble sprawowania rządów współpracowały nad zagwarantowaniem możliwości niezakłóconego korzystania z nich.

Rola samorządów lokalnych i regionalnych

21. Zwraca uwagę, że jednym z istotnych wniosków zawartych w sprawozdaniu z 2010 r. jest to, że trudności, z jakimi borykają się obywatele Unii w korzystaniu ze swoich praw, nie wynikają tyle z braków ustawodawczych na poziomie UE, ile z czynników związanych z transpozycją i wdrażaniem tych przepisów na szczeblu krajowym. W związku z powyższym Komitet uznaje, że w sprawozdaniu Komisji Europejskiej brakuje konkretnego odniesienia do wkładu, jaki władze lokalne i regionalne mogą wnieść w zapewnienie możliwości rzeczywistego korzystania z obywatelstwa UE i w zagwarantowanie jego jakości.

22. Podkreśla, że samorządy lokalne i regionalne powołane są do odgrywania znaczącej roli w procesach partycypacyjnych, które mają zostać wdrożone w celu ustanowienia rzeczywiście oddolnego podejścia, pozwalając obywatelom przyczynić się znacząco do kształtowania polityki UE umożliwiającej praktyczne zastosowanie ich praw obywatelskich.

23. Podkreśla zdolność władz lokalnych i regionalnych do uczestniczenia w zarządzaniu problemami związanymi z przemieszczaniem się i miejscem pobytu obywateli Unii, a także w kwestiach związanych z przyjmowaniem migrantów, i uznaje, że samorządy terytorialne mają możliwość dotarcia do grup, które często wykazują słaby poziom uczestnictwa w procesach politycznych, np. do ludzi młodych i imigrantów.

24. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej, aby rozwiązać problem niedoinformowania urzędników na szczeblu lokalnym i regionalnym na temat praw obywateli Unii, co prowadzi często do udzielania zainteresowanym stronom błędnych informacji i utrudnia korzystanie z tych praw, poprzez opracowanie narzędzi do prowadzenia szkoleń online dla samorządów. Ponieważ członkowie KR-u są w stanie poznać potrzeby i możliwości urzędników samorządów terytorialnych na obszarach, z których pochodzą, Komitet Regionów jest gotowy do aktywnej współpracy z Komisją Europejską w celu opracowania i propagowania tego narzędzia w państwach członkowskich.

25. Z zadowoleniem przyjmuje nowe inicjatywy Komisji Europejskiej podejmowane w celu usuwania przeszkód w faktycznym korzystaniu z praw wynikających z obywatelstwa UE. Zauważa jednak, że w państwach członkowskich wciąż istnieją rozbieżności między obowiązującymi przepisami a rzeczywistością, z jaką obywatele mają do czynienia na co dzień, w szczególności w sprawach o charakterze transgranicznym, i stwierdza, że należy zwrócić baczniejszą uwagę na tę kwestię.

Wymiary obywatelstwa UE⁽⁷⁾

Aktywność obywatelska

26. Jest zdania, że wzmocnienie obywatelstwa UE może być oparte na wzmocnieniu aktywnego udziału obywateli w życiu społeczności lokalnych, a zwłaszcza na zaangażowaniu ludzi młodych, którzy wykazują większą mobilność w przestrzeni europejskiej.

⁽⁵⁾ Badanie Komitetu Regionów (2012) dotyczące roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu obywatelstwa UE i praw obywatelskich („Local and regional authorities promoting EU citizenship and citizens' rights”). Podsumowanie badania dostępne jest pod linkiem: <http://cor.europa.eu/en/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>.

⁽⁶⁾ CdR 201/2009.

⁽⁷⁾ Rozróżnienie to zaproponowano w opinii KR-u pt. „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r.: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE”, sprawozdawca: Roberto Pella (Włochy, PPE), CdR 355/2010 fin, i przyjęto w niniejszym projekcie opinii.

Obywatelstwo społeczne

27. Uważa za konieczne wzmocnienie na poziomie europejskim inicjatyw na rzecz obywatelstwa społecznego, jako że dostęp do praw socjalnych jest w niektórych przypadkach obwarowany wymogami i kryteriami ustalonymi przez państwa członkowskie; sytuacja ta sprzyja różnym formom dyskryminacji i pozostaje w sprzeczności z zasadą równości i równego traktowania ujętą w ustawodawstwie europejskim.

28. Uznaje, że sprawozdanie Komisji Europejskiej zawiera pewne środki służące umacnianiu obywatelstwa społecznego (na przykład pozytywne działania na rzecz ustanowienia ram jakościowych dla staży), które choć tylko orientacyjne, wydają się być sensowne.

29. Zdecydowanie popiera skuteczne wzmocnienie prawa do swobodnego przemieszczania się, w szczególności w odniesieniu do mobilności ludzi młodych, ze względu na rosnące bezrobocie w państwach członkowskich.

Swobody obywatelskie

30. Zauważa, że nadal istnieje w tej dziedzinie pole do działania. Na przykład, zgodnie z ustaleniami specjalnego badania Eurobarometru⁽⁸⁾, tylko połowa uczestników badania wiedziała o istnieniu i zakresie kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, a i ich wiedza o prawie do składania petycji do Parlamentu Europejskiego była skąpa⁽⁹⁾.

31. Proponuje w związku z tym, aby władze lokalne i regionalne podjęły konkretne i skuteczne działania w kierunku podnoszenia świadomości obywateli Unii w sprawie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego, przy wsparciu odpowiednich środków UE.

Obywatelstwo polityczne

32. Zauważa, że frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego stale maleje od 1979 r., osiągając w 2009 r. 43 %⁽¹⁰⁾, co tylko potwierdza fakt, iż obywatele Unii mają poczucie, że ich opinia nie jest brana pod uwagę przy podejmowaniu decyzji na poziomie europejskim (obawę tę, według badania Eurobarometru, podziela 68 % obywateli).

33. Zwraca uwagę na dobre praktyki⁽¹¹⁾, zgodnie z którymi władze lokalne i regionalne mogą, przy wsparciu odpowiednich funduszy europejskich, organizować programy i kampanie informacyjne na szczeblu lokalnym i regionalnym, aby uświadamiać mieszkańcom ich prawa do głosowania, a także kandydowania w wyborach europejskich. Komitet Regionów podkreśla ponadto, że jednostki samorządu terytorialnego mogą również odegrać znaczącą rolę w informowaniu i uświadamianiu przede wszystkim uczniów i studentów, przygotowując ich do aktywnego korzystania z ich praw wyborczych.

34. Odnotowuje potrzebę dalszego umacniania praw politycznych obywateli pochodzących z państw trzecich oraz zachęcania państw członkowskich, aby nie wprowadzały zbyt restrykcyjnych przepisów w zakresie dostępu obywateli państw trzecich do obywatelstwa. We wcześniejszych opiniach KR z jednej strony uznał, że imigranci legalnie przebywający w państwach członkowskich mają pewne oczekiwania w zakresie możliwości uzyskania obywatelstwa UE, a z drugiej strony ocenił, że udział legalnych imigrantów w życiu politycznym jest bardzo silnym czynnikiem ułatwiającym ich integrację ze społecznościami lokalnymi.

35. Wzywa wszystkie bez wyjątku państwa członkowskie, aby ułatwiały swym obywatelom korzystanie z prawa do głosowania i do kandydowania w wyborach krajowych, bez względu na to, czy rezydują oni lub znajdują się na terytorium swojego kraju, czy też nie. Fakt, że korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się w obrębie UE nie powinien prowadzić do pozbawienia ich praw politycznych.

36. Uznaje, że zostały spełnione już wszystkie warunki, aby przeprowadzić lub pogłębić dialog na temat poszerzenia prawa do głosowania obywateli Unii, tak aby obejmowało ono także wybory regionalne i krajowe państwa, w którym przebywają, bez uszczerbku dla niezawisłości każdego państwa członkowskiego (*ius domicili*).

⁽⁸⁾ Badanie Komitetu Regionów (2012) dotyczące roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu obywatelstwa UE i praw obywatelskich („Local and regional authorities promoting EU citizenship and citizens' rights”). Podsumowanie badania dostępne jest pod linkiem: <http://cor.europa.eu/en/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>, s. 12.

⁽⁹⁾ Zob. art. 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽¹⁰⁾ Badanie Komitetu Regionów (2012) dotyczące roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu obywatelstwa UE i praw obywatelskich („Local and regional authorities promoting EU citizenship and citizens' rights”), s. 10.

⁽¹¹⁾ Zob. przypis 10, s. 11.

37. Podkreśla dynamikę, którą pojęcie obywatelstwa UE może nadać procesowi rozszerzania UE, który nie sprowadza się tylko do gospodarczego i prawnego przystosowania do dorobku europejskiego, ale zakłada także potrzebę podjęcia interwencji politycznej w krajach przystępujących w celu wzmocnienia struktur demokratycznych i zasad praworządności. Perspektywa obywatelstwa UE może zapewnić tym działaniom znaczenie praktyczne.

Obywatelstwo administracyjne

38. Przypomina o konieczności podejmowania działań na szczeblu lokalnym i regionalnym mających na celu uproszczenie procedur administracyjnych, by umożliwić faktyczne korzystanie z praw wynikających z obywatelstwa Unii, w szczególności z prawa do swobodnego przemieszczania się, oraz by wyeliminować wszelkie praktyki zniechęcania lub inne istniejące formy dyskryminacji, które pociągają za sobą odmienne traktowanie obywateli europejskich, w szczególności w odniesieniu do udzielania zezwolenia na pobyt. Dzięki identyfikacji problemów, jakie napotykają, władze lokalne i regionalne powinny być w stanie zapewnić odpowiednie rozwiązania.

39. Uznaje, że działania zapowiedziane przez Komisję stanowią krok w tym właśnie kierunku. Z uwagi na to, że jeden z obszarów działalności aktywnie angażuje samorządy lokalne⁽¹²⁾, wskazane jest zarówno przeprowadzenie pogłębionej oceny skutków, jak i zapewnienie finansowania z funduszy europejskich.

40. Przyjmuje z zadowoleniem przedstawione przez Komisję Europejską propozycje promowania ułatwień w zakresie transgranicznego uznawania w UE zaświadczeń o przydatności pojazdów do ruchu drogowego, a także propozycję harmonizacji wymogów dotyczących kontroli technicznej pojazdów silnikowych. Propozycje te należy wdrożyć w możliwie najkrótszym czasie, tak aby zapewnić obywatelom możliwość łatwiejszego korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się, w tym do przerejestrowywania pojazdów z kraju do kraju.

Kultura obywatelstwa

41. Proponuje wzmocnienie inicjatyw współpracy, które promują informowanie obywateli o ich prawie do swobodnego przemieszczania się, takich jak programy partnerstwa miast, transgraniczne inicjatywy współpracy itp.

42. Przypomina⁽¹³⁾, że w perspektywie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. bardzo ważne jest, aby bardziej uświadomić wszystkim obywatelom Unii ich prawa, zwłaszcza prawa wyborcze, które przysługują im w państwie członkowskim, w którym przebywają, oraz aby ułatwić im korzystanie z nich.

Środki finansowania projektów, możliwości współpracy i partnerstwa

43. Zwraca uwagę, w związku z nowymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020, na istotne bodźce, których mogą dostarczyć programy „Prawa podstawowe i obywatelstwo” oraz „Europa dla Obywateli” dla wzmocnienia obywatelstwa UE i wspierania działań w celu promowania wiedzy i wdrażania prawa europejskiego i politycznych strategii europejskich w państwach członkowskich.

44. Zaleca przyjęcie prostszego i bardziej efektywnego podejścia do finansowania europejskich programów obywatelskich poprzez ściślejsze określenie priorytetów, które mają być zgodne z wyborami politycznymi, i dbanie o to, by skupić się na rozpowszechnianiu wyników działań w celu zwiększenia ich atrakcyjności, aby osiągnąć wyznaczone cele strategiczne i polityczne. Aby tak się stało, konieczny jest udział władz lokalnych i regionalnych w planowaniu tego rodzaju działań, zwłaszcza w odniesieniu do szkolenia i opracowania rocznych programów prac.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹²⁾ W szczególności propagowanie dostępu do ukierunkowanych danych dotyczących UE dzięki udostępnianiu narzędzi do prowadzenia szkoleń online, dostępnych dla samorządów lokalnych, oraz dostarczaniu w przystępny sposób obywatelom informacji, które pomogą im w rozwiązywaniu ich problemów.

⁽¹³⁾ Zob. opinia w sprawie wzmocnienia obywatelstwa – 2013 r.

Opinia Komitetu Regionów – Wytyczne UE w sprawie pomocy państwa dla portów i linii lotniczych

(2014/C 114/03)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Odnotowuje, że w kontekście szerokiego procesu nowelizacji przepisów w dziedzinie pomocy państwa zainicjowanego przez Komisję Europejską w 2012 r. ⁽¹⁾, transport lotniczy był jednym z pierwszych sektorów, w których stwierdzono potrzebę aktualizacji ram prawnych dotyczących finansowania publicznego, w odniesieniu do infrastruktury, pomocy operacyjnej dla portów lotniczych oraz pomocy na rozpoczęcie działalności dla linii lotniczych ⁽²⁾.
2. Przypomina, że w 1994 r. ⁽³⁾ Komisja Europejska wprowadziła po raz pierwszy zasady dotyczące pomocy państwa dla sektora lotniczego, a następnie doszło do stopniowej liberalizacji tego sektora, co znacznie wzmocniło jego konkurencyjność i stworzyło potrzebę regulacji zapewniających równe reguły gry dla wszystkich działających w nim podmiotów.
3. Podkreśla, że w 2005 r. ⁽⁴⁾ konsolidacja liberalizacji sektora lotniczego, wraz z szybkimi zmianami w tym sektorze w kolejnych latach, m.in. pojawieniem się nowego modelu biznesowego tanich linii lotniczych opartego na małych lotniskach, doprowadziły do konieczności aktualizacji obowiązujących ram prawnych poprzez nowe wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie finansowania publicznego portów i linii lotniczych prowadzących działalność na lotniskach regionalnych.
4. Stwierdza, że w ciągu zaledwie 8 lat na europejskim rynku zaszły radykalne zmiany w natężeniu ruchu lotniczego, zwłaszcza ze względu na gwałtowny wzrost udziału rynkowego tanich linii, których model biznesowy skupia się przede wszystkim na małych lotniskach regionalnych o charakterze zdecentralizowanym w stosunku do tradycyjnych lotnisk krajowych i wielkich portów lotniczych.
5. Zgadza się z Komisją Europejską co do konieczności i pilnej potrzeby podjęcia działań na rzecz zmiany ram prawnych dotyczących wsparcia dla sektora lotniczego, tak aby były one zgodne z celami programu modernizacji, który ma zapewnić państwom członkowskim pakiet zaktualizowanych, uproszczonych i skutecznych przepisów prawnych chroniących konkurencję i jednolity rynek w okresie 2014–2020. Przypomina swoje zalecenia wyrażone już w opinii w sprawie unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa ⁽⁵⁾.
6. Z zadowoleniem przyjmuje konsultacje publiczne, których pierwszy etap został zainaugurowany przez Komisję Europejską 6 czerwca 2011 r., a obecny drugi etap toczy się od 3 lipca 2013 r., mające na celu zebranie opinii wszystkich podmiotów na temat obowiązujących ram prawnych oraz propozycji nowych wytycznych. Popiera podejście Komisji Europejskiej mające na celu ustanowienie uczciwej konkurencji między poszczególnymi podmiotami europejskiego sektora lotnictwa niezależnie od ich modelu eksploatacji, aby zapewnić prawidłowe działanie i konkurencyjność europejskiego sektora transportu lotniczego.
7. Ubolewa jednak, że europejskie prawo konkurencji, należące do wyłącznych kompetencji Komisji Europejskiej, a także nadmiar miękkiego prawa, utrudniają władzom lokalnym i regionalnym wniesienie istotnego wkładu w te obszary o kluczowym znaczeniu dla rozwoju regionalnego i lokalnego, jak np. lotniska regionalne i polityka wspierania rozwoju regionalnego.

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ Konsultacje publiczne trwały od 7 kwietnia 2011 r. do 7 czerwca 2011 r.

⁽³⁾ 94/C 350/07.

⁽⁴⁾ 2005/C 312/01.

⁽⁵⁾ CdR 1528/2012.

8. Uczuła Komisję na różnorodność sytuacji, w jakich znajdują się porty lotnicze na terytorium europejskim, zwłaszcza na sytuację regionów najbardziej oddalonych. Izolacja i oddalenie, które charakteryzują te obszary, nie pozwalają znajdującym się tam portom lotniczemu, niezależnie od notowanego ruchu pasażerskiego, na utrzymanie rentowności finansowej czy podjęcie konkurencji z innymi portami lotniczymi w UE, a wręcz stanowią możliwe zagrożenie dla innych alternatywnych środków transportu, tak lądowego, jak kolejowego.

9. Przypomina, że w tym sektorach władze lokalne i regionalne są głównymi podmiotami polityki terytorialnej w zakresie rozwoju i wzrostu, także za pomocą pomocy państwa, oraz posiadają dogłębną znajomość gospodarki lokalnej dzięki bliskości podmiotów gospodarczych i społecznych, których przepisy europejskie nie powinny pomijać, jeśli rzeczywiście mają wspierać regiony i ich integrację na jednolitym rynku oraz zapewniać spójność terytorialną całej UE.

10. Przypomina swoje wezwanie przedstawione w opinii w sprawie wytycznych dotyczących regionalnej pomocy państwa na lata 2014–2020⁽⁶⁾, by, proponując zasady pomocy państwa, Komisja Europejska zawczasu i systematycznie konsultowała się z Komitetem Regionów (KR-em)⁽⁷⁾, aby uzyskać informacje niezbędne do przeprowadzenia oceny oddziaływania z poszanowaniem wielopoziomowego sprawowania rządów⁽⁸⁾.

Rola instytucji publicznych finansujących infrastrukturę

11. Wraz z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym⁽⁹⁾ przypomina Komisji, że lotniska regionalne zyskały na znaczeniu w ramach lotnictwa europejskiego: w 2010 r. ok. 60 % lotnisk UE obsługiwało mniej niż milion pasażerów. Dlatego ma nadzieję, że ich kluczowa pozycja znajdzie odzwierciedlenie w nowych wytycznych.

12. Podkreśla znaczenie lotnisk regionalnych w promowaniu rozwoju lokalnego i poprawie dostępności, co pozwala im przyczynić się do realizacji celów spójności terytorialnej, wzrostu gospodarczego w regionach oraz zatrudnienia. Dostępność – np. w formie odpowiednich połączeń lotniczych – ma decydujące znaczenie dla umożliwienia aktywnego udziału w rynku wewnętrznym także obszarom UE o niższej gęstości zaludnienia oraz regionom najbardziej oddalonym (i tym, które zależą wyłącznie od transportu lotniczego).

13. Uważa, że rola ta jest szczególnie ważna i strategiczna przede wszystkim w obecnym historycznym momencie, gdy Unia stara się wyjść z kryzysu gospodarczego. Obecny kryzys, od czasu gdy ujawniły się jego pierwsze oznaki w 2008 r., wymusił zdecydowane działania antycykliczne ze strony europejskich i krajowych władz publicznych. Sama Komisja Europejska uznała tę potrzebę, zatwierdzając częste przypadki korzystania z derogacji art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁽¹⁰⁾. W czasach trudności gospodarczych szczególnie znaczenie ma więc wspieranie i poprawa dostępności wszystkich części rynku.

14. Podkreśla ponadto – z uwzględnieniem komunikatu Komisji w sprawie polityki wobec portów lotniczych – znaczenie lotnisk regionalnych⁽¹¹⁾, które umożliwiają odczuwalne rozładowanie coraz większego natężenia ruchu na dużych węzłach, będącego ogromnym obciążeniem dla mieszkańców i środowiska, a przy tym sprzyjają turystyce w UE i wspierają MŚP w dostępie do rynków, zwiększając ich konkurencyjność⁽¹²⁾.

15. Stwierdza więc, że zrównoważony charakter i efektywność transportu lotniczego w UE w dużej mierze zależy od odpowiedniej infrastrukturalnej sieci małych lotnisk.

16. Podziela obawy Komisji Europejskiej⁽¹³⁾ co do wzrostu potrzeb infrastrukturalnych w związku ze strategią „Europa 2020”, wymagającą nowoczesnych, adekwatnych i elastycznych sieci w sektorze energii, ICT oraz transportu, zdolnych do wspierania przejścia Europy na niskoemisyjną i wysoce konkurencyjną gospodarkę opartą na wiedzy.

⁽⁶⁾ CdR 2232/2012.

⁽⁷⁾ CdR 76/2005, s. 1.

⁽⁸⁾ Zob. CdR 2232/2012, punkty 18–20.

⁽⁹⁾ 2012/C 299/10.

⁽¹⁰⁾ Zob. środki przyjęte przez Komisję Europejską w odpowiedzi na kryzys gospodarczy i finansowy od 2008 r.: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 823 final.

⁽¹²⁾ COM(2006) 819 final.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 391 final.

17. Zgadza się również, że rynek nie zawsze jest w stanie zapewnić potrzebną Europie infrastrukturę i że bez działań publicznych nie przeprowadzono by wielu inwestycji koniecznych do realizacji celów strategii europejskiej lub też przesunięto by je na okres po 2020 r.

18. Z zadowoleniem przyjmuje apel Komisji o zwiększenie inwestycji infrastrukturalnych w Unii, których zapotrzebowanie szacuje się na 1,5 biliardów euro w okresie 2010–2020 w celu zaspokojenia aktualnych potrzeb sektora transportu. Komisja wskazuje też na wyraźny związek między dostępnością geograficzną a wzrostem gospodarczym regionów.

19. Przyjmuje do wiadomości zasady opracowane w ramach orzecznictwa Trybunału w sprawie Leipzig/Halle (¹⁴), lecz podkreśla szczególnie kontekst ich powstania. Zachęca więc Komisję do uwzględnienia w swoich wytycznych znacznej różnorodności działań publicznych na rzecz wspierania infrastruktury. Zaangażowanie sektora publicznego, w uzupełnieniu do kapitału prywatnego, jest często niezbędne dla zapewnienia powodzenia większych projektów infrastrukturalnych, takich jak lotniska, bez względu na to, czy ich ostateczne przeznaczenie ma charakter komercyjny czy nie.

20. Zwraca uwagę na to, że całkowita liczba pasażerów tylko w klasycznych przypadkach będzie właściwym kryterium pozwalającym ocenić ewentualną opłacalność lotniska jako obiektu infrastruktury oraz dokonać kategoryzacji. Opowiada się zatem za bardziej elastycznym określeniem zasad zgodności, jeśli chodzi o tę kwestię, tak by umożliwić uwzględnienie szczególnych elementów w konkretnych przypadkach.

21. Wskazuje, że w kontekście obecnej koniunktury związanej z wychodzeniem z kryzysu w procesie ważenia interesów pod kątem zasad konkurencji należałoby położyć nacisk na pozytywny wpływ finansowania publicznego infrastruktury na spójność, wzrost i zatrudnienie.

22. Przyjmuje do wiadomości wprowadzony przez Komisję test prywatnego inwestora, jednak wyraża zaniepokojenie co do skutków stosowania tego wyznacznika wobec infrastruktury, gdzie rola państwa jest historycznie i instytucjonalnie niezastąpiona. W obliczu samej skali niezbędnych inwestycji i niemożliwości przeniesienia w całości kosztów inwestycji na ogół korzystający z teje infrastruktury, większość inwestycji w infrastrukturę jest zasadniczo poza zasięgiem prywatnych inwestorów. Założenie, że państwo można porównywać z podmiotem prywatnym i oddzielić od kwestii o charakterze społecznym, polityczno-regionalnym i sektorowym, przeczy rzeczywistości i zagraża dobru ogółu, jeśli zastosuje się je do regionalnych działań infrastrukturalnych, które są zasadniczym elementem zadań publicznych.

23. Zachęca Komisję do uwzględnienia faktu, że działania publiczne wspierające tworzenie i rozwój infrastruktury oraz środki na rzecz zmniejszenia braku dostępności dla mieszkańców często wpisują się w ogólne środki polityki gospodarczej, a tym samym nie stanowią pomocy publicznej, lecz są środkami leżącymi w interesie ogólnym (¹⁵). Wzywa więc Komisję do dalszej modernizacji zasad pomocy państwa, z uwzględnieniem fundamentalnych zasad polityki publicznej i instytucjonalnej roli państwa. Poddaje pod rozagę to, że lotniska, podobnie jak drogi i linie kolejowe, są elementem realizacji zadań publicznych związanych z infrastrukturą.

Małe i mikrolotniska nieobjęte zakresem stosowania przepisów o pomocy państwa

24. Wzywa Komisję do dalszej modernizacji z myślą o rzeczywistym uproszczeniu, skupiając się na warunkach i przypadkach najbardziej zakłócających konkurencję, które stanowią prawdziwe zagrożenie dla integralności rynku wewnętrznego.

25. Zgadza się z potrzebą ustanowienia reguł gwarantujących równe zasady gry dla wszystkich podmiotów działających w sektorze transportu lotniczego w Europejskim Obszarze Gospodarczym, ograniczając do minimum zakłócające interwencje państwowe na odpowiednich rynkach oraz unikając wyścigu o dotacje między państwami członkowskimi.

(¹⁴) Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 19 grudnia 2012 r. – *Mitteldeutsche Flughafen AG, Flughafen Leipzig/Halle GmbH*/Komisja Europejska, Republika Federalna Niemiec, *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen ev.*

(¹⁵) 94/C 350/07, s. 1.

26. Uznaje jednak, że wysiłki Komisji powinny koncentrować się na dużych portach lotniczych i że wspieranie małych lotnisk obsługujących mniej niż 300 tys. pasażerów powinno zostać wyłączone z zakresu stosowania pomocy państwa, ponieważ nie mają one większego wpływu na wymianę między państwami członkowskimi i nie są strukturalnie zdolne do pokrycia kosztów kapitału i prowadzenia działalności. Podkreśla, że Komisja już uznała słuszność wprowadzenia progu 300 tys. pasażerów w ramach decyzji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Niemniej ograniczyła jej zasięg do połączeń lotniczych z wyspami i portami oraz ustanowiła niższy próg w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym związanych z portami lotniczymi. Apeluje do Komisji, by w sposób bardziej spójny i uproszczony zarządzała progami ustanowionymi w rozmaitych podstawach prawnych i w rezultacie zmodyfikowała nowe wytyczne, zwłaszcza zaś punkty 80 ust. 1 i 80 ust. 2 dotyczące klasyfikacji lotnisk, punkt 92 dotyczący intensywności pomocy, w którym należałoby przewidzieć ustanowienie kategorii obejmującej porty lotnicze obsługujące mniej niż 300 tys. pasażerów, a także art. 2 ust. 1 lit. e) decyzji.

27. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zechciała poświęcić uwagę kategorii lotnisk o zdolności przewozowej bardzo ograniczonej pod względem liczby pasażerów przewożonych rocznie, w przypadku których uznała, że te lotniska oraz lotniska obsługujące do pięciu milionów pasażerów rocznie są często strukturalnie niezdolne do pokrycia kosztów kapitału i prowadzenia działalności bez pewnego wsparcia publicznego. Ubolewa jednocześnie, że nie skupiono się w równym stopniu na kryteriach porównywalności pomocy dla takich lotnisk⁽¹⁶⁾.

28. Zwraca uwagę w szczególności na fakt, że takie porty lotnicze charakteryzuje:

- niewielka liczba pasażerów,
- trudna dostępność regionu, w którym znajduje się lotnisko ze względu na jego oddalenie, ukształtowanie terenu lub braki infrastrukturalne w zakresie alternatywnych połączeń z otaczającymi je regionami,
- mały zasięg i wynikające stąd ograniczone perspektywy rozwoju.

Takie cechy sprawiają, że lotniska te mają charakter wyłącznie lokalny i są pozbawione atrakcyjności transgranicznej.

29. Odnotowuje, że w wielu przypadkach takie lotniska są trudne lub niemożliwe do zastąpienia pod względem zdolności przewozowych przez inne lotniska lub inne środki transportu publicznego, a ewentualne przekierowanie ruchu pasażerskiego z tych lotnisk nie miałyby żadnego wpływu na wielkość ruchu na lotniskach alternatywnych.

30. Uważa zatem, że finansowanie takich lotnisk nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 art. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ nie może prowadzić do zakłóceń konkurencji i wymiany między państwami członkowskimi. Dlatego też nie powinno być objęte zakresem nowych wytycznych.

31. Proponuje⁽¹⁷⁾, by okres przejściowy do 10 lat, w którym Komisja Europejska uznaje pomoc państwa dla obsługi lotnisk za kompatybilną z traktatami, był stosowany tylko wobec lotnisk obsługujących ponad milion pasażerów rocznie. Proponowany zakaz nie powinien skutkować powszechnym zamykaniem mniejszych lotnisk. Proponuje też, by w tabeli określającej pułapy pomocy inwestycyjnej kategoria lotnisk obsługujących mniej niż milion pasażerów została określona jako kategoria lotnisk, na których ruch obejmuje rocznie od 300 tys. do 1 mln pasażerów.

32. Zgadza się z Komisją Europejską, że należy unikać mnożenia nierentownych lotnisk i tworzenia nadmiernego potencjału. Uważa jednak, że w przypadkach, gdy nie ma podstaw prawnych do uznania danego wsparcia za pomoc państwa (np. dla małych lotnisk lokalnych), zalecenia te nie mogą podlegać zasadom pomocy państwa, które mają na celu zapobieganie zakłóceniom konkurencji między państwami członkowskimi z myślą o zachowaniu integralności jednolitego rynku, a nie ocenę jakości decyzji rządowych w dziedzinie wydatków publicznych.

⁽¹⁶⁾ Zob. punkt 80 ust. 1 i 92 projektu komunikatu Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa dla portów i linii lotniczych (2013 r.).

⁽¹⁷⁾ Tamże s. 102.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym

33. Stwierdza, że Komisja uważa budowę i utrzymanie lotnisk za przypadek, w którym może być wypłacana rekompensata za przyjęcie na siebie obowiązków świadczenia usługi publicznej, jednak określony przez Komisję zakres uważa za zdecydowanie zbyt wąski.
34. Jest zdania, że w rachubę wchodzi utrzymanie lotniska także poza tymi obszarami, które bez lotniska byłyby w pewnym stopniu odcięte od reszty UE, co naraziłoby na szwank ich rozwój społeczny i ekonomiczny.
35. Poddaje pod rozważenie, że zasadniczo do autonomii państw członkowskich i ich samorządów lokalnych i regionalnych należy decydowanie o usługach świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz że kontrola Komisji ogranicza się tylko do ewidentnych błędów.
36. Jest zdania, że budowa i utrzymanie lotniska spełnia warunek dobra ogółu przede wszystkim także wtedy, gdy na tyle poprawia sytuację w regionie o gorszym położeniu, że w ogóle daje mu perspektywy rozwoju gospodarczego.
37. Uważa, że konieczne jest praktyczne wdrożenie polityki współpracy między europejskimi regionami transgranicznymi w kontekście koordynacji i/lub tworzenia lotnisk regionalnych obsługujących regiony z więcej niż jednego państwa.

Pomoc operacyjna dla lotnisk obsługujących od 300 tys. do 1 mln pasażerów

38. Stwierdza za Komisją Europejską, że pomoc operacyjna dla małych lotnisk regionalnych wiąże się w dużej mierze z ich niezdolnością do pokrycia ich własnych kosztów operacyjnych. Komisja uważa też, że w ciągu maksymalnie 10 lat możliwe jest zachęcenie tych lotnisk do przejścia na bardziej prorynkowe metody zarządzania, które umożliwią im uzyskanie odpowiednich środków na pokrycie kosztów operacyjnych.
39. Ma poważne wątpliwości, czy takie przejście udałoby się ocenić przed osiągnięciem progu miliona pasażerów rocznie, zwłaszcza w ciągu dekady przewidywanej przez Komisję, ze względu na cechy rynkowe małych lotnisk regionalnych.
40. Zasadniczo popiera prorynkowe podejście przyjęte przez Komisję zakładające, że środki publiczne są przydzielane na podstawie modeli efektywnych lotnisk unikając mnożenia się nieefektywnych lotnisk i przy zachowaniu konkurencji między portami i liniami lotniczymi.
41. Uważa jednak, że planowana przez Komisję metoda osiągnięcia tych celów jest nieadekwatna i nie uwzględnia zmiennej dynamiki rynku w zależności od rozmiaru i cech lotnisk, która sprawia, że podmioty zarządzające lotniskami tylko pozornie działają na tym samym rynku.
42. Zwraca uwagę na wyniki niedawnej analizy Międzynarodowej Rady Portów Lotniczych (ACI) ⁽¹⁸⁾ wskazujące, że 80 % kosztów danego lotniska to koszty stałe, niezależne od ruchu pasażerskiego, związane zarówno z infrastrukturą, jak i z kosztami operacyjnymi w dużej mierze wynikające z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa; sprawia to, że w przypadku małego lotniska koszt na pasażera jest znacznie wyższy niż w przypadku dużego lotniska, które może z kolei rozłożyć koszty stałe na dużą liczbę pasażerów, a także utrudnia to pokrycie kosztów.
43. Podkreśla ponadto, że małe lotniska charakteryzują się strukturalnymi niekorzystnymi czynnikami konkurencyjnymi, które uniemożliwiają im zrekomensowanie kosztów stałych czy to poprzez przedsięwzięcia komercyjne, które są ściśle powiązane z natężeniem ruchu pasażerskiego, czy to poprzez zwiększenie opłat lotniskowych nakładanych na linie lotnicze, co jeszcze bardziej zmniejszyłoby atrakcyjność lotniska, które już cierpi z powodu małego zasięgu i niewystarczających połączeń, a tym samym zachęciłoby linie lotnicze do korzystania z większych lotnisk.
44. Wskazuje, że wiele małych lotnisk obsługujących od 300 tys. do miliona pasażerów rocznie zwykle nie zmienia swoich rozmiarów ze względu na niesprzyjające warunki w regionie, w którym się znajdują (obszary wyspiarskie lub górskie, decentralizacja, niedostateczna infrastruktura, ograniczone połączenia intermodalne itp.). Stanowią one jednak 20 % ⁽¹⁹⁾ głównej i ogólnej sieci TEN-T i odgrywają zasadniczą rolę z punktu widzenia przyszłości sieci transeuropejskich oraz celów strategii „Europa 2020” w zakresie połączeń.

⁽¹⁸⁾ „Airports and State Aid: How To Protect Both Growth and Competition”, ACI, 2013 r.

⁽¹⁹⁾ Tamże.

45. Podkreśla, że niedawne analizy⁽²⁰⁾ wykazały, że choć lotniska obsługujące mniej niż milion pasażerów rocznie przynoszą ogólne straty wynoszące 445 mln EUR, to te same lotniska przyczyniają się do zwiększenia PKB UE o 16,15 mld rocznie i zapewniają 265 tys. miejsc pracy.

46. Uważa więc, że nowe wytyczne nie powinny zakazywać pomocy operacyjnej ani dla lotnisk obsługujących mniej niż milion pasażerów rocznie, ani w przypadku portów lotniczych w regionach najbardziej oddalonych, nawet po okresie dziesięciu lat: pomoc ta jest jedynym instrumentem ograniczającym zakłócenia wynikające ze strukturalnych niedostatków opisanych powyżej i w pełni uzasadniają ją pozytywne ekonomiczne efekty zewnętrzne, jakie wywołuje.

47. Zachęca Komisję do uznania, że korzyści dla obywateli UE płynące ze wspierania małych lotnisk regionalnych są nadrzędne wobec kwestii o charakterze ściśle finansowym lub ekonomicznym.

48. Przypomina Komisji o pozytywnych efektach zewnętrznych szerokiej i zróżnicowanej oferty małych lotnisk regionalnych – zwiększa ona nie tylko mobilność krajową, lecz przede wszystkim transeuropejską, ponieważ konkurencja powoduje obniżenie cen transportu lotniczego i zmniejszenie kosztów, a także umacnia spójność społeczną, kulturową i terytorialną w UE.

49. Zgadza się co do konieczności zachowania czujności, by nie dopuścić do tego, że pomoc publiczna dla małych lotnisk przeobrazi się w subsydiowanie skrośne beneficjentów innych niż infrastruktura lotniskowa.

50. Proponuje, by na zakończenie okresu przejściowego przeprowadzono pewnego rodzaju „przegląd śródkresowy”, co nie wyklucza możliwości dalszego udzielania pomocy operacyjnej także po zakończeniu tego okresu, jeśli nadal spełnione są wymagane warunki. Proponuje ponadto, by analogicznie do ustaleń w kwestii pomocy inwestycyjnej pomoc operacyjną można było dostosowywać proporcjonalnie do rozmiarów danego lotniska oraz do ewentualnej efektywności zarządzania, która nie może i nie powinna być rygorystycznie określona na poziomie 10 % dochodów rocznie w odniesieniu do wszystkich lotnisk bez żadnego zróżnicowania.

51. Uważa, że maksymalny okres 24 miesięcy przewidziany na ustanowienie nowych tras nie powinien być traktowany jako okres jednolity, ponieważ model biznesowy lotów sezonowych, które często są dostosowane do turystyki, jest szczególnie rozpowszechniony na małych lotniskach regionalnych.

Pomoc inwestycyjna dla lotnisk

52. Wyraża zaniepokojenie, że zaproponowane przez Komisję uzależnione od wielkości stałe kwoty finansowania kosztów inwestycyjnych nie odpowiadają konkretnej sytuacji w poszczególnych przypadkach i wzywa w związku z tym Komisję, by na podstawie swej dotychczasowej praktyki decyzyjnej dopuściła elastyczną wysokość pomocy, gdy lotnisko realizuje wspólny cel (przede wszystkim zapewnia połączenia transportowe i rozwój regionalny), gdy w oparciu o prognozy dotyczące natężenia ruchu i na podstawie biznesplanu, można spodziewać się, że stanie się ono rentowne w perspektywie długoterminowej, i gdy zapewnia niedyskryminacyjny dostęp dla pasażerów i przedsiębiorstw lotniczych. Uważa, również, że niewłaściwa jest propozycja uzależnienia inwestycyjnej pomocy państwa dla takich lotnisk, ograniczonej do pułapu 25 %, od spłacenia pomocy w przypadku pomyślnego przebiegu inwestycji. Proponuje, by pułap 25 % nie był nierozzerwalnie związany z formą zaliczek do spłacenia.

53. Zwraca uwagę na wyniki analiz sektorowych⁽²¹⁾, które wskazują, że lotniska osiągają konkurencyjne korzyści skali tylko wtedy, gdy przekroczą próg 5 mln pasażerów rocznie. Jak przyznała sama Komisja lotniska obsługujące od 3 do 5 mln pasażerów rocznie nie zawsze są w stanie pokryć własne koszty w całości.

Finansowanie intermodalności lotnisk

54. Zachęca do wspierania planów przekształcenia istniejącej infrastruktury lotniczej w ośrodkach regionalnych, która będzie skoordynowana z rozwojem regionalnej intermodalności transportowej. Zgadza się co do wskazanej w białej księdze w sprawie transportu z 2011 r.⁽²²⁾ konieczności i pilnej potrzeby podjęcia przez Unię niezwłocznych działań na rzecz zintegrowania multimodalnych środków transportu, zwłaszcza współmodalności transportu lotniczego i kolejowego. Wzywa Komisję do dalszej modernizacji zasad pomocy państwa, tak by nowe przepisy ułatwiały działania publiczne na rzecz korygowania tych niebezpiecznych braków infrastrukturalnych i fragmentacji modalnej systemu transportu lotniczego, uznając, że są one nierozłączną częścią polityki publicznej w zakresie mobilności obywateli europejskich.

⁽²⁰⁾ Tamże.

⁽²¹⁾ Tamże.

⁽²²⁾ COM(2011) 144 final.

Wyzwania związane z konkurencją globalną

55. Przypomina o zasadniczej roli lotnictwa w gospodarce europejskiej, zarówno dla obywateli jak i przedsiębiorstw UE, dzięki tworzeniu 5 mln miejsc pracy i wnoszeniu do europejskiego PKB kwoty 365 mld EUR (2,4 %), a także zasadniczego wkładu we wzrost gospodarczy, zatrudnienie, turystykę, kontakty międzyludzkie oraz spójność regionalną i społeczną Unii. Wskazuje też na znaczenie tego sektora dla połączeń między Europą a resztą świata.

56. Zgadza się, że konkurencja nie powinna być zakłócana poprzez nieprawidłowe praktyki prowadzone w UE lub poza nią. Wzywa Komisję do zapewnienia, by wysiłki na rzecz urzeczywistnienia rynku wewnętrznego nie ograniczały zdolności UE do sprostania konkurencji globalnej ze strony krajów, które są obecnie naszymi głównymi konkurentami i w stosunku do których Komisja odnotowała niepokojącą i rosnącą utratę konkurencyjności lotnictwa europejskiego⁽²³⁾.

57. Uważa, że konkurencja o nowe trasy nie ogranicza się do Europy, lecz ma charakter globalny. Jeśli regiony najbardziej oddalone mają utrzymać lub uzyskać konkurencyjność, to wsparcie dla lepszych połączeń jest konieczne, by zapewnić podział ryzyka związanego nieodłącznie z tworzeniem nowych tras. Takie połączenia z obszarami poza UE są coraz ważniejsze dla utrzymania i rozwoju powiązań z istniejącymi i wschodzącymi rynkami oraz dla uzyskania wynikających z nich bezpośrednich korzyści gospodarczych. Należy więc, pod pewnymi warunkami, zapewnić im wsparcie.

58. Zwraca uwagę na fakt, że rygorystyczny system kontroli pomocy państwa w UE jest unikalny na świecie i że ze względu na konkurencyjność lotnictwa europejskiego na poziomie globalnym nie można ignorować ogromnego finansowania publicznego przeznaczanego na infrastrukturę lotniczą i linie lotnicze w USA, Azji i na Bliskim Wschodzie, gdyż stawia to UE w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej. Modernizacja nie może pomijać tego scenariusza, a Unia nie może pozwolić sobie dziś na utrzymanie restrykcyjnego podejścia, w szczególności w odniesieniu do pomocy publicznej na infrastrukturę, które może zagrażać konkurencyjności europejskiego sektora lotnictwa i całej gospodarki UE.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²³⁾ COM(2012) 556 final.

Opinia Komitetu Regionów – Wartość dodana strategii makroregionalnych

(2014/C 114/04)

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW**

1. Przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie Komisji z 27 czerwca 2013 r. oraz ocenę opartą na dwóch realizowanych obecnie strategiach makroregionalnych (na rzecz regionu Dunaju i regionu Morza Bałtyckiego). Komitet przyjmuje z zadowoleniem także propozycje Komisji dotyczące doprecyzowania pojęcia strategii makroregionalnych oraz zalecenia dotyczące dalszych działań, mając na uwadze trwające nadal prace dotyczące istniejących strategii makroregionalnych, planu działania na rzecz regionu atlantyckiego, opracowywaną strategię na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, strategię makroregionalną na rzecz Alp oraz wszelkie inne strategie, jakie mogą pojawić się w przyszłości.
2. Z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady z 22 października 2013 r. dotyczące wartości dodanej strategii makroregionalnych. Mówi się w nich o istotnej roli tych strategii w istniejących makroregionach, a także zaleca się Komisji i państwom członkowskim zastosowanie w stosownych przypadkach rozwiązań, które sprawdziły się w kontekście makroregionalnym, również w obszarach współpracy o mniejszej skali lub zakresie.
3. Zgadza się z Komisją co do tego, że podejścia dotyczące strategii makroregionalnych i basenów morskich mają wspólne cele, gdyż odpowiadają tej samej logice i tym samym dążeniom, a także realizowane są poprzez ten sam wachlarz działań na objętych nimi obszarach i mieszczą się w tych samych europejskich ramach politycznych. Oba typy strategii umożliwiają współpracę międzysektorową i wielopoziomowe zarządzanie. KR zwraca się do Komisji o wyjaśnienie, w jaki sposób można wykorzystać proces uczenia się od siebie nawzajem podczas przyszłego wdrażania obu rodzajów strategii.
4. Wyraża zadowolenie z faktu, że sprawozdanie Komisji zbiega się w czasie z nowym okresem programowania 2014–2020, i przypomina, że KR już w opinii „Strategia dla regionu Morza Północnego i kanału La Manche” (CdR 99/2010 fin) wzywał do opracowania zielonej księgi, w której Komisja bliżej przeanalizowałaby i określiła rolę i funkcję makroregionów.
5. Ponownie wyraża poparcie dla opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych oraz podkreśla polityczne i strategiczne znaczenie dotychczasowych działań związanych ze strategiami na rzecz regionu Morza Bałtyckiego i regionu Dunaju, które pozwoliły promować współpracę w tych makroregionach zarówno w ramach UE, jak i z państwami spoza UE. Strategie te wytyczyły nowe szlaki dzięki zastosowaniu nowego podejścia do współpracy i posunięciu naprzód integracji europejskiej.
6. Odnotowuje, że podstawowe zasady pracy nad strategiami makroregionalnymi obejmują synergii powstałą dzięki współpracy przy poszukiwaniu rozwiązań dla problemów dotyczących danego obszaru geograficznego lub pomysłów, jak wykorzystać potencjał danego obszaru. Kluczowe znaczenie ma także poprawa koordynacji dostępnych zasobów oraz zacieśnienie współpracy między działającymi już instytucjami, zwłaszcza w odniesieniu do roli przyznawanej władzom lokalnym i regionalnym, bez dodania kolejnego poziomu administracji.
7. Podkreśla wartość dodaną wnoszoną przez UE podczas opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych oraz odnotowuje, że ważne jest, by Komisja Europejska pozostała kluczowym strategicznym podmiotem koordynującym we współpracy między państwami członkowskimi dotyczącej opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych.
8. Odnotowuje znaczenie propozycji Komisji, by sprawy związane ze strategiami makroregionalnymi były regularnie omawiane na posiedzeniach odpowiednich składów Rady. Komisja Europejska i Parlament Europejski odgrywają kluczową rolę, zatwierdzając i promując strategie.
9. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania tworzenia innowacyjnych modeli sprawowania rządów oraz włączenia regionów, gmin i struktur europejskich, takich jak EUWT, i inne narzędzia współpracy terytorialnej, np. wspólnoty robocze, w rzeczywiste procedury współdecydowania, szczególnie podczas opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych. Podkreśla, że wartość dodana wniesiona przez EUWT i inne narzędzia współpracy terytorialnej miałyby jeszcze większe oddziaływanie dzięki włączeniu tych ugrupowań do strategii makroregionalnych.

10. Uważa, że ważne jest, by zacieśnić współpracę między samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz poszerzyć ją tak, by uwzględnić różne dziedziny polityki UE i by obejmowała ona różne sektory. Strategie makroregionalne powinny służyć jako narzędzia współpracy między poziomem lokalnym i regionalnym, państwami członkowskimi i UE służącej realizacji tych celów.

Skuteczne stosowanie podejścia związanego ze strategią makroregionalną – wyniki opisane w sprawozdaniu

11. Odnotowuje zawarte w sprawozdaniu Komisji kluczowe spostrzeżenia dotyczące przeprowadzonych już w regionach działań związanych ze strategiami. Pozwoliły one poprawić ukierunkowanie dostępnych zasobów na osiągnięcie wspólnych celów, sprzyjały ponadsektorowemu podejściu np. do kwestii dotyczących środowiska i poprawy konkurencyjności regionów oraz wzmocniły współpracę między uczestniczącymi państwami i między różnymi podmiotami krajowymi.

12. Zauważa w oparciu o sprawozdanie, że podejście związane ze strategią makroregionalną wyraźnie przyniosło wartość dodaną, jeśli chodzi o promowanie spójności społecznej, gospodarczej i regionalnej w Europie.

13. Zwraca uwagę na to, że obecne strategie makroregionalne podkreślają – w sposób wyczerpujący i z różnych punktów widzenia – priorytety wymagające ścisłej współpracy. Zmieniona strategia na rzecz regionu Morza Bałtyckiego obejmuje łącznie 17 obszarów priorytetowych i pięć działań horyzontalnych, natomiast strategia na rzecz regionu Dunaju – 11 obszarów priorytetowych. Zakres zagadnień rozciąga się od niezbędnej współpracy w transporcie, przez ochronę środowiska, biznes i ekonomię, po umiejętności, kulturę i dobre samopoczucie obywateli. W planie działania dotyczącym strategii na rzecz Morza Bałtyckiego wyliczono ponad 100 inicjatyw przewodnich, natomiast strategia na rzecz regionu Dunaju obejmuje ponad 400 projektów opartych na współpracy, z czego 150 jest już realizowanych.

14. Odnotowuje, że ważne jest móc dokonać przeszacowania priorytetów strategii makroregionalnych podczas ich wdrażania, jeśli nastąpi zasadnicza zmiana okoliczności lub jeśli zgromadzone doświadczenia wskazują na taką konieczność. Zapewni to skuteczne nakierowanie zasobów w trakcie wdrażania strategii.

15. Zauważa potrzebę koncentrowania strategii makroregionalnych na jasno określonych, realistycznych celach o aspektach makroregionalnych. Powinny one służyć za podstawę stałego monitorowania i oceny angażującej wszystkie odpowiednie zainteresowane podmioty.

16. Podkreśla, że praktyczne projekty oparte na współpracy odgrywają kluczową rolę w tworzeniu prawdziwej wartości dodanej w ramach realizacji strategii makroregionalnych. Podczas praktycznego wdrażania trzeba zwrócić większą uwagę na sposoby tworzenia nowych i innowacyjnych działań projektowych, które w ukierunkowany sposób pozwalają spełnić makroregionalne cele strategiczne. Obecnie współpracą w ramach projektów rządzą raczej przepisy dotyczące instrumentów finansowych, co pozostawia bardzo małe pole manewru dla innowacji. Takie podejście nie jest najlepszym sposobem wsparcia wdrażania strategii makroregionalnych. W przyszłości potrzebna będzie większa elastyczność zarówno w ramach poszczególnych instrumentów finansowych, jak i między nimi, oraz stworzenie możliwości poprawy koordynacji między różnymi instrumentami finansowymi. Potrzebne są także większe wysiłki na rzecz uproszczenia przepisów dotyczących instrumentów finansowych. Podkreśla w tym kontekście szczególne znaczenie programu Interreg B, dzięki któremu w latach 2014–2020 mają zostać zrealizowane projekty dotyczące współpracy w makroregionach.

17. Podkreśla, że w przyszłości trzeba będzie przyjmować bardziej strategiczne podejście do działań dotyczących projektów, dostosowane do strategii „Europa 2020”, ogólnych wytycznych programowania unijnego na lata 2014–2020, oraz krajowych i regionalnych strategii i programów. Ważne jest, by w pracach projektowych wspierających wdrażanie strategii makroregionalnych umożliwiać współpracę między różnymi sektorami i obszarami priorytetowymi oraz elastyczne reagowanie z myślą o skorzystaniu z pojawiających się nowych możliwości i stawieniu czoła nowym wyzwaniom.

18. Podkreśla potrzebę promowania nowych form współpracy i nowych inicjatyw dotyczących projektów oraz zwraca uwagę przykładowo na znaczenie kapitału załączkowego dla rozwoju nowych przedsięwzięć opartych na współpracy. W pierwszej rundzie składania wniosków do instrumentu kapitału załączkowego w ramach strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego przyznano finansowanie na łącznie 14 projektów przygotowawczych dotyczących rozwoju opartych na współpracy projektów wspierających wdrażanie strategii. Z powodzeniem przyznano także wsparcie na podobne działania dotyczące przygotowania projektów w ramach strategii na rzecz regionu Dunaju.

19. Zachęca państwa członkowskie objęte strategią makroregionalną, oraz Komisję Europejską, by podczas programowania wieloletnich ram finansowych UE na lata 2014–2020 wspólnie rozważyły, jak najlepiej wspierać za pośrednictwem krajowego i regionalnego programowania promowanie międzynarodowych działań dotyczących projektów. Państwa członkowskie, kierując się wytycznymi Komisji Europejskiej, powinny jasno pokazać powiązania między różnymi programami finansowymi UE a wdrażaniem strategii makroregionalnych i, gdy to możliwe, wskazać krajowe instrumenty finansowe, które można by wykorzystać w tym celu.

20. Podkreśla kluczowe znaczenie współpracy między koordynatorami obszarów priorytetowych i działań horyzontalnych w ramach strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego i na rzecz regionu Dunaju oraz współpracy na poziomie lokalnym i regionalnym dla opracowywania dossier dotyczących nowych projektów pomagających w realizacji celów strategii makroregionalnych. Podmiotom tym trzeba też zapewnić odpowiednie warunki działania. Wzywa Komisję Europejską i odpowiednie zainteresowane strony do przeanalizowania wszystkich możliwości zapewnienia w prosty i niezawodny sposób wsparcia finansowego dla koordynatorów obszarów priorytetowych oraz dla liderów działań horyzontalnych.

21. Odnotowuje, że choć Komisja wskazała struktury zarządzania dla strategii zarówno na rzecz regionu Morza Bałtyckiego, jak i na rzecz regionu Dunaju, i określiła zakres zadań i obowiązków poszczególnych podmiotów (krajowych punktów kontaktowych, koordynatorów obszarów priorytetowych, liderów działań horyzontalnych i liderów projektów przewodnich), to z przeprowadzonego przez Komisję badania wynika, że zarządzanie nadal jest postrzegane jako kwestia problematyczna. Komitet Regionów wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozważenia sposobów usprawnienia obecnych struktur zarządzania. Trzeba jeszcze wzmocnić rolę szczebla lokalnego i regionalnego.

22. Podkreśla, że ważne jest, by o celach strategii makroregionalnych oraz prowadzonej współpracy informować jak największą liczbę zainteresowanych stron, aby zwiększyć wiedzę o współpracy europejskiej i sprzyjać szerokiemu zaangażowaniu we wdrażanie strategii. Komitet jest zdania, że należy opracować wytyczne zarówno na poziomie makroregionalnym, jak i krajowym, aby wesprzeć komunikację i działania zainteresowanych stron. Trzeba lepiej wykorzystywać możliwości oferowane przez elektroniczne platformy informacyjne w zakresie wymiany doświadczeń i przykładów sprawdzonych rozwiązań stosowanych podczas realizacji projektów.

Przywództwo

23. Zauważa, że podmioty polityczne wysokiego szczebla muszą wykazać się wyraźnym zaangażowaniem i przyjąć przywódczą rolę, jeśli chcemy osiągnąć postępy we wdrażaniu strategii we wszystkich uczestniczących państwach. Najlepiej jest zapewnić zaangażowanie na poziomie państw członkowskich, aby zagwarantować jak najlepsze wsparcie lokalnych i regionalnych wysiłków na rzecz wdrożenia strategii.

24. Przyjmuje z zadowoleniem oddzielny przegląd dotyczący wzmocnienia przywództwa w ramach obecnych strategii, który ma zostać przeprowadzony przy okazji dorocznych forów nt. strategii organizowanych w 2014 r.

Wielopoziomowe sprawowanie rządów – kluczowy aspekt wdrażania

25. Odsyła do wcześniejszych opinii w sprawie zmienionej strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego (2012 r.), strategii na rzecz regionu Dunaju (2011 r.), strategii na rzecz współpracy terytorialnej w basenie śródziemnomorskim w ramach makroregionu adriatycko-jońskiego (2011) oraz strategii dla regionu Morza Północnego i kanału La Manche (2010), w których zdecydowanie podkreślił znaczenie wielopoziomowego sprawowania rządów we wdrażaniu strategii. Stałe i konsekwentne angażowanie wszystkich zainteresowanych stron ma kluczowe znaczenie dla realizacji celów strategii i jej powodzenia.

26. Za wartą odnotowania uważa propozycję Komisji, by rozważyć włączenie publicznych i innych instytucjonalnych forów UE w zarządzanie strategiami, oraz zaleca w szczególności rozważenie, jak można wykorzystać udział organizacji. Różne organizacje i platformy współpracy mogą być nawet jeszcze skuteczniejszymi narzędziami włączania podmiotów we wdrażanie strategii makroregionalnych. Komitet ze swej strony jest gotowy współpracować w ramach różnych forów ekspertów.

27. Odnotowuje, że jedna trzecia respondentów uczestniczących w badaniu przeprowadzonym przez Komisję w ramach oceny odpowiedziało, że zasada wielopoziomowego sprawowania rządów nie znalazła pełnego odzwierciedlenia w wytycznych państw członkowskich i wytycznych dotyczących poszczególnych projektów ani w decyzjach dotyczących realizacji projektów. Komitet sądzi, że należy położyć większy nacisk na wzmocnienie zasad wielopoziomowego sprawowania rządów, zwłaszcza w odniesieniu do wdrażania strategii. Będzie to wymagało podjęcia odpowiednich działań, we współpracy z Komisją, zwłaszcza przez państwa członkowskie uczestniczące w realizacji strategii.

28. Sugeruje, że należy rozszerzyć możliwości zaangażowania nie tylko podmiotów lokalnych i regionalnych, lecz także społeczeństwa obywatelskiego, we wdrażanie strategii makroregionalnych, zgodnie z zasadami partnerstwa i przejrzystości. Regularne konsultacje z władzami lokalnymi i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego powinny zostać wprowadzone na wszystkich szczeblach zarządzania wdrażaniem strategii makroregionalnej.

Nowe strategie

29. Proponuje, by pozytywne doświadczenia związane z istniejącymi strategiami na rzecz regionu Morza Bałtyckiego i regionu Dunaju zostały uwzględnione w pracach dotyczących strategii na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, oraz zaleca, zwłaszcza w tym kontekście, ściślejszą współpracę między podmiotami zaangażowanymi w poszczególne strategie makroregionalne.

30. Przywołuje swą jedomyślnie przyjętą opinię „Strategia dla regionu Morza Północnego i kanału La Manche” (CdR 99/2010 fin), w której zdecydowanie zaapelował – w kontekście dużych wyzwań pojawiających się w tym regionie – o opracowanie strategii makroregionalnej dla regionu Morza Północnego i kanału La Manche, oraz ubolewa nad tym, że Komisja nie przedstawiła jeszcze zapowiedzianego komunikatu w sprawie wdrażania zintegrowanej polityki morskiej w szerszym regionie Morza Północnego.

31. Z zadowoleniem przyjąłby też ocenę skuteczności „strategii na rzecz basenów morskich” i porównał to z doświadczeniami związanymi z istniejącymi strategiami makroregionalnymi, zanim zostaną opracowane kolejne strategie na rzecz basenów morskich.

32. Przywołuje stanowisko przedstawione we wcześniejszych opiniach KR-u co do tego, jak sprawić, by różne podmioty faktycznie zaangażowały się we wdrażanie strategii makroregionalnych: potrzebne są przejrzyste procesy decyzyjne, dzielenie się pełnymi informacjami oraz wypracowanie wspólnego sposobu postępowania na wszystkich poziomach.

33. Wzywa Komisję i Radę Europejską, by w ścisłej współpracy ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami wspierały opracowywanie przyszłych strategii makroregionalnych i związanych z nimi planów działania. Należy przy tym również uwzględnić innowacyjne modele sprawowania rządów, które umożliwiają władzom lokalnym i regionalnym rzeczywiste współdecydowanie przy opracowywaniu i wdrażaniu tych strategii.

34. Podkreśla, że strategie makroregionalne powinny być nadal nakierowane na regionalne wyzwania, z którymi pojedyncze państwa członkowskie nie są w stanie sobie poradzić – lub czynią to z trudem – w swoim regionie lub które są tak specyficzne dla danego makroregionu, że wymagają szczególnego rozważenia w szerszych ramach polityki UE. Strategie makroregionalne nie powinny zatem dotyczyć jedynie wspólnych interesów regionalnych, lecz również przewidywać strategiczne odpowiedzi dostosowane do specyficznych wyzwań regionów. Sprawne połączenia transportowe w ramach makroregionu to jeden z podstawowych warunków współpracy, dlatego Komitet jest zdania, że trzeba mieć to na uwadze, tworząc nowe strategie. Inną sprawą o żywotnym znaczeniu dla przyszłości wielu regionów europejskich jest sytuacja demograficzna, której poszczególne aspekty różnią się w zależności od obszarów geograficznych odpowiadających makroregionom.

35. Zgadza się z Komisją co do potrzeby poszukiwania odpowiednich metod wzmacniania współpracy i integracji regionalnej, wśród których strategie makroregionalne to tylko jedna z możliwości. Jednocześnie należy nadal wspierać istniejące metody współpracy, które okazały się pożyteczne i skuteczne.

36. Wzywa państwa członkowskie do oceny prac nad nowymi strategiami makroregionalnymi z punktu widzenia wspólnych wyzwań i możliwości stojących przed danym obszarem geograficznym. Należy przy tym uwzględnić zasady spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej oraz zwrócić szczególną uwagę na obszary wiejskie, strefy dotknięte konsekwencjami przemian w przemyśle oraz regiony o niekorzystnych trwałych warunkach naturalnych i demograficznych, takie jak wysunięte daleko na północ regiony o małej gęstości zaludnienia czy też regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie. Poziom lokalny i regionalny należy włączyć w dyskusje na wczesnym etapie wytyczania celów strategii, tak jak miało to miejsce na przykład w przypadku prac nad strategią na rzecz regionu Morza Bałtyckiego. Ponadto nie należy zapominać o włączeniu do omawianego procesu społeczeństwa obywatelskiego. Istniejąca na poziomie lokalnym i regionalnym oraz wśród społeczeństwa obywatelskiego znajomość potrzeb i potencjału regionu oraz lokalne sieci współpracy tworzą solidne podstawy dla kształtowania i wdrażania strategii.

Państwa nienależące do UE a wdrażanie strategii makroregionalnych

37. Odnotowuje, że Rada wzięła pod uwagę podglądy wyrażone przez Komitet w opinii „Zmieniona strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego” (CdR 1272/2012 fin) i zaleciła, by działania były kontynuowane w taki sposób, aby jak najlepiej wykorzystać Wymiar Północny i jego partnerstwa w ramach wdrażania strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego. Strategia na rzecz regionu Dunaju ma kluczowe znaczenie dla zacieśnienia współpracy między 14 państwami, wśród których są państwa członkowskie UE i kraje trzecie.

38. Podkreśla, że strategie makroregionalne powinny wzmocnić pozycję UE i makroregionu oraz interakcje między nimi i z innymi regionami spoza UE. Choć są to strategie UE, wielu ich celów nie uda się osiągnąć bez współpracy czy też zbliżenia priorytetów z partnerami nienależącymi do UE. Współpraca z regionami spoza UE ma kluczowe znaczenie dla działań w ramach strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego i regionu Dunaju, zarówno jeśli chodzi o wzmocnienie konkurencyjności i spójności makroregionu, jak i o rozwój zewnętrznych powiązań UE. Z tej samej perspektywy aspekt zewnętrzny, obejmujący kraje trzecie i mający implikacje dla polityki sąsiedztwa i polityki rozszerzenia, może być od samego początku kluczowym elementem powodzenia przyszłych strategii makroregionalnych.

Wnioski

39. Podkreśla, że dotychczasowe prace dotyczące strategii nie pozwalają jeszcze na wyciągnięcie daleko idących wniosków co do wpływu tego podejścia na realizację horyzontalnych i zintegrowanych celów UE.

40. Zauważa, że nowy unijny okres finansowania od 2014 r. stwarza dobre możliwości do bardziej skutecznej i owocnej pracy nad strategiami. Komitet apeluje o ukierunkowaną współpracę między różnymi państwami członkowskimi i organami finansującymi, zarówno na poziomie UE, jak i w ramach krajowych wysiłków na rzecz rozwoju.

41. Zaleca, by Komisja nadal konsekwentnie monitorowała wdrażanie strategii makroregionalnych, a także strategii na rzecz basenów morskich, oraz oceniała ich wartość dodaną dla całej Europy, a nie tylko z perspektywy poszczególnych strategii makroregionalnych.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Plan działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu stalowego w Europie

(2014/C 114/05)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Uważa, że przemysł stalowy odgrywa zasadniczą rolę w całej gospodarce Unii Europejskiej i jest sektorem strategicznym o najwyższym znaczeniu, mającym bezpośredni wpływ na rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.
2. Jest zdania, że przyszła ewolucja europejskiego przemysłu stalowego będzie miała również bezpośrednie skutki dla rozwoju regionalnego i lokalnego oraz że konkurencyjny i zrównoważony przemysł stalowy to zarazem warunek i czynnik naprawy gospodarczej w wielu regionach europejskich.
3. Sądzi, że ustanowienie polityki wsparcia na rzecz autonomicznego europejskiego przemysłu stalowego jest niezbędne do zagwarantowania bezpieczeństwa zaopatrzenia Unii Europejskiej w długim terminie. Aby zachować niezależność, przemysł stalowy musi pokazać, że przez innowacje i ekologiczne podejście jest gotowy sprostać przyszłym wyzwaniom. Ewentualne wsparcie ze strony UE powinno jedynie zwiększyć tempo zmian, których dokonać musi sam przemysł stalowy.
4. Zwraca szczególną uwagę na trudny kontekst ekonomiczny, który naraża Unię Europejską, z jej łączną zdolnością produkcji stali na poziomie 217 mln ton rocznie i rzeczywistą produkcją stanowiącą ok. 11 % produkcji światowej, na występujące w skali międzynarodowej problemy dotyczące nadwyżki zdolności produkcyjnych i słabego popytu rynkowego.
5. W odniesieniu do faktu, że popyt na stal w Unii „zależy od sytuacji gospodarczej i finansowej kilku kluczowych sektorów wykorzystujących stal – na przykład budownictwa i przemysłu motoryzacyjnego”⁽¹⁾, odsyła do swojej opinii w sprawie polityki przemysłowej⁽²⁾ i opinii „CARS 2020: Plan działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu motoryzacyjnego w Europie”⁽³⁾.
6. Jest zdania, że budownictwo faktycznie jest jednym z kluczowych sektorów wykorzystujących stal i że wszystkie aspekty zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej powinny zostać potraktowane priorytetowo w tego rodzaju budownictwie, które można określić mianem renowacji budynków publicznych, co mogłoby się wpisywać w kontekst europejskiego planu na rzecz budownictwa socjalnego, którego wielokrotnie domagały się KR i Parlament Europejski.
7. Przypomina, że w ostatnich latach, w związku z wyraźnym spowolnieniem działalności przemysłowej, w wielu spośród ok. 500 zakładów produkcyjnych rozlokowanych w 23 państwach członkowskich wprowadzono znaczne ograniczenie produkcji, inne zostały definitywnie zamknięte, a przy tym zlikwidowano ok. 40 tys. miejsc pracy.
8. Zwraca uwagę, że ta trudna sytuacja gospodarcza wpłynęła negatywnie na spójność gospodarczą i społeczną na obszarach nią dotkniętych.
9. Stwierdza potrzebę europejskiej strategii na rzecz przyszłości całego przemysłu stalowego.
10. Uważa za rzecz niezbędną, by w proces ten bezpośrednio włączono władze lokalne i regionalne, respektując specyfikę i uwarunkowania poszczególnych obszarów i uwzględniając fakt, że władze te najlepiej są w stanie ocenić wyzwania w dziedzinie gospodarczej i społecznej oraz konieczność i trwałość dalszych inwestycji w tworzenie lub zachowanie miejsc pracy, a także określić możliwe źródła takich inwestycji. Ponadto władze te dysponują większą wiedzą na temat oceny oddziaływania na środowisko.
11. Uważa, że starania mające na celu wzmocnienie konkurencyjności UE muszą być oparte na zasadach przejrzystości i dobrych warunków ramowych dla przedsiębiorstw. To właśnie dzięki m.in. swej zdolności innowacyjnej i jakości europejski przemysł stalowy będzie mógł się wyróżnić na tle swej konkurencji.

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Opinia KR-u z dnia 11 kwietnia 2013 r. „Silniejszy przemysł europejski na rzecz wzrostu i ożywienia gospodarczego”, sprawozdawca: Claude Gewerc (PSE/FR), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Projekt opinii KR-u, sprawozdawca: Christian Buchmann (PPE/AT), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. Opowiada się za energiczną polityką zmierzającą do zwiększenia konkurencyjności przemysłu hutniczego w UE oraz, w miarę możliwości, do zachowania lub powiększenia istniejących zakładów produkcyjnych i obecnych miejsc pracy, zwłaszcza dzięki przetwarzaniu i recyklingowi, aby sektor nie utracił wiedzy i umiejętności w dziedzinie metalurgii zdobytych przez jego pracowników w ciągu kilku dziesięcioleci.
13. W związku z tym domaga się opracowania protokołów ustawicznego kształcenia zawodowego dla pracowników zatrudnionych w zakładach zagrożonych procesem restrukturyzacji, aby podnieść ich umiejętności w zawodach związanych z przemysłem stalowym.
14. Wnosi ponadto, aby opracowano dodatkowe środki przekwalifikowania zawodowego skierowane do pracowników dotkniętych procesem zamykania lub restrukturyzacji zakładów, poszerzając możliwości wykorzystania funduszy strukturalnych dzięki zmianie zasad Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji oraz oferując programy dostosowane do indywidualnych potrzeb i do specyfiki lokalnej, a zarazem zachowując i promując kompetencje związane z sektorem.
15. Domaga się utworzenia systemu pomocy finansowej dla obszarów dotkniętych restrukturyzacją lub procesem zamykania zakładów produkcyjnych. System ten polegałby na przekwalifikowaniu pracowników, dywersyfikacji gospodarki i opierałby się na zasobach uwzględniających podmioty gospodarcze sektora publicznego i prywatnego.
16. Kładzie nacisk na potrzebę skoordynowanego podejścia wszystkich władz publicznych w planowaniu i przeprowadzaniu działań restrukturyzacyjnych dotyczących sektora stalowego.
17. Wyraża zadowolenie, że ustanowiono na poziomie europejskim grupę wysokiego szczebla ds. stali, lecz ubolewa, że ma ona się spotykać tylko raz w roku, i sugeruje, by włączono do niej przedstawiciela Komitetu Regionów oraz przedstawicieli samorządów regionalnych i lokalnych, z myślą o tym, by promować – między głównymi zainteresowanymi stronami w państwach członkowskich – współpracę, wymianę informacji i sprawdzone rozwiązania.
18. Uważa też, że należałoby przewidzieć ocenę planu działania w trakcie 12 miesięcy następujących po jego przyjęciu.
19. Domaga się, by ustanowiono wzmocniony dialog społeczny z myślą o przezwycięzeniu kryzysu oraz by ściślej i bezpośrednio włączono partnerów społecznych do polityki przemysłowej ogólnie i do polityki na rzecz sektora stali w szczególności.
20. Zauważa, że ogólny model przemysłowy oparty na innowacjach i znacznych inwestycjach w nowe technologie jest warunkiem trwałego wzrostu w Unii Europejskiej.
21. Zauważa, że europejski sektor stali musi oferować innowacyjne produkty odpowiadające potrzebom rynku, a także wyróżniające go wśród konkurentów. Podejście to wymaga jednak znacznych inwestycji w drogie rodzaje produkcji i przetwarzania oraz w badania i rozwój.
22. Sądzi, że wspieranie innowacji należy rozszerzyć na wszystkie działania związane z przemysłem stalowym. Tak więc w ramach programu „Horyzont 2020” trzeba wdrożyć mechanizmy finansowe EBI celem promowania współpracy w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji między hutami stali a regionami, w których się one znajdują, aby wspierać działalność gospodarczą i nadawać jej zrównoważony charakter.
23. Ponawia swój apel, by inwestować w kwalifikacje i szkolenia zawodowe, aby wspierać dywersyfikację, specjalizację i innowacyjność sektora stalowego, z myślą o zwiększeniu jego konkurencyjności w przyszłości..
24. Popiera wysiłki Komisji mające na celu wspieranie środków na rzecz rozwoju kompetencji i ukierunkowanych środków na rzecz zatrudnienia młodzieży w sektorze stali, jednak ubolewa, że w komunikacie Komisji nie proponuje się żadnych środków wspierających transfer kompetencji w przedsiębiorstwach.
25. Wyraża zadowolenie, że plan działania kładzie nacisk na promowanie innowacji nastawionych na rozwój bardziej ekologicznych oraz bardziej zasobo- i energooszczędnych technologii, z myślą o tym, by zmniejszyć koszty i przestrzegać ram polityki europejskiej w dziedzinie przeciwdziałania zmianie klimatu do roku 2030.
26. Wnosi, by Komisja na poziomie europejskim dawała pierwszeństwo produkcji stali pochodzącej z elektrycznych pieców łukowych, które powodują znacznie mniej emisji CO₂ w porównaniu z procesami produkcji stali z rudy pierwotnej.

27. Potwierdza swoje poparcie dla podejścia na rzecz ekologii przemysłowej, które koncentruje się na recyklingu materiałów i kontroli zużycia energii.
28. Podkreśla w związku z tym, że stal w znacznym stopniu nadaje się do recyklingu i że produkcja stali ze złomu stalowego zamiast z pierwotnej rudy zmniejsza nakłady energii o około 75 % i pozwala zaoszczędzić 90 % surowców do produkcji.
29. Ponawia swoje poparcie dla inwestycji w dziedzinie innowacji i dla ulepszania warunków dostępu do rynku, do kapitału, zasobów ludzkich i kwalifikacji, są to bowiem filary silniejszej polityki przemysłowej.
30. Zachęca Komisję, by kontynuowała ocenę obciążeń, które nakłada na sektor stali w dziedzinie regulacji, oraz by oceniła ich wpływ na konkurencyjność.
31. Popiera wysiłki Komisji mające na celu zainicjowanie refleksji na temat zmniejszenia kosztów produkcji ponoszonych przez europejski sektor stali. Należy ukierunkować debatę na innowacje, efektywność energetyczną i uwzględnianie zagadnień środowiskowych.
32. Podkreśla w szczególności, że bardzo energochłonnym gałęziom przemysłu należy stworzyć możliwość zawierania długoterminowych umów na dostawy, tj. obejmujących okres co najmniej dziesięcioletni i zawierających odpowiednio określone klauzule dotyczące zmian, tak aby zapewnić regularność dostaw na podstawie trwałych warunków umowy oraz kontrolę kosztów, czyli konkurencyjność tych sektorów.
33. Uważa za konieczne wzmocnienie sieci transportu towarowego, który ma kluczowe znaczenie dla regionów, zwłaszcza dla regionów najbardziej oddalonych i transgranicznych.
34. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by wspierać popyt – zarówno w UE, jak i poza nią – na stal produkowaną w Unii, czyniąc to zwłaszcza za pomocą działań zmierzających do wzmocnienia popytu w sektorze motoryzacyjnym i w budownictwie zgodnym z zasadą zrównoważonego rozwoju.
35. Wnosi, by Komisja wspierała dywersyfikację przemysłu stalowego, aby zmniejszyć zależność od popytu i zminimalizować wynikające stąd ryzyko.
36. Popiera wysiłki zmierzające do opracowania norm europejskich w zakresie zrównoważonej produkcji stali budowlanej i do wprowadzenia certyfikacji jakości (SustSteel), która może zwiększyć wartość dodaną i konkurencyjność produktów europejskich.
37. Przypomina, że z myślą o spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej i konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich na rynku globalnym, należy bronić norm europejskich w dziedzinie polityki społecznej, środowiska, ochrony klimatu, bezpieczeństwa w miejscu pracy oraz warunków pracy.
38. Popiera wysiłki Komisji zmierzające do tego, by zwalczać wspólnie z państwami trzecimi nieuczciwe praktyki handlowe i promować m.in. równe traktowanie.
39. Uważa, że zapewnienie wolnego i otwartego handlu stalą i wyrobami stalowymi ma w dłuższej perspektywie istotne znaczenie dla tego sektora. Stwierdza, że mimo starań poczynionych przez Komisję w celu osiągnięcia liberalizacji handlu międzynarodowego w ramach WTO, szacunkowe dane dotyczące sektora pokazują, że ok. 65 % światowego rynku stali podlega wszelkiego rodzaju barierom protekcyjnym.
40. Podziela opinię Komisji, że negocjacje umów handlowych na poziomie dwustronnym, zwłaszcza zaś negocjacje umów o wolnym handlu, mogą stanowić kluczowy instrument w ustanawianiu równych warunków dla przedsiębiorstw Unii Europejskiej.
41. Zachęca Komisję, by kierowała się zasadą wzajemności norm w ramach negocjowania umów, czy to na poziomie dwustronnym, czy to w ramach WTO.
42. Wnosi, by Komisja w razie potrzeby nie wahała się zastosować z całą niezbędną stanowczością i determinacją środków przeciwko niesprawiedliwej polityce handlowej państw trzecich ani też stopniowo modernizować swoich instrumentów ochrony handlu.

43. Wnosi, by Komisja dokładnie sprawdziła, czy system „Surveillance 2” zapewnia przynajmniej takie same gwarancje nadzoru i kontroli w odniesieniu do nieuczciwych dotacji i dumpingu jak poprzedni system nadzoru przywozu niektórych wyrobów stalowych (rozporządzenie (UE) nr 1241/2009).
44. Wyraża ponadto zaniepokojenie długością okresów – średnio dwóch lat – których Komisja Europejska potrzebuje na ustanowienie mechanizmów antydumpingowych, a które w przypadku Stanów Zjednoczonych wynoszą tylko sześć miesięcy, wzywa więc Komisję do podjęcia działań, które pozwolą jej na szybsze reagowanie.
45. Popiera Komisję w jej dążeniu, by zrobić wszystko, aby zagwarantować wolny dostęp do rynków surowców pierwotnych i wtórnych, zwłaszcza do rynków rudy żelaza, węgla koksującego i materiałów nadających się do recyklingu, i uważa ten wolny dostęp za warunek *sine qua non* zapewnienia konkurencyjności europejskiego sektora stali w skali globalnej.
46. Uważa, że zwiększenie wydajności, dobry klimat inwestycyjny i starania na rzecz innowacji to istotne warunki tego, by przemysł stalowy mógł się rozwijać i w dłuższej perspektywie przetrwać w UE. Ale także poprawa efektywności energetycznej jest dobrym sposobem na ograniczenie kosztów energii, co może przyczynić się do wzmocnienia konkurencyjności.
47. Stwierdza, że w komunikacie Komisji nie wspomina się o kosztach logistycznych, zwłaszcza transportu morskiego, zaopatrzenia w surowce, bezpieczeństwa dostaw oraz rozwoju gospodarczego związanego z rozwojem portów.
48. Popiera zamiar Komisji, by poprawić ogólne warunki ramowe dla potencjału wzrostu przemysłu stalowego w Unii Europejskiej, w tym bezpieczeństwo dostaw energii i konkurencyjne ceny energii oraz zachęty do niskoemisyjnej i bardziej zasobooszczędnej produkcji.
49. Popiera wszelkie inicjatywy mające na celu zapewnienie nadzoru i kontroli rynków surowców, w tym rynków złomu, z myślą o zwalczaniu nielegalnego wywozu złomu.
50. Apeluje, by Komisja nie zaniedbywała analizy kosztów i korzyści dotyczących proponowanych środków na rzecz europejskiego sektora stali oraz by zagwarantowała, że środki te nie będą kłóciły się z innymi europejskimi strategiami politycznymi, zwłaszcza tymi w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz rozwoju zrównoważonego.
51. Uważa, że środki proponowane w ramach planu działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu stalowego w Europie nie są celem samym w sobie, lecz powinny im koniecznie towarzyszyć wysiłki sektora na rzecz inwestycji oraz tworzenie miejsc pracy w europejskich zakładach produkcji.
52. Stwierdza, że w obecnym kształcie plan działania nie narusza zasady pomocniczości i proporcjonalności, gdyż jest zgodny z art. 173 TFUE, który określa, że UE ma kompetencje wspierające w dziedzinie polityki przemysłowej.
53. Nalega, by Komisja wykorzystwała, zgodnie z art. 173 TFUE, możliwości traktatu lizbońskiego w dziedzinie polityki przemysłowej, w szczególności podejmując wszelkie stosowne inicjatywy w celu wspierania koordynacji między państwami członkowskimi w zakresie polityki przemysłowej, opracowując wytyczne i wskaźniki, organizując wymianę sprawdzonych rozwiązań i przygotowując elementy niezbędne do prowadzenia nadzoru i realizowania okresowych ocen.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Sport, niepełnosprawność, rekreacja

(2014/C 114/06)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Określenie kontekstu

1. Zwraca uwagę na fakt, że liczbę osób niepełnosprawnych w UE szacuje się na ok. 80 mln, czyli ok. 15 % całej populacji. Zgodnie z szacunkami ponad 40 % ludności to osoby o ograniczonej możliwości poruszania się.
2. Podkreśla, że ze względu na zwiększone ryzyko niepełnosprawności wśród osób starszych oraz ogólne rozpowszechnienie chorób przewlekłych liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością może wzrosnąć. Dlatego też regiony europejskie muszą w przyszłości stawić czoła nowym wyzwaniom.
3. Zwraca uwagę na fakt, że brakuje wspólnej definicji niepełnosprawności dla całej UE i że definicje prawne tego pojęcia były przedmiotem wielu debat i interpretacji. Niepełnosprawność jest złożonym zjawiskiem i wieloaspektowym doświadczeniem, które wynika z interakcji cech fizycznych i intelektualnych danej osoby oraz związanych ze społeczeństwem, w którym dana osoba żyje. Dlatego należy uwzględnić pojęcie osób dotkniętych niepełnosprawnością.
4. Zwraca uwagę na brak wiedzy, a także mylne wyobrażenia na temat faktycznych skutków niepełnosprawności oraz podkreśla potrzebę położenia nacisku na zdolności, które można uwzględnić w kontekście osiągnięć sportowych.
5. Uznaje wartość i znaczenie aktywności fizycznej i sportu dla osób niepełnosprawnych, a także ich rzeczywisty wkład w realizację celów strategicznych UE, zwłaszcza celów strategii „Europa 2020”. W ostatnich latach widoczne jest znaczne rozpowszechnienie sportu przystosowanego do odmiennych możliwości oraz sportu uprawianego przez osoby niepełnosprawne. Ostatnim przykładem są igrzyska paraolimpijskie w Londynie w 2012 r., podczas których środki przekazu dołożyły wszelkich starań, by relacjonować imprezę ruchu paraolimpijskiego i go propagować.
6. Zwraca uwagę na fakt, że sport ma niezaprzeczalną wartość dla ogólnego dobrego samopoczucia człowieka, a także pozytywnie oddziałuje na możliwości rehabilitacji i terapii osób niepełnosprawnych. Możliwość uprawiania sportu jest dla tych osób przede wszystkim podstawowym prawem człowieka.
7. Wskazuje na fakt, że „sport dla osób niepełnosprawnych” obejmuje szeroki zakres aktywności: od sportu elitarnego, przez rekreację i przystosowane wychowanie fizyczne, po proces rehabilitacji przez sport. Różnorodność działalności sportowej dorównuje złożoności, jakiej wymaga zdefiniowanie sportu, bądź też ją przewyższa. Jest to jedna z przyczyn, dla których w różnych regionach Europy istnieją różne definicje. W obszarze aktywności fizycznej i sportu mamy do czynienia z szeregiem niewielkich różnic, w zależności od których aktywność fizyczna ma charakter sportowy, rekreacyjny, zdrowotny itp. We wszystkich przypadkach o orientacji aktywności fizycznej decyduje osoba ją uprawiająca, przy czym – ogólnie rzecz biorąc – sport pozytywnie wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne wszystkich uprawiających go osób.
8. Zwraca uwagę na fakt, że różne terminy i koncepcje dotyczące tego sektora lub stosowane przez jego podmioty są przedmiotem pogłębionej debaty. W obecnym kontekście stosuje się określenie „sport dla osób niepełnosprawnych”, tak by podejście ukierunkować na obywateli, jednocześnie nadając temu określeniu ogólny zakres.

9. Przypomina o konieczności pełnego przestrzegania zasady pomocniczości i autonomii kadry kierowniczej wyższego szczebla w sporcie, w tym niezależnych organizacji sportowych. Zalecenia zawarte w niniejszej opinii mają odgrywać rolę katalizatora, tak by zwiększyć wpływ działań podejmowanych przez państwa członkowskie i władze lokalne i regionalne oraz doprowadzić do zmiany mentalności, promując umiejętności osób niepełnosprawnych w szeroko rozumianym społeczeństwie.

Kontekst polityczny

10. Przyjmuje z zadowoleniem i popiera wzmianki o uznaniu sportu dla osób niepełnosprawnych w różnych kierunkach polityki UE, a zwłaszcza strategię europejską w dziedzinie niepełnosprawności na lata 2010–2020⁽¹⁾, komunikat Komisji pt. „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu”⁽²⁾ oraz Białą księgę Komisji Europejskiej na temat sportu⁽³⁾.

11. Ubolewa jednak nad tym, że w pierwotnym wniosku Komisji Europejskiej w sprawie programu Erasmus+, nowego programu UE na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014–2020, całkowicie zabrakło odniesienia do osób niepełnosprawnych. W związku z tym nalega, by w nowym programie, który obecnie wciąż jest przedmiotem dyskusji, zawrzeć jasną wzmiankę o konieczności wspierania zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez ułatwianie osobom niepełnosprawnym dostępu do zajęć sportowych.

12. Podkreśla, że władze krajowe oraz samorządy lokalne i regionalne, w ramach swoich kompetencji i możliwości finansowych, mogą odgrywać ważną rolę w rozwoju sportu dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w odniesieniu do promowania infrastruktury i działalności sportowej w dłuższej perspektywie, a także inwestycji w tym zakresie. Podkreśla także konieczność zapewnienia funduszy na projekty dla regionów, w których infrastruktura szkół i innych placówek edukacyjnych jest niedostatecznie rozwinięta i dzieci niepełnosprawne nie mają możliwości uprawiania sportu, lub możliwości te są ograniczone.

13. Jest zdania, że podmioty publiczne powinny w kontekście korzystania z obiektów publicznych uwzględniać w stosownym stopniu kwestie związane z uprawianiem sportu przez osoby niepełnosprawne, tak by realizować cel tworzenia takim osobom porównywalnych warunków życia. Fizyczna dostępność jest istotnym tego elementem.

14. Potwierdza szczególną rolę podmiotów sektora sportu dla osób niepełnosprawnych, jeżeli chodzi o wykorzystanie możliwości sportu w zakresie włączenia społecznego, integracji i równości szans.

15. Podkreśla fakt, że w wielu przypadkach konkretne wzmianki o sporcie dla osób niepełnosprawnych pojawiają się wyłącznie w kontekście włączenia społecznego. Apeluje, by powszechnie rozróżniano poszczególne rodzaje sportu dla osób niepełnosprawnych, który może obejmować sport elitarny, rekreację, wychowanie fizyczne, możliwości kształcenia i szkolenia przez sport, przystosowaną aktywność fizyczną, rehabilitację przez sport czy też aktywność sportową w konkretnych celach terapeutycznych.

16. Wnosi o większe uznanie roli kompetentnych przedstawicieli tego sektora we wszystkich działaniach mających na celu rozwój i ocenę sportu masowego, wspieranych przez instytucje europejskie. Powinno się rozważyć rozdysponowanie specjalnych środków, które umożliwiłyby ich udział, a także specjalne szkolenia personelu technicznego zajmującego się sportem.

17. Apeluje o sporządzenie szczegółowego dokumentu strategicznego na podstawie już istniejącej polityki, który dotyczyłby zwłaszcza sportu dla osób niepełnosprawnych, by ustalić priorytety pośród najistotniejszych kwestii właściwych dla tego sektora.

Konkretne wyzwania: uprawianie sportu

18. Wskazuje, że pomimo rosnącego zainteresowania politycznego udziałem osób niepełnosprawnych w aktywności sportowej wskaźnik ich uczestnictwa jest nadal zbyt niski. Jest to związane m.in. z występującymi ograniczeniami w dostępie do infrastruktury sportowej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

⁽¹⁾ COM (2010) 636 final.

⁽²⁾ COM (2011) 12 final.

⁽³⁾ COM (2007) 391 final.

19. Odnotowuje, że oprócz przeszkód fizycznych, społeczno-ekonomicznych oraz komunikacyjnych, na uprawianie sportu wpływają pewne bariery kulturowe oraz czynniki psychologiczne – zwłaszcza podejście organizatorów i podmiotów sportu masowego do niepełnosprawności. Takie postawy wynikają z braku wiedzy i braku zasobów, które umożliwiłyby stawienie czoła odmiennej sytuacji. Należy przeprowadzać kampanie informacyjne i szkoleniowe na rzecz akceptacji osób niepełnosprawnych w sporcie. Zaleca się, by wszystkie środki mające na celu zwiększenie dostępu do aktywności sportowej były opracowywane po odpowiednich konsultacjach z podmiotami tego sektora, gdyż poszczególne grupy mogą potrzebować różnego rodzaju wsparcia.

20. Zwiększenie dostępności – w sensie zapewnienia odpowiedniego dostępu fizycznego do obiektów sportowych oraz lepszej komunikacji – jest niezbędnym warunkiem wzrostu wskaźnika uprawiania sportu.

21. Apeluje, by organizowano skoordynowane kampanie uświadamiające dotyczące już istniejących możliwości uprawiania sportu. Można by je prowadzić na szczeblu europejskim, lecz powinny przekładać się na szczebel regionalny i lokalny, gdzie istnieje konkretna oferta. Należy się zwrócić bezpośrednio do osób niepełnosprawnych i przekazać im informacje na ten temat. Idealnym rozwiązaniem byłoby organizowanie kampanii przy wsparciu kadry kierowniczej wyższego szczebla w dziedzinie sportu masowego, sportu narodowego i sportu dla osób niepełnosprawnych, a także organizacji (szczególnie stowarzyszeń) osób niepełnosprawnych. Ponadto istotne jest, by organizowane kampanie informacyjne były przeznaczone nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale także dla ogółu społeczeństwa, tak by pomóc ludziom zrozumieć i zaakceptować niepełnosprawnych żyjących obok nich, zintegrować ich w społeczności i nauczyć się, jak im pomagać. Osobom dotkniętym niepełnosprawnością należy umożliwić jak największą samodzielność, jak też zachęcać je do proponowania, propagowania i organizowania takich wydarzeń oraz wspierać je w tych działaniach.

22. Podkreśla, że konieczne może okazać się indywidualne zwrócenie się do różnych grup docelowych z uwzględnieniem ich zdolności, wieku i sytuacji społecznej. Trzeba zwłaszcza dotrzeć do młodzieży i udzielić jej wsparcia. Należy także uwzględnić sposób zorganizowania sektora sportu w poszczególnych państwach członkowskich oraz jego szczególne cechy na poziomie lokalnym i regionalnym. Trzeba wesprzeć dostarczanie dostępnych i regularnie aktualizowanych informacji wysokiej jakości, tak aby poszczególne grupy docelowe mogły być stale informowane o dostępnej dla nich ofercie sportowej. Rozpowszechnianie takich informacji oraz zwiększanie dostępu można usprawnić poprzez zachęcanie do rozwoju zorganizowanych oddolnych działań w tym zakresie i ich wspieranie.

23. Na poziomie lokalnym i regionalnym należy dysponować dostosowaną siecią transportu umożliwiającą osobom niepełnosprawnym przemieszczanie się do obiektów sportowych, zarówno w celu uprawiania sportu amatorskiego, jak i wyczynowego.

24. Podkreśla, że rodzice odgrywają istotną rolę w zachęcaniu młodzieży do udziału w aktywności sportowej i że wolontariusze stanowią podstawę tego sektora. Dlatego też trzeba zwiększyć świadomość znaczenia działalności wolontariackiej oraz rozważyć stworzenie platform, w których rekrutowano by i szkolono wolontariuszy, a także podjęcie środków na rzecz uznania i wynagrodzenia ich wkładu.

25. Proponuje utworzenie platformy informacyjnej na temat obiektów sportowych w UE wraz z ogólnodostępną stroną internetową, na której osoby niepełnosprawne mogłyby uzyskać informacje dotyczące infrastruktury sportowej, możliwości technicznych itp. w zamieszkiwanej przez nie okolicy lub regionie.

26. Zwraca uwagę na fakt, że niektóre grupy ludności spotykają się z dwojaką lub trojaką dyskryminacją, gdy są dotknięte nie tylko jednym typem niepełnosprawności, lecz wieloraką niepełnosprawnością, lub gdy wywodzą się ponadto ze środowiska imigrantów lub mniejszości etnicznych bądź padają ofiarą wykluczenia społecznego z powodu homofobii lub ze względu na płeć. Konieczne jest zagwarantowanie powszechnego wsparcia i jednakowych możliwości dostępu do aktywności sportowej.

27. Odnotowuje, że sport dla osób niepełnosprawnych nie powinien być oderwany od systemu sportu masowego i że jego rozpowszechnienie, a w tym przypadku również podział odpowiedzialności za jego organizację z dużymi stowarzyszeniami sportowymi wydaje się już stanowić pierwszoplanowy cel polityczny. Należy zatem zadbać o dalsze postępy we włączaniu sportu dla osób niepełnosprawnych do sportu masowego oraz o to, by można było przyjąć równoległe różne sposoby, formuły i struktury organizacyjne w zależności od rzeczywistych możliwości osób dotkniętych niepełnosprawnością i od celu integracji.

28. Udział w sporcie osób dotkniętych niepełnosprawnością należy propagować w działalności federacji obejmujących dany rodzaj sportu lub specjalizację, we współpracy z federacjami zajmującymi się głównie osobami niepełnosprawnymi i z poszanowaniem ich roli. Federacje te powinny być wspierane w swojej misji niezbędnej z punktu widzenia osób dotkniętych niepełnosprawnością.

29. Stowarzyszenia sportowe powinny zachęcać do udziału w swoich pracach z głosem doradczym organizacje sportowe, które – choć do nich nie należą – zajmują się uprawianiem danej dyscypliny sportu przez osoby niepełnosprawne.

30. Na podstawie zebranych przykładów stwierdza, że podejście zmierzające do połączenia turystyki z powszechną rekreacją jest dobrym sposobem zaznajomienia osób niepełnosprawnych ze sportem, co powinno doprowadzić do wzrostu wskaźnika uprawiania sportu i do uświadomienia ogółowi społeczeństwa możliwości sportowych osób niepełnosprawnych.

31. Należy przekazywać aktualne informacje wysokiej jakości dotyczące sportów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także transportu i przystosowanego dostępu do obiektów sportowych, jako zachętę do turystyki sportowej.

Konkretne wyzwania: kształcenie

32. Przyznaje, że odpowiedni rozwój sportu dla osób niepełnosprawnych wymaga odpowiednio wykształconych i przeszkolonych profesjonalistów.

33. Uważa, że chociaż osoby niepełnosprawne nie są piętnowane, mogą podlegać wykluczeniu społecznemu, gdyż wiele osób nie wie, jak je przyjąć i włączyć do aktywności sportowej oraz struktur sportowych. Domaga się skoordynowanych działań informacyjnych za pomocą inicjatyw w zakresie kształcenia i szkolenia, przeznaczonych nie tylko dla osób bezpośrednio zainteresowanych organizacją zajęć sportowych, lecz również – na szerszą skalę – dla ogółu społeczeństwa, na przykład za pośrednictwem łatwo dostępnych internetowych narzędzi szkoleniowych. W tym względzie należy równoległe rozwijać działania podnoszące świadomość praw, potrzeb i zdolności osób niepełnosprawnych.

34. Podkreśla, że wszyscy uczniowie powinni mieć dostęp do wychowania fizycznego i sportowego i że niepełnosprawność nie powinna stanowić przeszkody we włączeniu ich do szkolnych programów sportowych. Często w czasie zajęć wychowania fizycznego w szkole młodzież zapoznaje się z aktywnością sportową i zaczyna się pasjonować sportem. Dotyczy to również młodzieży niepełnosprawnej. Ponadto środowisko sportowe w szkole oferuje możliwość edukowania zdrowych uczniów i uświadamiania im zdolności ich kolegów z klasy. W tym kontekście trzeba zachęcać zwłaszcza do wprowadzania „powszechnie dostępnych programów sportowych”. Pomysł odwrotnej integracji, czyli włączenia młodych, zdrowych sportowców do sportu dla osób niepełnosprawnych, jest dobrym przykładem, który pozwala zmienić podejście do zdolności innych sportowców. Należy również wspierać i rozwijać inicjatywy w rodzaju „Wspólny sport”. By osiągnąć ten cel, niezbędne jest specjalne kształcenie i szkolenie nauczycieli w placówkach oświatowych, w tym zwłaszcza nauczycieli wychowania fizycznego, a także zapewnienie rodzicom dzieci niepełnosprawnych dostępu do informacji dotyczących różnych oferowanych zajęć sportowych.

35. Stwierdza, że wiedza i umiejętności trenerów często nie są wykorzystywane ze względu na brak wymiany i koordynacji między przedstawicielami sportu dla osób niepełnosprawnych a przedstawicielami sportu masowego. Proponuje się przedsięwziąć inicjatywy szkoleniowe oparte na współpracy między tymi organizacjami, ze wsparciem ośrodków szkolenia i władz publicznych.

36. Zachęca do szerszego włączenia w procesy dostosowawcze w kwestiach redukcji wykluczenia osób niepełnosprawnych, przedstawicieli szkolnictwa wyższego. Celem takiego działania miałyby być zmiany w zakresie kształcenia przyszłych pedagogów wychowania fizycznego, co pozwoliłoby im na lepsze zrozumienie dla zróżnicowania zdrowia podopiecznych.

37. Jest zdania, że konieczne jest poprawienie wizerunku sportu dla osób niepełnosprawnych poprzez propagowanie sportu wyczynowego na wysokim poziomie, uprawianego przez niepełnosprawnych sportowców, dbając o nadanie im tego samego statusu, jaki mają pełnosprawni sportowcy wyczynowi. Powszechnie uznaje się, że uwrażliwienie na osiągnięcia niepełnosprawnych sportowców w sporcie elitarnym może prowadzić do zmiany tego wizerunku. W tym kontekście bardzo istotna jest strategia komunikacyjna dotycząca igrzysk paraolimpijskich i imprez sportowych wysokiej rangi dla osób niepełnosprawnych.

38. Przyznaje, że sport dla osób niepełnosprawnych w dużej mierze opiera się na pomocy wolontariuszy. Odnotowuje, że należy nadal propagować adresowane do nich wysokiej jakości szkolenia. Pod pewnymi względami muszą być one dostosowane do potrzeb zainteresowanych stron. Ponadto coraz większego znaczenia nabiera zarządzanie wolontariuszami. Organizacje zajmujące się sportem dla osób niepełnosprawnych powinny poprawić swe funkcjonowanie dzięki zastosowaniu narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi i poprawy jakości. Należy kształcić profesjonalistów w tej dziedzinie z myślą o poprawie jakości. Są oni tym ważniejsi, że chodzi o szczególną grupę społeczeństwa. W strukturach powinno się dążyć do profesjonalizacji.

39. Ubolewa nad tym, że często nie docenia się możliwości osób niepełnosprawnych. Podkreśla, że sport sprzyja rozwojowi osobistemu osób niepełnosprawnych, a przez to może w istotny sposób przyczynić się do ich skutecznej integracji zawodowej.

40. Popiera wytyczne UE w sprawie dwutorowej kariery sportowców⁽⁴⁾, w których stwierdza się, że „sprawiedliwe zastosowanie środków na rzecz dwutorowej kariery wszystkich sportowców stanowiłoby znaczący krok naprzód dla całego sportu, a zwłaszcza dla sportu, jaki uprawiają osoby niepełnosprawne”. W pełni podziela także wyrażone w wytycznych zdanie: „Jako że wiele dyscyplin sportowych dla osób niepełnosprawnych jest włączonych w duże organizacje sportowe, istnieje potrzeba zwrócenia szczególnej uwagi na tę grupę, by zagwarantować sprawiedliwe traktowanie i by móc rozwinąć specjalne ścieżki rozwoju, gdy niemożliwe jest skorzystanie ze ścieżek rozwoju dla zdrowych sportowców”.

41. Podkreśla, że przedstawiciele tego sektora powinni odtąd dołożyć starań, by najmłodszy sportowcy się usamodzielnili, i udzielić im wsparcia w rozwoju osobistym. W tym względzie konieczne jest wsparcie konkretnych inicjatyw edukacyjnych proponowanych młodym sportowcom podczas wydarzeń sportowych.

Konkretne wyzwania: zdrowie

42. Uznaje wartość sportu dla promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej i podkreśla szczególnie związek przystosowanej aktywności sportowej z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, gdyż chodzi o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

43. Popiera prace grupy eksperckiej UE ds. sportu, zdrowia i zaangażowania, której Rada powierzyła zadanie zaproponowania środków na rzecz promowania prozdrowotnej aktywności fizycznej, uczestnictwa w sporcie masowym oraz określenia odpowiednich środków do połowy 2013 r. Nalega, by aktywność fizyczna oraz sport były wyraźnie uznawane i wspierane jako narzędzia terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych.

44. Przyjmuje do wiadomości wyniki prac grupy eksperckiej UE ds. antydopingu, której Rada powierzyła zadanie opracowania uwag UE na temat przeglądu Światowego kodeksu antydopingowego Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) oraz uznaje wagę dobrego rządzenia w sporcie. Zaleca, by w większym stopniu włączyć do nich strony zainteresowane ruchem paraolimpijskim.

45. Uważa, że wszystkie instrumenty finansowania przewidziane w nowych wieloletnich ramach finansowych powinny uwzględniać kwestię dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Konkretne wyzwania: wsparcie finansowe i strukturalne

46. Zauważa, że we wniosku w sprawie programu Erasmus+, który jeszcze jest przedmiotem dyskusji, zaproponowano pozycję budżetową dotyczącą sportu. Nalega jednak, by Komisja Europejska wyraźnie odniosła się do sportu dla osób niepełnosprawnych w towarzyszących programowi Erasmus+ wytycznych dla beneficjentów oraz by uznała sport dla osób niepełnosprawnych za priorytet działania na rzecz sportu w ramach tego programu.

47. Proponuje, by Komisja zachęcała do podejmowania specjalnych działań na rzecz projektów promujących sport dla osób niepełnosprawnych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

48. Uważa, że sektor cechuje się fragmentacją różnych instrumentów UE zmierzających do realizacji podobnych celów. Bardzo korzystna byłaby lepsza harmonizacja wraz z przyjęciem długoterminowych zobowiązań finansowych, przynajmniej dla głównych przedstawicieli sektora na szczeblu europejskim.

49. Zachęca do wykorzystania funduszy strukturalnych na rozwój powszechnie dostępnej i otwartej infrastruktury sportowej na szczeblu lokalnym i regionalnym. Istotne znaczenie ma także finansowanie badań w dziedzinie technologii związanych ze sportem dla osób niepełnosprawnych za pośrednictwem programu „Horyzont 2020”. Kluczowe znaczenie ma inwestowanie w badania i innowacje, zwłaszcza poprzez wyższe uczelnie i przedsiębiorstwa z tego sektora. W przygotowaniu znajduje się obecnie wiele prac doktorskich na ten temat, opracowywanych przez osoby pracujące w tej dziedzinie. Szczególną uwagę należy zwrócić na sport jako narzędzie terapeutyczne, np. na hipoterapię.

50. Zachęca instytucje UE do dalszego długoterminowego wspierania wydarzeń sportowych dostępnych dla wszystkich, a szczególnie dla niepełnosprawnej młodzieży.

Rola samorządów lokalnych i regionalnych

51. Uważa, że w ramach swych kompetencji instytucjonalnych samorządy lokalne i regionalne odgrywają zasadniczą rolę w rozwoju europejskiego wymiaru sportu dla osób niepełnosprawnych.

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c3/dual-career-guidelines-final.pdf>.

52. Podkreśla potrzebę zwiększenia udziału samorządów lokalnych i regionalnych za pośrednictwem programu opracowanego wspólnie z Komisją Europejską, Radą i władzami krajowymi odpowiedzialnymi za sport, osoby niepełnosprawne oraz działalność sportową dla nich organizowaną, która dążyłaby do włączenia ich w sport masowy. Samorzady lokalne i regionalne mogą zbudować pomost między UE a szczeblem lokalnym, by powiązać inicjatywy promowane przez kluby, szkoły czy też rodziców.

53. Uznaje, że szczególnie na szczeblu lokalnym i regionalnym istnieją odpowiednie doświadczenia i zorganizowane partnerstwa, by promować rozwój sportu i jego uprawianie przez osoby niepełnosprawne. Wnosi, by prowadzono wymianę dobrych praktyk, i sygnalizuje, że sam może je rozpowszechnić przy wsparciu instytucji europejskich i zainteresowanych stron. Przetłumaczenie istniejących materiałów jest poważnym wyzwaniem, do którego podjęcia powinno się zachęcać. Wskazane byłoby zastanowienie się nad systemem nagród za zastosowanie „nadzwyczajnych praktyk”.

54. Popiera system podmiotów regionalnych odpowiedzialnych za rozwój sportu dla osób niepełnosprawnych. Mogłyby one pokierować wymianą i wdrażaniem dobrych praktyk, m.in. przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych, a także powiązać politykę europejską z realiami regionalnymi. Upowszechnianie projektów europejskich i ich rozwijanie poprzez wymianę sprawdzonych rozwiązań umożliwi wdrożenie rozwiązań z powodzeniem eliminujących wspólne problemy, a także poznanie potrzeb innych regionów i krajów.

Dodatkowe wnioski

55. Przyjmuje do wiadomości pierwsze inicjatywy promujące „Europejski Tydzień Sportu” i nalega, by w ramach jego obchodów przewidziano sport specjalnie przeznaczony dla osób niepełnosprawnych, który prowadziłby do włączenia ich w zajęcia sportowe głównego nurtu. Domaga się, by rozważono ponadto ustanowienie corocznego „Europejskiego Dnia Sportu dla Osób Niepełnosprawnych”.

56. Stwierdza, że brakuje porównywalnych informacji w tej dziedzinie na szczeblu regionalnym, i domaga się zapoczątkowania procesu gromadzenia wiarygodnych danych. W tym celu należałoby na przykład zlecić specjalne badanie Eurobarometru na temat sportu dla osób niepełnosprawnych bądź przynajmniej uwzględnić najbardziej konkretne pytania na ten temat w przyszłych badaniach Eurobarometru dotyczących sportu lub niepełnosprawności.

57. Usilnie zachęca do utworzenia europejskiej grupy eksperckiej ds. tych kwestii, która uznawałaby specyficzne zadania tego sektora i korzystałaby z wkładu szerokiej gamy jego podmiotów. Korzystne byłoby podjęcie przez nią następujących działań:

- pod względem merytorycznym:
  - zaproponować wspólną definicję takich pojęć, jak „sport dla osób niepełnosprawnych”, „sport przystosowany” i „wspólny sport”, by ułatwić ich uznanie;
- pod względem technicznym:
  - sporządzić wykaz najistotniejszych doświadczeń lokalnych i regionalnych w celu zachęcenia do opracowania wzorców działania i ich rozpowszechnienia.
  - zapewnić decydom politycznym niezbędne elementy techniczne w celu ich uświadomienia, a także umożliwić Komitetowi Regionów wypełnianie jego funkcji jako czynnika sprzyjającego zmianom w tej dziedzinie, w której władze lokalne i regionalne odgrywają pierwszoplanową rolę.

Bruksela, 29 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Pomoc państwa dla rybołówstwa i akwakultury

(2014/C 114/07)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje przegląd zasad pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury, a także niedawne konsultacje publiczne przeprowadzone przez Komisję Europejską w ramach tego przeglądu.
2. Podkreśla znaczenie postrzegania tego przeglądu w kontekście (i) reformy wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), (ii) negocjacji dotyczących Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), pozostałych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) oraz innych odnośnych unijnych programów finansowania sektora rybołówstwa i akwakultury, a także (iii) szerszego programu unowocześnienia pomocy państwa podjętego przez DG. ds. Konkurencji.
3. Wyraża zdecydowane poparcie dla nadrzędnych celów reformy WPRyb dotyczących przestawienia się na zrównoważone rybołówstwo i z zadowoleniem przyjmuje polityczne porozumienie osiągnięte w tej kwestii przez irlandzką prezydentkę w Radzie UE.
4. Przypomina, że należy przeprowadzić reformę zasad pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury na podstawie fundamentalnej zasady, jaką jest wspieranie i ułatwianie realizacji reformy WPRyb. Podobnie, w trakcie negocjacji w sprawie EFMR należy zadbać o to, by fundusz ten był wykorzystywany do realizacji celów WPRyb.
5. Podkreśla, że zrównoważoność sektora rybołówstwa warunkuje długoterminową rentowność i trwałość zasobów rybnych w obrębie wód UE oraz społeczno-gospodarczą przyszłość wspólnot rybackich w całej Unii. Należy więc zapewnić równowagę w rozwoju obydwu aspektów.
6. Zwraca uwagę na paradoks, z którym konfrontowana jest obecnie UE: z jednej strony jest ona w dużym stopniu zależna od importu produktów rybołówstwa i akwakultury (około 60 % całkowitego spożycia), by zaspokoić zapotrzebowanie i aspiracje konsumentów w UE, a z drugiej strony stoi przed koniecznością przywrócenia i przestrzegania kwoty maksymalnego podtrzymywalnego połowu zasobów rybnych, by zapewnić ich dostępność przyszłym pokoleniom. Przypomina, że sektor akwakultury przyczynia się do zapewnienia takich samych produktów jak rybołówstwo morskie, ale przy wykorzystaniu zrównoważonych metod i nie zagrażając zasobom rybnym; ponadto akwakultura zapewnia wysoki poziom zatrudnienia, spełniając funkcję faktycznego amortyzatora społecznego w okresach kryzysu.
7. Podkreśla znaczenie skutecznego ukierunkowania pomocy, tak aby floty łódziowego rybołówstwa przybrzeżnego, które stanowią większość całkowitej floty UE pod względem liczby jednostek, miały – pod warunkiem, że stosują praktyki połowowe zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju – udział w środkach w ramach WPRyb oraz EFMR odpowiadający ich liczebności i profilowi społeczno-gospodarczemu.
8. Zaznacza, że bardziej zrównoważone wykorzystanie dotacji publicznych w sektorze rybołówstwa wymaga zdecydowanej woli politycznej i podjęcia działań na wszystkich poziomach sprawowania rządów w UE. Dowodzi tego fiasco podjętej w 2002 r. reformy WPRyb, która nie doprowadziła do osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych, społecznych i gospodarczych: jedynie 22 % stad eksploatowanych jest zgodnie z zasadą maksymalnego podtrzymywalnego połowu, 35 % stad eksploatowanych jest nadmiernie, a 43 % znajduje się poniżej granicy bezpieczeństwa biologicznego (źródło: badanie przeprowadzone przez Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska na zlecenie Parlamentu Europejskiego 2011 r.).
9. Odnotowuje, że Europejski Trybunał Obrachunkowy stwierdza w specjalnym sprawozdaniu nr 12/2011, że nadmierna zdolność połowowa floty rybackiej jest nadal jednym z głównych powodów, dla których WPRyb nie zdołała zapewnić zrównoważonej działalności połowowej.
10. Przyjmuje do wiadomości, że osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju wymaga zmian strukturalnych i dywersyfikacji w sektorze gospodarki rybnej i podkreśla, że zasady i działania dotyczące pomocy państwa muszą ułatwiać te zmiany, skupiając się przede wszystkim na wspieraniu rozwoju gospodarki na lądzie (przemysł przetwórczy, zrównoważona akwakultura, lokalne rynki rybne, nowe produkty, lokalne łańcuchy dostaw itp.), na wspieraniu nowych i zrównoważonych form rybołówstwa na morzach i oceanach Europy (podkreślając zwłaszcza rolę odgrywaną przez małe, przybrzeżne floty rybackie i tradycyjne łódziowe rybołówstwo przybrzeżne, lecz zwracając także szczególną uwagę na poprawę selektywności, efektywności energetycznej itp. tych statków, które przyczyniają się do zapewnienia produktów rybołówstwa w Unii Europejskiej, przede wszystkim zaś produktów przeznaczonych do konsumpcji przez ludzi) oraz na szerzej rozumianej gospodarce morskiej i akwakulturze. Nie należy wykorzystywać pomocy państwa do wspierania praktyk połowowych niezgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

11. Uznaje wartość i znaczenie sektora gospodarki rybnej dla UE i odnotowuje wysoką koncentrację zatrudnienia w tym sektorze na niektórych obszarach i w niektórych regionach Europy, a także bezpośredni wpływ restrukturyzacji sektora rybołówstwa na te społeczności.
12. Rozumie, że presja wywierana na wspólnoty rolnicze, nadbrzeżne i rybackie jest szczególnie silna w kontekście trwającego kryzysu społeczno-gospodarczego, co oznacza, że ukierunkowane wsparcie na szczeblu terytorialnym staje się kluczowe dla długoterminowego dobrobytu i rentowności tych społeczności.
13. Zauważa, że sektor gospodarki rybnej, podobnie jak wiele innych sektorów, jest subsydiowany, co stanowi istotne wyzwanie, jeśli chodzi o jego zbytne uzależnienie od finansowania publicznego, a zarazem jest szansą, ponieważ umożliwia Komisji Europejskiej, państwom członkowskim i władzom lokalnym i regionalnym wykorzystywanie środków publicznych do wdrażania kluczowych reform w tym sektorze.
14. Przypomina o konieczności jak najskuteczniejszego wykorzystania wszystkich dostępnych zasobów i wzywa, by przy opracowywaniu umów o partnerstwie i przyszłych programów operacyjnych nadać priorytetowe znaczenie europejskim funduszom strukturalnym i inwestycyjnym w celu udzielenia wsparcia społecznościom przybrzeżnym i rybackim. Powinno się to odbywać w kontekście zreformowanych ram regulacyjnych dotyczących pomocy państwa, które byłyby wrażliwe na gospodarcze potrzeby tych społeczności i uwzględniałyby je.
15. Nawołuje do elastycznego wykorzystania funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, by zapewnić ukierunkowanie zasobów na społeczności rolnicze, nadbrzeżne i rybackie. Zwraca się także do Komisji Europejskiej, aby w trakcie przeglądu zasad dotyczących pomocy państwa jednoznacznie zobowiązała się dopilnować, by umożliwiały one urzeczywistnienie tego postulatu, a nie stały mu na przeszkodzie.
16. Utrzymuje, że jeśli fundusze te zostaną efektywnie i skutecznie uruchomione, to umożliwią przekształcenie unijnego przemysłu rybnego i akwakultury i pomogą przestawić się na zrównoważone sektory rybołówstwa i akwakultury, a przy tym wesprą szersze aspiracje określone w strategii błękitnego wzrostu, które dotyczą wzmocnienia gospodarki morskiej i akwakultury oraz jej związków z gospodarką lądową. Chodzi tu w szczególności o podniesienie wartości złowionych ryb poprzez rozwijanie gospodarki lądowej, rynków lokalnych i innowacyjnych produktów oraz zwiększanie świadomości konsumentów (zwłaszcza w zakresie zagadnień takich jak krótkie łańcuchy, sezonowość, cechy charakterystyczne produktu, itp.);
17. Zwraca się do Komisji Europejskiej, państw członkowskich oraz innych organów publicznych w całej Europie, by wykorzystały tę okazję i okres 2014–2020 do przeprowadzenia rzeczywistych zmian.
18. Zauważa, że przepisy dotyczące pomocy *de minimis* i wyłączeń grupowych nie dają pełnego obrazu subsydiów przyznawanych sektorowi rybołówstwa i akwakultury, gdyż państwa członkowskie mają możliwość wprowadzania „notyfikowanych” systemów pomocy (wymagających uprzedniej zgody Komisji Europejskiej).
19. Odnotuje, że sektor rybołówstwa korzysta także ze zwolnienia z podatku od paliwa, co przynosi statkom rybackim bezpośrednią korzyść pod względem kosztów operacyjnych. Jej wysokość szacowana jest na około 1,5 mld EUR rocznie w UE, podczas gdy pomoc *de minimis* również daje możliwość przyznawania statkom dotacji paliwowych.
20. Zwraca uwagę na zleczone w 2009 r. przez DG ds. Gospodarki Morskiej badanie, w którym szacowano, iż w ramach przepisów dotyczących pomocy *de minimis* udostępnione zostanie około 718 mln EUR, chociaż trudno jest uzyskać faktyczne dane na temat tej pomocy z uwagi na brak skutecznego monitorowania na szczeblu UE. Szacuje się, że dalsze 8 mln EUR przyznawanych jest rocznie w ramach rozporządzenia o wyłączeniach grupowych w sektorze rybołówstwa.
21. Zauważa, że w badaniu tym wskazano także na szereg zagrożeń związanych z wdrażaniem rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis*, w tym na: (i) jego potencjalnie szkodliwy wpływ na korzystanie z Europejskiego Funduszu Rybackiego w tych państwach członkowskich, w których nadano priorytetowe znaczenie pomocy *de minimis*, (ii) potencjalnie zniekształcający skutek zmienności pomocy *de minimis* w różnych państwach członkowskich oraz (iii) ryzyko, że pomoc *de minimis* zostanie wykorzystana do przedłużania aktywnego życia statków wbrew szerszym założeniom reformy zmierzającym do zredukowania wielkości i skali floty rybackiej.
22. Przyjmuje z zadowoleniem przejrzystość, jaką nadaje się pomocy *de minimis* dzięki włączeniu tych danych do rocznych sprawozdań państw członkowskich na temat pomocy państwa, gdyż jest to istotny czynnik zapewniający przejrzystość tego systemu.

23. Przyjmuje do wiadomości, że Komisja Europejska musi znaleźć równowagę w swoich wysiłkach na rzecz ograniczenia biurokracji i usprawnienia wymogów w zakresie monitorowania, a jednocześnie zapewnić wystarczającą przejrzystość i kontrolę. Powtarza, że nadrzędne cele reformy WPRyb w zupełności uzasadniają ściślejsze i bardziej przejrzyste monitorowanie przyznawania pomocy państwa w tym sektorze.

24. Odnotowuje pojawienie się głosów postulujących podniesienie obecnych progów pomocy *de minimis* (wynoszących 30 000 EUR dla przedsiębiorstwa w jakimkolwiek okresie obejmującym trzy lata obrotowe), by zapewnić władzom lokalnym i regionalnym większą elastyczność przy wspieraniu działań na szczeblu terytorialnym. Jest to postrzegane jako szczególnie ważne z uwagi na wysoką koncentrację połowów w niektórych regionach i społecznościach. Uznaje, że jakakolwiek zmiana obecnego progu pomocy *de minimis* musiałaby uwzględniać konieczność poszanowania zasad konkurencji i wspólnego rynku.

25. Twierdzi niemniej, że istnieje ryzyko, iż podniesienie progów *de minimis* mogłoby stworzyć większe możliwości wspierania praktyk połowowych niezgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, a co za tym idzie, utrudnić realizację nadrzędnych celów reformy WPRyb dotyczących osiągnięcia zrównoważonego rybołówstwa. Ryzyku temu można niemniej zapobiec w konkretnych przypadkach o zasięgu krajowym, w których brak zrównoważonego charakteru wynika z przyczyn niezależnych od sektora produkcji i połowów.

26. W związku z tym wzywa Komisję Europejską, by przy ocenie skutków zmienionych regulacji oraz ewaluacji odpowiedzi nadesłanych w ramach konsultacji szczegółowo zanalizowała (z punktu widzenia szerszej reformy WPRyb) potencjalne skutki (i) utrzymania obecnych progów *de minimis* w tym sektorze (ii) podniesienia progów *de minimis* oraz (iii) zmniejszenia bądź w ogóle zniesienia progów *de minimis*.

27. Utrzymuje, że tego rodzaju ocena skutków powinna także uwzględnić rolę odgrywaną przez środki pomocy *de minimis* jako część szerszych interwencji publicznych w tym sektorze, zwłaszcza w wypełnianiu „luk” pomocowych, których nie jest w stanie wypełnić ani nowy EFMR, ani ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych dla sektora rybołówstwa i akwakultury, ani też systemy pomocy notyfikowanej dla tej branży.

28. Podkreśla potrzebę bardziej efektywnego wykorzystania EFMR w latach 2014–2020 niż miało to miejsce dotychczas w przypadku Europejskiego Funduszu Rybackiego, zważywszy, że EFMR jest kluczowym mechanizmem finansowania umożliwiającym ukierunkowanie wsparcia dla sektorów rybołówstwa i akwakultury, tak aby osiągnąć nadrzędne cele reformy WPRyb.

29. Uważa za zasadne zbadanie możliwości przeniesienia pomocy dla przetwórstwa produktów rybołówstwa i akwakultury i obrotu nimi spoza sektorowych rozporządzeń dotyczących pomocy *de minimis* bądź wyłączeń grupowych i wpisanie ich zamiast tego w ramy ogólnych rozporządzeń w sprawie pomocy *de minimis* i wyłączeń blokowych.

30. Utrzymuje, że tego rodzaju zmiana jest zgodna z logiką celów przyświecających Komisji Europejskiej, które dotyczą stworzenia bardziej skomercjalizowanego i zorientowanego na przedsiębiorstwa sektora rybołówstwa i akwakultury, zbadania możliwości podniesienia wartości produktów rybołówstwa, a także rozwoju łańcuchów dostaw, szerszej rozumianej gospodarki lądowej oraz nowego i innowacyjnego podejścia.

31. Zauważa, że przesunięcie wsparcia dla działalności lądowej w sektorze przetwórstwa rybnego i zrównoważonej akwakultury do ram rozporządzenia ogólnego w sprawie pomocy *de minimis* umożliwiłoby objęcie tego wsparcia wyższymi progami interwencyjnymi (obecnie wynoszącymi 200 000 EUR) określonymi w tym rozporządzeniu. Pomogłoby to przezwyciężyć bariery utrudniające inwestycje w gospodarkę lądową i przyczyniłoby się do osiągnięcia zamierzonego celu, a mianowicie zoptymalizowania potencjalnej „wartości dodanej”, jaką produkty rybołówstwa mogą wnieść do lokalnych społeczności rybackich.

32. Wzywa Komisję Europejską do uwzględnienia tej kwestii przy zmianie rozporządzeń w sprawie pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury, a zwłaszcza do oceny potencjalnych korzyści gospodarczych tego rodzaju podejścia dla gospodarki lądowej i społeczności rybackich oraz zbadania, w jakim zakresie tego rodzaju zmiana mogłaby prowadzić do „niezamierzonych skutków”, na przykład do zwiększenia praktyk połowowych niezgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

33. Zwraca się do Komisji Europejskiej o dokonanie przeglądu wykazu środków pomocowych określonych w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w celu zapewnienia ich zgodności z reformą wspólnej polityki rybołówstwa oraz zadbanie o to, by nie było żadnej możliwości wspierania niezgodnych ze zrównoważonym rozwojem praktyk połowowych ani poprzez rozporządzenia w sprawie pomocy państwa, ani poprzez EFMR.

34. Podkreśla, że rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych umożliwia wspieranie różnych działań ekologicznych i ochronnych w sektorze akwakultury i apeluje do Komisji Europejskiej o zachowanie i rozszerzenie zakresu rozporządzenia, by umożliwić realizację inwestycji chroniących, konserwujących i wzmacniających środowisko morskie i środowisko akwakultury, włączając w to wspieranie badań morskich oraz badań dotyczących akwakultury, gromadzenie danych oraz zapewnienie wsparcia sektorowi w konkretnych przypadkach o zasięgu krajowym, w których brak zrównoważonego charakteru wynika z przyczyn niezależnych od sektora produkcji i połowów itp.

35. Apeluje do państw członkowskich, władz lokalnych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron, by podeszły z wyobraźnią do możliwości oferowanych przez te rozporządzenia (oraz EFMR) w celu optymalizacji wszystkich środków zwiększających zrównoważoność sektora rybołówstwa, akwakultury, środowiska morskiego i społeczności przybrzeżnych.

Bruksela, 29 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Strategiczne wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE

(2014/C 114/08)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji Europejskiej „Strategiczne wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE”, podkreślając, że produkcję akwakultury należy uznać za strategiczną (na równi z innymi rodzajami produkcji sektora pierwotnego), aby można było podjąć przyszłe wyzwania w dziedzinie żywności, zasobów naturalnych i rozwoju obszarów lokalnych.
2. Podkreśla znaczenie „błękitnego wzrostu” oraz fakt, że absolutnie niezbędna jest europejska strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju akwakultury z myślą o osiągnięciu celów w zakresie zatrudnienia i wzrostu wydajności sektora, zgodnie ze strategią „Europa 2020” na rzecz naprawy gospodarczej w UE.
3. Apeluje, by kluczowym celem wytycznych było ograniczenie – za pomocą podejścia opartego na wielopoziomowym sprawowaniu rządów – nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów.
4. Przypomina, że sprawę akwakultury poparł w szeregu wcześniej przyjętych opinii, w których domagał się, by uznano tę politykę jako taką oraz by ją odpowiednio finansowano i promowano, tak aby mogła stać się mocną alternatywą dla rybołówstwa tradycyjnego. W związku z tym Komitet powinien zostać uznany za podstawowego partnera na rzecz wspierania tej polityki.
5. Zwraca uwagę na szacunki FAO, według których obecnie 47 % wszystkich ryb przeznaczonych do spożycia przez ludzi pochodzi z akwakultury, i ubolewa, że produkcja akwakultury UE stanowi zaledwie 2,3 % pod względem wolumenu i 4 % pod względem wartości w skali światowej ⁽¹⁾.
6. Wyraża głębokie zaniepokojenie, że Unia Europejska, która była liderem w dziedzinie produkcji ryb hodowlanych, musi obecnie importować ponad 60 % produktów akwakultury, mimo że jak najbardziej byłaby w stanie produkować tę żywność na swoim terytorium, dając miejsca pracy swoim obywatelom i przestrzegając wyższych norm.
7. Uznaje potrzebę rozwoju potencjału akwakultury oraz przekształcenia tego przechodzącego stagnację sektora w kwitnącą branżę gospodarki.
8. Wyraża zadowolenie, że stwierdza się konieczność zmniejszenia rozdzwienku między ilością żywności pochodzenia morskiego spożywaną na rynku UE a wielkością połowów pochodzących z działalności połowowej w UE oraz że uznaje się rolę, jaką sektor akwakultury powinien odgrywać w osiągnięciu tego celu.
9. Podkreśla, że zrównoważony charakter rozwoju stał się w kontekście UE nieodzownym założeniem wszelkich działań na rzecz wzrostu społeczno-gospodarczego; wokół tego celu należy koncentrować wysiłki polityczne i zasoby w odniesieniu do poszczególnych sektorów.
10. Uważa, że zrównoważony rozwój akwakultury ma znaczenie strategiczne, biorąc pod uwagę bezpośredni interes wszystkich regionów i społeczności lokalnych (także tych niezamieszkujących terenów przybrzeżnych) oraz wzajemną zależność między polityką środowiskową, jakością wód (morskich i śródlądowych) i wynikami gospodarczymi tego sektora.
11. Przypomina, że akwakultura europejska nie jest sektorem jednolitym, za to charakteryzuje się różnorodnością technik hodowli, w tym takich, jak systemy obiegu zamkniętego i obiegu otwartego, ekstensywne i intensywne, usytuowane na lądzie, w jeziorach, stawach, lagunach martwych czy zbiornikach, w pobliżu wybrzeża czy na otwartym morzu, i obejmuje hodowlę ryb słodko- i słonowodnych oraz skorupiaków, na przestrzeni rozciągającej się od chłodnych wód Skandynawii po wody mórz Europy Południowej o umiarkowanej temperaturze. Niezależnie jednak od tych różnic akwakultura europejska potrzebuje wsparcia, aby mogła stać się konkurencyjnym, wartościowym sektorem gospodarczym, jak też źródłem zatrudnienia, fachowej wiedzy oraz dumy na poziomie lokalnym.

⁽¹⁾ Facts and Figures on the Common Fisheries Policy 2012 (Wspólna polityka rybołówstwa w liczbach – 2012).

12. Dostrzega potrzebę kampanii informacyjnej, która podkreśliłaby to bogactwo i różnorodność, i proponuje wprowadzenie większej przejrzystości również w etykietowaniu produktów akwakultury, która pozwoli rozróżnić między produktami pochodzącymi z hodowli intensywnej a tymi pochodzącymi z hodowli lepiej respektującej warunki naturalne (np. zbiorniki na morzu itd.).
13. Uważa, że UE powinna odgrywać przywódczą rolę w rozwoju ekologicznych i zrównoważonych metod chowu i hodowli ryb, torując drogę do „niebieskiej rewolucji” dzięki zastosowaniu innowacyjnych technologii i systemów produkcji, żywienia, wylęgu i łowienia ryb, rozwijanych w całej Unii.
14. Podziela obawy co do stabilności produkcji akwakultury UE, która w dalszym ciągu nie czerpie dostatecznych korzyści z przewagi konkurencyjnej, jaką stanowią wysoka jakość i wysokie bezpieczeństwo sanitarno-żywnościowe europejskich produktów pochodzenia morskiego.
15. Zaleca, by UE utrzymała maksymalny poziom kontroli gwarantujących także jakość importowanych produktów akwakultury, które często stanowią surowiec do kolejnych obróbek dokonywanych przez przedsiębiorstwa europejskie, i by zapewniła ujednolicone ramy dotyczące warunków zdrowotnych i sanitarnych, a także w zakresie higieny pracy i środowiska, zarówno dla produktów importowanych, jak i pochodzących z UE.
16. Zwraca uwagę na pozytywne skutki społeczno-gospodarcze, jakie mogłyby przynieść z sobą bardziej długotrwały wzrost sektora akwakultury (i powiązanych z nim branż wytwórczych), biorąc pod uwagę możliwość zaspokojenia rosnącego popytu wewnętrznego pokrywanego obecnie przez import oraz zapoczątkowania procesu wzrostu zatrudnienia w Unii Europejskiej.
17. Wyraża uznanie dla zaangażowania Komisji na rzecz tego, by zapoczątkować dobrowolny proces współpracy, w ramach którego państwa członkowskie brałyby udział w opracowywaniu wieloletnich krajowych planów strategicznych. Zaleca jednak, by określanie wskaźników służących mierzeniu postępów nie skutkowało znacznym dodatkowym obciążeniem biurokratycznym organów i przedsiębiorstw lokalnych.
18. Ubolewa z powodu braku odniesień do roli, jaką władze lokalne i regionalne mogą odgrywać w sprzyjaniu zrównoważonemu rozwojowi akwakultury, np. dzięki podnoszeniu świadomości na temat produktów akwakultury za pomocą programów informacyjnych w szkołach oraz promowaniu konsumpcji produktów lokalnych i sezonowych (krótki łańcuch dostaw).
19. Zaleca, aby wkład regionów, które w niektórych państwach członkowskich mają kompetencje w zakresie rozwoju gospodarczego, mógł być wykorzystywany w ramach komitetu doradczego ds. akwakultury, którego utworzenie zaproponowano.
20. Zgadza się, że istotne znaczenie dla zrównoważonego rozwoju akwakultury może mieć przestrzeganie przepisów UE w zakresie środowiska, zdrowia publicznego, ochrony konsumentów i zrównoważenia środowiskowego, w oparciu o które należy spójnie określić wspólne cele wieloletnich krajowych planów strategicznych.
21. Zgadza się ponadto, że należy maksymalnie wspierać przestrzeganie europejskich przepisów środowiskowych, nie nakładając wszakże zbędnych obciążeń na podmioty sektora; w tym względzie decydującą rolę może odegrać wiedza fachowa samych producentów, władz lokalnych i regionalnych w ramach komitetu doradczego ds. akwakultury.
22. Podkreśla znaczenie konsultacji przeprowadzonych z zainteresowanymi stronami i pragnąłby, aby ponownie zaproponowano ich przeprowadzenie przed końcem 2017 r., podczas przewidzianej oceny śródkresowej planów krajowych.
23. Aprobuje wskazane przez Komisję priorytetowe wyzwania i odpowiednie wytyczne, skupiające się na konieczności: a) zmniejszenia obciążeń administracyjnych; b) ułatwienia dostępu do przestrzeni morskiej i wody; c) zwiększenia konkurencyjności sektora; d) przyczynienia się do zapewnienia równych warunków działania dzięki wykorzystaniu przewagi konkurencyjnej, jaką oferuje akwakultura UE.
24. Przypomina, że za ponad 90 % działalności w ramach sektora akwakultury odpowiadają małe i średnie przedsiębiorstwa, których ogólna rentowność i zrównoważony rozwój zależą od przejrzystości, skutecznych procedur administracyjnych oraz przewidywalności. Bez klarownych ram podmioty gospodarcze w istocie nie będą w stanie dokonywać przemyślnych wyborów, aby inwestować i rozszerzać działalność, tworząc miejsca pracy i zwiększając produkcję.

Uproszczenie procedur administracyjnych

25. Ubolewa, że przeszkody w tworzeniu nowych hodowli akwakultury, wskazane już w komunikacie z 2002 r. i w dotyczącej go opinii KR-u, nie tylko nadal się utrzymują, lecz nawet jeszcze bardziej utrudniają dostęp do tego rodzaju działalności gospodarczej. Bardzo długi (średnio 2–3 lata) czas trwania procedury niezbędnej do założenia nowego przedsiębiorstwa akwakultury (w porównaniu z zaledwie 6 miesiącami wymaganymi w Norwegii, która jest europejskim liderem produkcji w tej dziedzinie) zniechęca wielu potencjalnych przedsiębiorców i stawia całą UE w niekorzystnym położeniu względem jej światowych konkurentów. Coraz bardziej niezbędne wydaje się ustawodawstwo, które umożliwi skrócenie tego średniego czasu i zmniejszenie różnic między poszczególnymi państwami członkowskimi.

26. Apeluje do Komisji o uwzględnienie w strategicznych wytycznych kwestii maksymalnego podtrzymywalnego połowu.

27. Popiera cel polegający na tym, by Komisja, na podstawie danych zebranych przez państwa członkowskie, współpracowała z właściwymi organami w celu identyfikacji najlepszych praktyk i wskazania możliwości zwiększenia skuteczności administracji; analizę taką należy również przeprowadzić w odniesieniu do procedur przyznawania pomocy unijnej przedsiębiorstwom akwakultury.

28. Przypomina, że w Europie udzielanie zezwoleń na hodowlę rybną oraz wsparcie dla działających w terenie małych i średnich przedsiębiorstw leży często w kompetencjach władz lokalnych i regionalnych. Wobec surowych przepisów ochrony środowiska oraz presji ekologicznych organizacji pozarządowych i przemysłu turystycznego z jednej strony, a upadku gospodarczego rybołówstwa tradycyjnego i wzrostu bezrobocia z drugiej, władze lokalne i regionalne mogłyby tylko skorzystać na jasnych wytycznych na rzecz zrównoważonego rozwoju europejskiej akwakultury.

29. Podkreśla, że również w dziedzinie promowania dobrych praktyk administracyjnych władze lokalne i regionalne mogą wnieść istotny wkład, począwszy od udostępnienia informacji, które państwa członkowskie powinny zebrać do końca 2013 r.

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju i wzrostu akwakultury poprzez skoordynowane planowanie przestrzenne

30. Zwraca uwagę, że akwakultura wydaje się zasadniczo bardziej niż rybołówstwo wrażliwa na zanieczyszczenie i że należałoby zachęcić państwa członkowskie do opracowania „map ryzyka” oraz „map wpływu” obejmujących obszary śródlądowe, morza terytorialne i linię brzegową; mapy te mogłyby zostać przekazane Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego i powinny zawierać informacje na temat infrastruktury i zastosowań mogących mieć wpływ na jakość wody, na temat istniejących środków łagodzących, kampanii monitorowania, nowych dużych projektów itd.

31. Stwierdza, że branża akwakultury odniosłaby korzyści ze skoordynowanego planowania przestrzennego, które jest niezbędne również w sektorze morskim w celu ograniczenia konfliktów między pokrywającymi się typami zastosowań, zwiększenia ich zrównoważonego charakteru, zmniejszenia niepewności, ułatwienia inwestycji oraz przyspieszenia rozwoju przedsiębiorstw akwakultury.

32. Zaleca, aby maksymalnie wykorzystano możliwość włączenia przybrzeżnych grup działania (CAG) w fazę planowania przestrzennego. Grupy te mogą w istocie umożliwić zaangażowanie danego obszaru w planowanie zasobów i zarządzanie nimi, pełniąc rolę rzecznika znacznej liczby zainteresowanych podmiotów terytorialnych.

33. Podkreśla wagę współpracy między akwakulturą a rybołówstwem; synergiczny rozwój obu tych branż przekłada się na pozytywne skutki dla przedsiębiorstw i społeczności zamieszkujących obszary przybrzeżne i wyspiarskie, zważywszy że jednostki robocze opuszczające sektor rybołówstwa mogą być wchłaniane przez rozwijający się sektor akwakultury. Ponadto współpraca między sektorem akwakultury a działalnością przetwórczą i handlową, jeśli przebiega na zasadzie synergii, może wytworzyć wartość dodaną dla produktów akwakultury.

34. Zwraca się do Komisji o nałożenie na państwa członkowskie wymogu, zgodnie z którym w ramach opracowywania wieloletnich krajowych planów strategicznych przeprowadzałyby one analizę skutków, którym podlegają działające na wybrzeżu przedsiębiorstwa akwakultury, analizę kryteriów łagodzenia tych skutków oraz środków kompensujących, z których te przedsiębiorstwa mogą korzystać.

35. Zgadza się, że istotne może być określenie najbardziej odpowiednich obszarów dla akwakultury słodkowodnej, zarazem jednak wyraża nadzieję, że wśród sprawdzonych rozwiązań, jakie mają zostać wskazane przez państwa członkowskie, niektóre będą się odnosiły do akwakultury słodkowodnej.

36. Zgadza się, że istnieje możliwość, by ograniczyć obciążenia administracyjne dla przedsiębiorców, przeprowadzając – w ramach procesu planowania przestrzennego – ocenę oddziaływania przedsiębiorstw akwakultury na środowisko.

37. Wyraża nadzieję, że wśród strategicznych wytycznych będzie można zamieścić odesłanie do istotnej roli, jaką w ramach skoordynowanego planowania linii brzegowej mogłaby odgrywać waloryzacja środowisk wody słonej (laguny martwe i laguny), które mogą w istotny sposób przyczynić się nie tylko do zwiększenia unijnej produkcji akwakultury, lecz także do zachowania stabilności społeczno-gospodarczej w czasach kryzysu.

Zwiększenie konkurencyjności sektora akwakultury w UE

38. Podziela pogląd, że ulepszona organizacja rynku oraz ustrukturyzowanie organizacji producentów sektora akwakultury będą miały pozytywny wpływ na przedsiębiorstwa akwakultury.

39. Wnosi, by Komisja kontynuowała bezpośrednie konsultacje z działającymi w sektorze akwakultury organizacjami producentów w celu zidentyfikowania najpoważniejszych przeszkód w rozwoju napotykanym przez te organizacje oraz ewentualnych istniejących mechanizmów zaradczych.

40. W prowadzonych przez organizacje producentów planach produkcji i wprowadzania do obrotu dostrzega narzędzia o decydującym znaczeniu dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw akwakultury (obok porozumień sektorowych, porozumień międzybranżowych i strategii znakowania) oraz dla skutecznej reakcji na rosnące oczekiwania konsumentów w kwestii jakości i różnorodności produktów spożywczych.

41. Podkreśla rolę, jaką władze lokalne i regionalne i ich agencje (zajmujące się badaniami naukowymi i eksperymentami) mogą odgrywać zarówno w stymulowaniu badań naukowych zorientowanych na rynek, innowacji i transferu wiedzy, jak i we wspieraniu państw członkowskich w promowaniu i osiągnięciu synergii między różnymi krajowymi programami badawczymi.

42. Zachęca Komisję do dalszego zwracania pilnej uwagi na bardzo poważny problem, jakim dla akwakultury ekstensywnej i różnorodności biologicznej jest wpływ ptaków rybożernych i innych rybożernych gatunków zwierząt (np. wydry europejskiej), oraz do przeprowadzenia oceny skuteczności ewentualnie przyjętych przez państwa członkowskie przepisów określających odstępstwa od stosowania dyrektywy ptasiej i siedliskowej. Ponadto należy niezwłocznie zbadać, czy ścisła ochrona rybożernych, „problematycznych gatunków zwierząt” w poszczególnych regionach jest nadal zgodna z przepisami UE, tak aby móc łatwo uzasadnić, w oparciu o zmodyfikowane klasyfikacje, niezbędne wyłączenia w państwach członkowskich.

43. Zdecydowanie aprobuje wspieranie i rozwijanie dostosowanych do potrzeb rynku akwakultury programów edukacyjnych i programów kształcenia zawodowego przez państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne, które powinny być zobowiązane przedstawiać informacje na temat aktualnej oferty i realizowanych kierunków rozwoju.

44. Jeśli chodzi o transfer wiedzy, dobrych praktyk i innowacji, uważa, że Komisja mogłaby w tym zakresie działać za pośrednictwem planowanego obserwatorium unijnego rynku albo też zwrócić się do państw członkowskich o ukierunkowanie przyszłych programów operacyjnych na szersze wsparcie dla przedsiębiorstw akwakultury (zwłaszcza wspólnych przedsięwzięć), które realizują projekty transferu wiedzy i innowacji.

Propagowanie zasady równych warunków działania dla podmiotów gospodarczych z UE dzięki wykorzystaniu ich przewagi konkurencyjnej

45. Dostrzega konieczność dokładnego informowania konsumentów na temat jakości wszystkich produktów akwakultury, europejskich i pozaeuropejskich; właściwe informowanie może tylko wzmocnić konkurencyjność sektora.

46. Uważa, że w odniesieniu do kwestii etykietowania i dobrowolnych systemów certyfikacji wieloletnie krajowe plany strategiczne powinny zawierać zaktualizowane ramy i kompleksową ocenę obecnego stanu rzeczy, a także propagować ujednolicenie na szczeblu UE.

47. Pragnąłby, aby w strategicznych wytycznych dotyczących zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE podkreślono rolę, jaką organizacje producentów i przybrzeżne grupy działania mogą odgrywać w całościowym promowaniu produktów akwakultury i obszarów, na których prowadzona jest ta produkcja, tj. w działaniach, do których realizacji mogą konkretnie się przyczyniać regiony.

48. W odniesieniu do identyfikowalności produktów i krótkich łańcuchów dostaw żywności jest zdania, że państwa członkowskie i regiony powinny ocenić pozytywne doświadczenia zdobyte w sektorze rolnictwa i wesprzeć ich wykorzystanie w przedsiębiorstwach akwakultury z myślą o zwiększeniu konkurencyjności tych ostatnich.

49. Sądzi, że lokalne plany zarządzania rybołówstwem należy rozważyć pod kątem synergii z sektorem akwakultury, biorąc pod uwagę, że dotyczą one takich zagadnień, jak tarliska, sezonowy charakter produkcji, zapewnianie odpowiedniego zaopatrzenia na rynkach, jednostki robocze opuszczające sektor rybołówstwa itd.

50. Podkreśla, że należy zwracać jak największą uwagę na wkład, jaki stale rosnący popyt na produkty ekologiczne może wносить do wzrostu sektora.

51. Aprobuje podział celów między państwa członkowskie, Komisję i komitet doradczy ds. akwakultury. Uważa, że do celu dotyczącego państw członkowskich można włączyć również wykorzystywanie lokalnych partnerstw publiczno-prywatnych, inicjujących przybrzeżne grupy działania, które mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju sektora akwakultury.

Nowy model zarządzania na rzecz wspierania akwakultury w UE

52. Wyraża zadowolenie, że Komisja uwzględniła jego zalecenie (zawarte w opinii CdR 20/2003), by ustanowić konkretny komitet doradczy dla akwakultury, mający za zadanie przedstawiać obiektywne informacje instancjom decyzyjnym. Przypomina ponadto, że „Oferuje się służyć jako forum rozpowszechniania informacji i jako gwarant udziału społeczeństwa w sprawach związanych z akwakulturą, by (...) przyczynić się do poprawy zarządzania tym sektorem”⁽²⁾.

Bruksela, 29 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ Dz.U. C 141 z 29.5.2010, s. 37-44.

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

104. SESJA PLENARNA W DNIACH 28–29 LISTOPADA 2013 R.

Opinia Komitetu Regionów – Naukowcy, studenci, wolontariusze i inne kategorie obywateli państw trzecich

(2014/C 114/09)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Kontekst

1. Zwraca uwagę, że traktat lizboński przewiduje wzmocnienie roli Unii Europejskiej w dziedzinie polityki imigracyjnej wobec obywateli państw trzecich w celu skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwach członkowskich, a także zapobiegania nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi. W tym celu traktat stanowi, że Parlament Europejski i Rada przyjmują środki dotyczące w szczególności warunków wjazdu, pobytu i swobodnego przemieszczania się po terytorium UE, a także ustanawiają normy dotyczące wydawania przez państwa członkowskie wiz i długoterminowych dokumentów pobytowych, w tym także przepisów o łączeniu rodzin. Jeżeli chodzi o integrację obywateli państw trzecich, traktat stanowi wyraźnie, że UE może ustanowić środki wspierające działania państw członkowskich, lecz nie dąży ona do harmonizacji przepisów prawnych i regulacji państw członkowskich.
2. Stwierdza, że państwa członkowskie zachowują kompetencje w zakresie ustalania liczby imigrantów z krajów trzecich, którzy są przyjmowani na ich terytorium w celu podjęcia pracy. Choć integracja migrantów pozostaje w większości państw członkowskich przede wszystkim w gestii władz krajowych, to jednak przede wszystkim władze regionalne i lokalne ponoszą odpowiedzialność za wdrażanie polityki integracji w dziedzinach takich jak edukacja, opieka zdrowotna, mieszkalnictwo i rynek pracy.
3. Przypomina, że w programie sztokholmskim, określającym priorytety Unii w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa na okres 2010–2014, uznano pozytywny wkład, jaki sprawne zarządzanie przepływami migracyjnymi może wnieść do budowy sprawiedliwego i integracyjnego społeczeństwa oraz konkurencyjnej gospodarki. Podkreśla, jak ważna jest bardziej skuteczna integracja legalnych imigrantów w wymiarze społecznym, ekonomicznym i kulturalnym dla zapewnienia pozytywnego wpływu migracji zarówno dla imigrantów, jak i dla społeczeństw przyjmujących.
4. Ponownie podkreśla, że w nowym europejskim programie na rzecz integracji obywateli państw trzecich uznano, że imigracja wnosi pozytywny wkład w rozwój UE i zaproponowano działania mające na celu lepszą integrację migrantów. Komisja Europejska podchodzi do integracji jako do postępującego procesu, którego przebieg jest wspólną odpowiedzialnością władz różnych szczebli i wymaga stałych wysiłków od zainteresowanych podmiotów, zgodnie z postępującymi zmianami, a także nieustannej współpracy w tej dziedzinie.
5. Uważa, że jednym z aktualnych wyzwań stojących przed Europą jest starzenie się społeczeństwa, co w powiązaniu z niedawnym kryzysem gospodarczym na świecie prowadzi do niedoboru wykwalifikowanych zasobów ludzkich, a także bezpośrednio zagraża jej dynamice gospodarczej, sile konkurencyjnej, kreatywności i zdolności do innowacji. W tym kontekście przyjmowanie obywateli państw trzecich, którzy przyjeżdżają w celu prowadzenia badań naukowych, podjęcia studiów lub szkoleń, wolontariatu, udziału w programach wymiany bądź pracy w charakterze au pair przyczynia się do zaspokojenia wyżej wspomnianego zapotrzebowania na kapitał ludzki.

6. Zwraca uwagę, że kraje europejskie stoją w obliczu niedostatku siły roboczej w pewnej liczbie sektorów, a także w obliczu niemożliwości obsadzenia miejsc pracy mieszkającymi na ich terytorium bądź w innych częściach UE odpowiednio wykwalifikowanymi pracownikami, przede wszystkim w konkretnych sektorach, takich jak ochrona zdrowia, nauka i technologia.
7. Ponownie wskazuje, że wzmocnienie kapitału ludzkiego jest jednym z celów politycznych wyraźnie wytyczonych w strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w UE.
8. W dyrektywie 2005/71/WE przewidziano szybkie procedury przyjmowania naukowców z państw trzecich, którzy podpisali umowę o przyjęciu z organizacją badawczą zatwierdzoną przez państwo członkowskie. Umowa ta potwierdza, że projekt badawczy został opracowany należycie i we właściwej formie oraz że dany badacz posiada kompetencje naukowe do jego przeprowadzenia, a także odpowiednie środki i ubezpieczenie zdrowotne. Ponadto naukowcy mogą przebywać na terytorium innego państwa członkowskiego w ramach swego projektu badawczego i zajmować się nauczaniem, na warunkach przewidzianych ustawodawstwem krajowym.
9. Zwraca uwagę, że w dyrektywie 2004/114/WE określono wiążące przepisy dotyczące przyjmowania studentów będących obywatelami państw trzecich. Ich stosowanie w odniesieniu do uczniów, wolontariuszy i stażystów nieotrzymujących wynagrodzenia pozostawiono do decyzji państw członkowskich. Gdy spełnią odpowiednie warunki, uczniowie ci mogą ubiegać się o dokument pobytowy, posiadają pewne prawa w zakresie zatrudnienia i są upoważnieni do przemieszczania się między państwami członkowskim w celu podjęcia studiów.
10. Zwraca uwagę, że nie istnieje dyrektywa w sprawie przyjmowania stażystów pobierających wynagrodzenie bądź osób pracujących w charakterze au pair oraz że ramy prawne wszystkich państw członkowskich nie są ujednoczone czy po prostu podobne, jeżeli chodzi o regulacje dotyczące pracy takich osób. Ponadto znaczna większość państw nie przyjęła konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w sprawie pracowników domowych, która wejdzie w życie we wrześniu 2013 r.
11. Wskazuje, że niniejsza opinia wpisuje się w ramy wytyczone w szeregu wcześniejszych opinii i ma na celu rozpowszechnienie stanowiska Komitetu na temat sposobu uregulowania kwestii przyjmowania i pobytu na suwerennym terytorium UE obywateli państw trzecich przybywających do UE w celu podjęcia badań, studiów, wymiany młodzieży szkolnej, szkoleń za wynagrodzeniem lub bez, wolontariatu lub pracy w charakterze au pair. Ponadto opinia zawiera propozycje mające na celu bardziej aktywne włączenie władz lokalnych i regionalnych w tę problematykę oraz skuteczne stosowanie dyrektywy.

Główne zasady

12. Podkreśla, że kierunki polityki dotyczącej przyjmowania obywateli państw trzecich powinny być zgodne z podstawowymi wartościami europejskimi, takimi jak poszanowanie praw człowieka, poszanowanie różnorodności, zwalczanie dyskryminacji, szerzenie równości szans i tolerancji. Powinny one ponadto być zgodne z głównymi kierunkami polityki UE w dziedzinie spójności, zatrudnienia, rozwoju, stosunków zewnętrznych, a także wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
13. Uważa, że zastosowanie zasady równego traktowania ma decydujące znaczenie dla jakości rządów demokratycznych oraz stanowi podstawowy i integralny element dorobku kulturowego UE.

Metoda

14. Uważa, że metoda wielopoziomowego sprawowania rządów jest najbardziej adekwatna, by osiągnąć najlepsze wyniki w zakresie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich. Podejście takie powinno być zgodne z zasadą pomocniczości, która reguluje współpracę między Unią Europejską, państwami członkowskimi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi.
15. Jest przekonany, że dla osiągnięcia konkretnych wyników wszelkie inicjatywy podejmowane w dziedzinie migracji powinny opierać się na celach strategicznych oraz wspólnych zobowiązaniach podejmowanych wraz z krajami trzecimi. Wysiłki na rzecz zwiększenia atrakcyjności i dostępności Unii dla obywateli państw trzecich powinny być podejmowane w ramach dialogu prowadzonego z tymi krajami oraz dostosowywane do celów działań zewnętrznych i celów polityki dotyczącej migracji na granicach zewnętrznych, określonych w zmienionym globalnym podejściu do kwestii migracji i mobilności (GPMM).

Poprawa ram legislacyjnych i likwidacja słabych punktów

16. Jest zdania, że należy wyeliminować słabe punkty obowiązujących ram legislacyjnych, aby zachęcać do mobilności naukowców i studentów z krajów trzecich skłaniając ich do przyjazdu do UE. Zwiększenie przepływow migracyjnych potencjalnie obejmujących wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą pochodzącą z krajów trzecich pomoże pokryć potrzeby Unii.

17. Popiera propozycję wniosku dotyczącego dyrektywy COM(2013) 151 mającej na celu poprawę ram prawnych stosujących się do obywateli państw trzecich, którzy pragną wjechać do UE i przebywać w niej tymczasowo przez okres powyżej trzech miesięcy w celu podjęcia badań lub studiów, nabycia doświadczenia lub wzięcia udziału w różnych działaniach ukierunkowanych na poprawę ich kompetencji i umiejętności, zwłaszcza naukowców, studentów, wolontariuszy, stażystów z wynagrodzeniem lub bez bądź też osoby pracujące w charakterze au pair.

18. Popiera wysiłki UE na rzecz utrzymania swojej pozycji jako bieguna przyciągającego studentów i naukowców. UE ma znaczący potencjał w zakresie kompetencji i infrastruktury niezbędnej do rozwoju międzynarodowych ośrodków doskonałości w różnych sektorach badań i wiedzy. Jeżeli Unia chce utrzymać swoją konkurencyjność na poziomie międzynarodowym, jej państwa członkowskie powinny poszerzyć swoją współpracę gospodarczą i naukową, a także przyjąć wspólne programy i cele. Ponadto zważywszy na rosnącą atrakcyjność innych regionów świata dla studentów, naukowców i wysoko wykwalifikowanych pracowników migrujących, UE powinna zaradzić rozpoznanym trudnościom, aby przyciągnąć do Europy te grupy.

19. Uważa, że dyrektywa jest odpowiednim instrumentem legislacyjnym pozwalającym naprawić niedostatki obecnego systemu, a także zagwarantować spójne ramy prawne. Pozwala na ustanowienie wspólnych wiążących zasad dotyczących warunków przyjmowania, procedur i pozwoleń, lecz pozostawia państwom członkowskim niezbędne pole manewru, jeśli chodzi o ich stosowanie.

20. Żąda, że Komisja Europejska nie uwzględniła bezpośredniej wzmianki o przyjęciu modelu podejścia oddolnego i że przeprowadzona analiza oddziaływania nie uwzględniła szczególnych ograniczeń, jakie polityka dotycząca przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich nakłada na szczebel lokalny i regionalny.

21. Z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie wspólnych ram dla wszystkich omawianych kategorii obywateli państw trzecich. Przepisy, które mają skutecznie przyciągnąć utalentowanych migrantów, muszą koniecznie opierać się na wspólnych i uproszczonych warunkach i wymogach dotyczących ich przyjmowania.

22. Uznaje potrzebę stworzenia przejrzystych i skoordynowanych ram legislacyjnych dotyczących warunków przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich, jeśli Unia ma stać się bardziej atrakcyjna i łatwiej dostępna dla obywateli tych krajów. Prawodawstwo UE powinno obejmować warunki wjazdu i pobytu, wydawania wiz i zezwoleń na pobyt długoterminowy, prawa obywateli państw trzecich przebywających legalnie w jednym z krajów UE, a także przepisy dotyczące ich mobilności w obrębie UE.

23. Z zadowoleniem stwierdza, że wspólne przepisy dyrektywy będą stosowane do stażystów z wynagrodzeniem i osób pracujących w charakterze au pair. Uważa, że nadanie statusu prawnego tym dwóm kategoriom będzie stanowiło niezbędną gwarancję równego traktowania zainteresowanych obywateli państw trzecich.

24. Popiera wprowadzenie gwarancji proceduralnych dotyczących przyznania lub odmowy wydania dokumentu pobyтового (art. 29).

25. Przychylnie odnosi się do przyjęcia środków wzmacniających mobilność w obrębie UE dla wszystkich tych kategorii, a także bardziej korzystnych zasad wprowadzonych dla beneficjentów europejskich programów w zakresie mobilności, takich jak Erasmus Mundus i Marie Curie (art. 29).

26. Popiera uproszczenie procedur uzyskiwania pozwolenia na pobyt i wprowadzenie obowiązku dla państw członkowskich w zakresie dostarczania informacji o warunkach wjazdu i pobytu (art. 30).

27. Zgadza się z zastosowaniem zasady proporcjonalności w celu ustalenia opłat za rozpatrzenie wniosków (art. 31).

28. Z zadowoleniem stwierdza, że prawo do traktowania na równi z obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego zostało przyznane wszystkim tym kategoriom, jeżeli chodzi o dostęp do towarów i usług, oprócz procedur uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych (art. 21 ust. 2).

29. Popiera postanowienia przyznające studentom prawo do pracy co najmniej 20 godzin w tygodniu w ich kraju przyjmującym, otwierające dostęp do rynku pracy ich członkom rodziny, natomiast im samym, po ukończeniu studiów, zostanie przyznane prawo pobytu w danym państwie na całkowity maksymalny okres dwunastu miesięcy w celu poszukiwania pracy.

30. Popiera postanowienia art. 32 i 33 przewidujące gromadzenie danych statystycznych koniecznych do określenia liczby obywateli państw trzecich, którzy uzyskają pozwolenie na wjazd w związku z nową dyrektywą.

31. Uważa, że ważne jest, by naukowcy nie byli poddawani ograniczeniom w dziedzinie zabezpieczeń społecznych przewidzianych dyrektywą 2011/98/WE w sprawie jednego zezwolenia.

Propozycje dotyczące realizacji celów

32. Uważa, że dla osiągnięcia celów dyrektywy konieczne jest przyjęcie kompleksowego podejścia, którego nadrzędnym celem jest konkurencyjna gospodarka europejska w otoczeniu międzynarodowym. Ważne jest, by wysiłki na rzecz przyciągnięcia kapitału ludzkiego z krajów trzecich obejmowały nie tylko warunki wjazdu i pobytu obywateli tych krajów, lecz także wsparcie dla niezbędnych środków na rzecz ich integracji w społeczności lokalnej, które mogą wpisywać się w szerszy wachlarz polityk w dziedzinach takich jak np. edukacja, zatrudnienie, zdrowie publiczne czy spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna.

33. Zachęca państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich ram prawnych w celu zagwarantowania równego traktowania stażystów pobierających wynagrodzenie i osób pracujących w charakterze au pair i wzywa państwa członkowskie do rychłego przyjęcia konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie pracowników domowych.

34. Jest zdania, że wprowadzenie wielopoziomowego sprawowania rządów jest niezbędnym warunkiem wstępnym skutecznego uregulowania systemu wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich na terytorium europejskim. Komitet Regionów pragnie podkreślić, że dla skutecznego urzeczywistnienia polityki mającej na celu przyciągnięcie utalentowanych migrantów konieczna jest aktywna rola władz lokalnych i regionalnych w promowaniu mobilności grup osób objętych wnioskiem dotyczącym dyrektywy. Określenie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w UE, a co za tym idzie, ich przyjęcia i integracji w państwach członkowskich jest ważną dziedziną działań i zainteresowania władz lokalnych i regionalnych. Władze regionalne odgrywają decydującą rolę w tworzeniu odpowiednich warunków, w których obywatele państw trzecich mogą mieć dostęp do informacji i usług, takich jak edukacja, opieka zdrowotna, zatrudnienie, mieszkalnictwo i inne usługi publiczne.

35. Jest przekonany, że spójnemu podejściu europejskiemu towarzyszyć musi odpowiednia analiza kosztów, aby uwzględnić obciążenia finansowe i administracyjne, jakie może spowodować wdrażanie nowych przepisów dla państw członkowskich oraz ich władz lokalnych i regionalnych, w związku z czym przypomina, że są one ogniwem umożliwiającym migrantom nawiązanie silnej i konstruktywnej relacji ze społeczeństwem przyjmującym. Zadania te mogą pociągnąć za sobą dodatkowe wydatki dla regionów i gmin, które często muszą podjąć wyzwania związane z integracją, co jest szczególnie trudne, lecz tym bardziej niezbędne w kontekście kryzysu gospodarczego i poważnych oszczędności budżetowych.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 6

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Celem niniejszej dyrektywy powinien być także rozwój kontaktów międzyludzkich i mobilności, które są ważnymi elementami polityki zewnętrznej Unii, zwłaszcza wobec państw objętych europejską polityką sąsiedztwa lub strategicznych partnerów Unii. Powinna ona umożliwić lepszy wkład w globalne podejście do kwestii migracji i mobilności oraz towarzyszące mu partnerstwa na rzecz mobilności, które oferują konkretne ramy dla dialogu i współpracy między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w tym ułatwiają i organizują legalną migrację.</p>	<p>Celem niniejszej dyrektywy powinien być także rozwój kontaktów międzyludzkich i mobilności, które są ważnymi elementami polityki zewnętrznej Unii, zwłaszcza wobec państw objętych europejską polityką sąsiedztwa lub strategicznych partnerów Unii. Powinna ona umożliwić lepszy wkład w globalne podejście do kwestii migracji i mobilności oraz towarzyszące mu partnerstwa na rzecz mobilności, które oferują konkretne ramy dla dialogu i współpracy między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, ~~w tym ułatwiają i organizują legalną migrację.~~ <u>Współpraca ta, w którą są także zaangażowane władze lokalne i podmioty społeczeństwa obywatelskiego, stanowi zasadniczy element rozwoju i przyczynia się do uproszczenia i zorganizowania, legalnej imigracji.</u></p>

Uzasadnienie

Zob. punkt 34 opinii.

Poprawka 2

Motyw 32

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Unijne przepisy imigracyjne oraz programy unijne obejmujące środki w zakresie mobilności powinny lepiej się uzupełniać. Naukowcy i studenci będący obywatelami państw trzecich objęci takimi programami unijnymi powinni być uprawnieni do przenoszenia się do państw członkowskich wskazanych na podstawie zezwolenia przyznanego przez pierwsze państwo członkowskie, o ile pełna lista tych państw członkowskich jest znana przed wjazdem na terytorium Unii. Takie zezwolenie powinno umożliwić im mobilność bez konieczności dostarczania jakichkolwiek dodatkowych informacji ani dopełniania jakichkolwiek innych procedur składania wniosków. Zachęca się państwa członkowskie, aby ułatwiały mobilność wewnątrzunijną wolontariuszom będącym obywatelami państw trzecich w przypadku gdy program wolontariatu obejmuje więcej niż jedno państwo członkowskie.</p>	<p>Unijne przepisy imigracyjne oraz programy unijne obejmujące środki w zakresie mobilności powinny lepiej się uzupełniać. Naukowcy i studenci będący obywatelami państw trzecich objęci takimi programami unijnymi powinni być uprawnieni do przenoszenia się do państw członkowskich wskazanych na podstawie zezwolenia przyznanego przez pierwsze państwo członkowskie, o ile pełna lista tych państw członkowskich jest znana przed wjazdem na terytorium Unii. Takie zezwolenie powinno umożliwić im mobilność bez konieczności dostarczania jakichkolwiek dodatkowych informacji ani dopełniania jakichkolwiek innych procedur składania wniosków. Zachęca się państwa członkowskie <u>oraz ich władze publiczne na wszystkich szczeblach</u>, aby ułatwiały mobilność wewnątrzunijną wolontariuszom będącym obywatelami państw trzecich w przypadku gdy program wolontariatu obejmuje więcej niż jedno państwo członkowskie.</p>

Uzasadnienie

Zob. punkt 34 opinii.

Poprawka 3

Motyw 35

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają kompetencji państw członkowskich do regulowania limitów obywateli państw trzecich przyjmowanych w celu wykonywania pracy.</p>	<p>Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają kompetencji państw członkowskich do regulowania, <u>z uwzględnieniem warunków panujących na lokalnych i regionalnych rynkach pracy</u>, limitów obywateli państw trzecich przyjmowanych w celu wykonywania pracy.</p>

Uzasadnienie

Zob. punkt 34 opinii.

Poprawka 4

Artykuł 14

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Szczególne warunki dotyczące pracowników au pair</p> <p>Poza warunkami ogólnymi określonymi w art. 6, obywatel państwa trzeciego składający wniosek o przyjęcie w celu pracy jako pracownik au pair spełnia następujące warunki:</p> <p>a) ma co najmniej 17 ale nie więcej niż 30 lat lub, w indywidualnie uzasadnionych przypadkach – ponad 30 lat;</p> <p>b) przedstawił dowód, że rodzina goszcząca przyjmuje za niego odpowiedzialność przez cały okres jego obecności na terytorium danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie utrzymania, zakwaterowania, opieki zdrowotnej, macierzyństwa i następstw nieszczęśliwych wypadków;</p> <p>c) przedstawił umowę zawartą przez pracownika au pair i rodzinę goszczącą, w której określone są jego prawa i obowiązki, w tym wymogi dotyczące kieszonkowego oraz odpowiednie ustalenia umożliwiające mu uczestniczenie na zajęcia oraz udział w codziennych obowiązkach rodzinnych.</p>	<p>Szczególne warunki dotyczące pracowników au pair</p> <p>Poza warunkami ogólnymi określonymi w art. 6, obywatel państwa trzeciego składający wniosek o przyjęcie w celu pracy jako pracownik au pair spełnia następujące warunki:</p> <p>a) ma co najmniej 17 ale nie więcej niż 30 lat lub, w indywidualnie uzasadnionych przypadkach – ponad 30 lat;</p> <p>b) przedstawił dowód, że rodzina goszcząca przyjmuje za niego odpowiedzialność przez cały okres jego obecności na terytorium danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie utrzymania, zakwaterowania, opieki zdrowotnej, macierzyństwa i następstw nieszczęśliwych wypadków;</p> <p>c) przedstawił umowę zawartą przez pracownika au pair i rodzinę goszczącą, w której określone są jego prawa i obowiązki, w tym wymogi dotyczące kieszonkowego oraz odpowiednie ustalenia umożliwiające mu uczestniczenie na zajęcia oraz udział w codziennych obowiązkach rodzinnych.</p> <p>d) <u>umowa między pracownikiem au pair a rodziną goszczącą przewiduje przynajmniej jeden cały dzień wolny w tygodniu.</u></p>

Uzasadnienie

Zmiana ma na celu zagwarantowanie, że pracownicy au pair będą traktowani na równi z innymi pracownikami pod względem okresów odpoczynku w tygodniu, tak aby mieli oni przynajmniej jeden cały dzień w tygodniu na odpoczynek.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Fundusz Solidarności Unii Europejskiej

(2014/C 114/10)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Postrzega Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (nazywany dalej funduszem) jako główne narzędzie umożliwiające Unii reagowanie na poważne klęski żywiołowe na terenie państw członkowskich UE lub państw biorących udział w negocjacjach akcesyjnych i okazanie w ten sposób solidarności Unii z dotkniętymi klęską państwami, regionami i gminami.
2. Zauważa, że obecny fundusz okazał się ogólnie narzędziem skutecznym. Jego funkcjonowanie można by jednak usprawnić, a zwłaszcza uprościć procedury administracyjne niezbędne do uruchomienia funduszu, tak by wyraźnie skrócić okres między wystąpieniem klęski a udzieleniem pomocy. Zasady dotyczące funduszu mogłyby być bardziej przejrzyste i mógłby on być w większym stopniu dostosowany do potrzeb obszarów dotkniętych klęską.
3. Ubolewa, że Komisja Europejska proponuje utrzymanie maksymalnego rocznego przydziału na poziomie niezmiennym od 2002 r., tzn. 500 mln EUR (w cenach z 2011 r.), co powoduje ryzyko, że pomoc nie będzie była dostępną w przypadku wszystkich dużych klęsk, zwłaszcza w związku z ich coraz częstszym występowaniem.

Zasada pomocniczości i zasada proporcjonalności

4. Jest zdania, że obowiązujące rozporządzenie i proponowane zmiany do niego są zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Znaczenie na poziomie lokalnym i regionalnym

5. Podkreśla, że poważne klęski żywiołowe mają niszczycki wpływ przede wszystkim na dotknięte nimi gminy i regiony i że często na dotkniętym klęską terenie dochodzi do znacznego uszkodzenia podstawowej infrastruktury oraz dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.
6. Przypomina, że władze lokalne i regionalne są z reguły właścicielami uszkodzonej infrastruktury i są w związku z tym odpowiedzialne za przywrócenie jej do działania. Są też odpowiedzialne za działania ratownicze, zapewnienie czasowego zastępczego zakwaterowania ewakuowanej ludności oraz oczyszczenie obszarów dotkniętych katastrofą.
7. Jest zatem zdania, że choć podstawowym odbiorcą wsparcia z funduszu są państwa członkowskie lub państwa biorące udział w negocjacjach akcesyjnych, to pomoc z funduszu jest ostatecznie przeznaczona na finansowanie działań na poziomie lokalnym i regionalnym.
8. Podkreśla, że dla władz lokalnych i regionalnych ważna jest przede wszystkim szybkość reakcji za pośrednictwem funduszu oraz jak największe nakierowanie dostępnych środków na faktyczne potrzeby.
9. Dlatego też z ogromnym zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, który przyczyni się do skrócenia czasu reagowania i lepszego nakierowania pomocy z funduszy. Komitet przedstawia przy tym kilka zaleceń dotyczących kwestii ważnych przede wszystkim dla władz lokalnych i regionalnych.
10. Zwraca uwagę na potrzebę uwzględnienia szczególnej sytuacji regionów najbardziej oddalonych, które są bardziej narażone na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Zakres stosowania funduszu (art. 2)

11. Z zadowoleniem przyjmuje dokładniejsze określenie zakresu interwencji funduszu, które eliminuje obecny brak pewności prawnej i pozwala uniknąć zgłaszania wniosków niespełniających określonych warunków.

Uruchomienie funduszu w przypadku nadzwyczajnej klęski o zasięgu regionalnym (art. 2)

12. Przyjmuje z zadowoleniem starania Komisji, by uprościć definicję klęski o zasięgu regionalnym dzięki wprowadzeniu jasnego kryterium opartego na PKB. Ta nowa definicja ułatwi ocenę wniosków przez Komisję i przyczyni się do większej przejrzystości i skuteczności. Potencjalnym wnioskodawcom będzie łatwiej z góry ocenić, czy w przypadku danej klęski mają prawo do otrzymania pomocy.

13. Proponuje określić wysokość kryterium związanego z regionalnymi klęskami żywiołowymi jako 1,0 % regionalnego PKB na poziomie danego regionu NUTS 2. Zdaniem Komitetu kryterium to lepiej odpowiadałoby zamiarowi przyznawania w przypadku regionalnych klęsk żywiołowych pomocy w mniej więcej takiej samej wysokości.

14. Uważa, że wymienione wskaźniki powinny zostać dostosowane w wypadku wystąpienia klęsk żywiołowych na jednej z wysp należących do archipelagu na poziomie NUTS 2, by w takich przypadkach czysto regionalne względy nie uniemożliwiały działalności tego funduszu.

Określenie regionalnego kryterium uruchomienia funduszu na poziomie NUTS 3 (art. 2)

15. Z uwagi na coraz częstsze nasilenie się występowania klęsk na terytoriach, które w znacznym stopniu nie pokrywają się z jednostkami NUTS 2 (które w niektórych państwach wytyczono, kierując się jedynie względami administracyjnymi), a nawet wykraczają poza granice kilku tak wydzielonych regionów, określenie regionalnego kryterium tylko w oparciu o jednostki NUTS 2 może nie być obiektywne.

16. Proponuje zatem wprowadzenie kryterium dotyczącego klęsk o zasięgu regionalnym na poziomie NUTS 3 w przypadku, gdy kilka dotkniętych klęską bezpośrednio ze sobą sąsiadujących regionów NUTS 3 tworzy wspólnie terytorium odpowiadające wielkością jednostce NUTS 2 (min. 800 000 mieszkańców). Ostateczna procentowa wysokość PKB byłaby w takiej sytuacji liczona na podstawie średniej ważonej wysokości PKB w poszczególnych jednostkach NUTS 3.

Nadzwyczajne transgraniczne klęski żywiołowe (art. 2)

17. Zwraca uwagę na to, że wiele klęsk ma charakter transgraniczny i że w takich przypadkach interwencja ze strony UE miałaby ogromną wartość dodaną i byłaby jasnym pozytywnym sygnałem dla obywateli.

18. Proponuje, by w celu zdefiniowania transgranicznej nadzwyczajnej klęski żywiołowej wykorzystać wspomniane wyżej kryterium na poziomie NUTS 3, gdzie sąsiadujące ze sobą jednostki NUTS 3 mogłyby należeć do kilku państw członkowskich.

Definicja działań, na które można otrzymać pomoc (art. 3)

19. Przyjmuje z zadowoleniem możliwość wykorzystywania funduszu nie tylko na działania „natychmiastowe”, ale także na działania, które są bezpośrednio powiązane z daną klęską, ale ze względu na swój charakter mogą obejmować dłuższy okres czasu.

20. Zwraca uwagę, że po klęsce istnieje na poziomie lokalnym i regionalnym rzeczywista potrzeba takiego odnowienia infrastruktury, by była ona lepiej w stanie stawić czoła przyszłym klęskom, a w niektórych przypadkach także potrzeba jej przeniesienia na bardziej odpowiednie miejsce.

21. Proponuje, by doprecyzować, na jakie działania można otrzymać pomoc z funduszu, i włączyć do nich oprócz finansowania jej odbudowy także możliwość przywrócenie jej do takiego stanu, by była bardziej odporna na przyszłe klęski żywiołowe. Proponuje także zaliczyć do kwalifikujących się działań przemieszczenie infrastruktury znajdującej się w miejscu, na którym istnieje ryzyko wystąpienia dalszych klęsk.

Pomoc techniczna (art. 3)

22. Zwraca uwagę na to, że dla niektórych władz lokalnych i regionalnych skorzystanie z zewnętrznej pomocy technicznej jest często niezbędne, by mogły poradzić sobie z klęską i działaniami związanymi z przywróceniem ich terenu do stanu sprzed klęski.

23. Proponuje włączenie wydatków na zewnętrzną pomoc techniczną do działań, na które można otrzymać pomoc, i określenie ich górnego limitu na 2 % całkowitego wkładu z funduszu.

Termin składania wniosków (art. 4)

24. Zwraca uwagę na fakt, że przygotowanie wniosku, zwłaszcza jeśli chodzi o ocenę szkód i zebranie materiałów uzasadniających wniosek, zabierze właściwym organom publicznym dużo czasu i to w chwili, gdy podejmują niezbędne działania w reakcji na klęskę. Przygotowanie wniosku staje się jeszcze trudniejsze w przypadku powoli nasilających się zjawisk, takich jak susze, a także na przykład w przypadku powodzi, które niekiedy trwają kilka tygodni czy nawet miesięcy i szkody mogą zostać ocenione dopiero po obniżeniu się poziomu wód. Rozmiary klęski można zatem stwierdzić dopiero później.

25. Dlatego też przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji dotyczącą stopniowo postępujących klęsk żywiołowych.

26. Zwraca przy tym uwagę na to, że w odniesieniu do innych klęsk żywiołowych we wniosku zachowano dotychczasowe postanowienia i że nie rozwiązano problemów z przygotowywaniem wniosków w przypadku długotrwałych powodzi.

27. Dlatego też proponuje, by w odniesieniu do długotrwałych powodzi wprowadzić możliwość składania wniosków w terminie do dziesięciu tygodni od ustąpienia zagrożenia klęską żywiołową (np. zniesienia stanu klęski żywiołowej wprowadzonego przez państwo członkowskie lub władze regionalne itp.).

Działania służące zapobieganiu ryzyku klęsk żywiołowych (art. 4)

28. Podziela zdanie Komisji, że podejmowanie niezbędnych działań zapobiegawczych odgrywa w przypadku klęsk żywiołowych niezastąpioną rolę i że takie rozwiązania trzeba stale ulepszać.

29. Obawia się, że obowiązek podawania we wniosku informacji o środkach zapobiegających ryzyku klęsk może stanowić dla wnioskodawców dodatkowe obciążenie administracyjne i może też powodować opóźnienia w przygotowywaniu i rozpatrywaniu wniosków. Byłoby to sprzeczne z pierwotnym celem uproszczenia procedur administracyjnych niezbędnych do uruchomienia funduszu.

30. Proponuje, by na etapie opracowywania wniosków wymagać od wnioskodawcy jedynie krótkiego opisu wykonania przepisów UE (art. 4 ust. 1 lit. e)) oraz jednocześnie skreślić wymóg podawania dodatkowych informacji (art. 4 ust. 1 lit. f)), gdyż są one uwzględniane w sprawozdaniu z realizacji wkładu z funduszu.

Wprowadzenie możliwości wypłaty zaliczki (art. 4a)

31. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji dotyczącą wprowadzenia możliwości wypłaty zaliczki pozwalającej na szybką reakcję za pośrednictwem funduszu. Proponuje jednakże, by system zaliczek funkcjonował poza wieloletnimi ramami finansowymi i kwotami wydzielonymi na poszczególne fundusze strukturalne.

Wydłużenie terminu wykorzystania wkładu z funduszu (art. 8)

32. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji, by przyspieszyć administracyjną procedurę zatwierdzania pomocy z funduszu, tak by pomoc szybciej docierała do dotkniętego klęską regionu. W tym kontekście zwraca jednak uwagę na skrócenie faktycznego terminu wykorzystania wkładu z funduszu.

33. Proponuje wydłużenie terminu wykorzystania wkładu z funduszu do 24 miesięcy, zwłaszcza że potrzeba niekiedy długiego czasu na naprawę podstawowej infrastruktury i przywrócenie niezbędnych usług i dostaw, co wynika z konieczności sporządzenia potrzebnej dokumentacji i przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych.

Zastosowanie instrumentów uproszczenia

34. Przy różnych okazjach organy europejskie oraz władze krajowe, regionalne i lokalne zwracały uwagę na konieczność jak największego uproszczenia zarządzania, by umożliwić ukierunkowanie na efektywność ⁽¹⁾. Uproszczenie jest jeszcze istotniejsze w wypadku Funduszu Solidarności, który stosowany jest w nagłych sytuacjach i przewiduje uwzględnienie pośród wydatków kwalifikowalnych te, które przeznacza się na pilne potrzeby osobiste. Dlatego też stosowne byłoby dopuszczenie kosztów jednostkowych w wydatkach niezwiązanych z naprawą infrastruktury, przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb danej ludności.

II. ZALECANE POPRAWKI**Poprawka 1**

Motyw 11

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Środki z Funduszu powinny być przeznaczone na przywrócenie infrastruktury do sprawnego stanu technicznego, uporządkowanie stref dotkniętych klęską oraz pokrycie kosztów służb ratownictwa i czasowego zakwaterowania dotkniętej klęską ludności w całym okresie realizacji. Należy również ustalić długość okresu, w którym zakwaterowanie osób pozbawionych dachu nad głową wskutek klęski można uznać za czasowe.	Środki z Funduszu powinny być przeznaczone na przywrócenie infrastruktury do sprawnego stanu technicznego <u>lub doprowadzenie do stanu umożliwiającego lepsze stawienie czoła klęsce żywiołowej, w tym przemieszczenie, na</u> uporządkowanie stref dotkniętych klęską oraz pokrycie kosztów służb ratownictwa i czasowego zakwaterowania dotkniętej klęską ludności w całym okresie realizacji. Należy również ustalić długość okresu, w którym zakwaterowanie osób pozbawionych dachu nad głową wskutek klęski można uznać za czasowe.

Uzasadnienie

Odzwierciedlenie zaproponowanej poprawki 7 do art. 3 ust. 2.

Poprawka 2

Motyw 13

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Należy również sprecyzować, że kwalifikujące się działania nie powinny obejmować wydatków na pomoc techniczną.	Należy również sprecyzować, że kwalifikujące się działania ~~nie powinny obejmować wydatków na pomoc techniczną.~~

Uzasadnienie

Dla niektórych władz lokalnych i regionalnych skorzystanie z zewnętrznej pomocy technicznej jest często niezbędne, by mogły poradzić sobie z klęską i działaniami związanymi z przywróceniem ich terenu do stanu sprzed klęski. Komitet Regionów proponuje zatem włączenie wydatków na zewnętrzną pomoc techniczną do działań, na które można otrzymać pomoc, i określenie ich górnego limitu jako 2 % całkowitej pomocy z funduszu. W związku z tym proponuje się zmianę art. 3 ust. 5.

⁽¹⁾ Między innymi opinia Komitetu Regionów w sprawie „Zalecenia dotyczące racjonalizacji wydatków”, październik 2013 r. (CDR 3609-2013_00_00_AC).

Poprawka 3

Motyw 15

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Określone rodzaje klęsk żywiołowych, takie jak susza, rozwijają się przez dłuższy okres czasu, zanim ich katastrofalne skutki stają się odczuwalne. Należy przyjąć przepis, który umożliwi korzystanie z Funduszu również w takich przypadkach.	Określone rodzaje klęsk żywiołowych, takie jak susza, <u>która rozwija</u> ~~rozwijają~~ się przez dłuższy okres czasu, zanim ~~ich~~ katastrofalne skutki stają się odczuwalne, <u>czy powódź, która ma charakter długotrwały, wymagają przyjęcia przepisów umożliwiających.</u> ~~Należy przyjąć przepis, który umożliwi~~ korzystanie z Funduszu również w takich przypadkach.

Uzasadnienie

Przygotowanie wniosku, zwłaszcza jeśli chodzi o ocenę szkód i zebranie materiałów uzasadniających wnioski, zabierze właściwym organom publicznym dużo czasu i to w chwili, gdy podejmują niezbędne działania w reakcji na klęskę. Przygotowanie wniosku staje się jeszcze trudniejsze w przypadku powoli nasilających się zjawisk, takich jak susze, a także na przykład w przypadku powodzi, które niekiedy trwają kilka tygodni czy nawet miesięcy i szkody mogą zostać ocenione dopiero po obniżeniu się poziomu wód. Rozmiary klęski można zatem stwierdzić dopiero później. Choć we wniosku uwzględniono specyfikę stopniowo postępujących klęsk żywiołowych, to w odniesieniu do innych klęsk zachowano dotychczasowe postanowienia i nie rozwiązano problemów z przygotowaniem wniosków w przypadku długotrwałych powodzi. Dlatego też proponuje się dodanie nowego ustępu w art. 4.

Poprawka 4

Art. 2 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Do celów niniejszego rozporządzenia „regionalna klęska żywiołowa” oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie Państwa Członkowskiego lub kraju biorącego udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do Unii na poziomie NUTS 2, bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu. Jeżeli klęska dotyczy kilku regionów na poziomie NUTS 2, próg ten stosuje się do średniej ważonej PKB tych regionów.	Do celów niniejszego rozporządzenia „regionalna klęska żywiołowa” oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie Państwa Członkowskiego lub kraju biorącego udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do Unii na poziomie NUTS 2 <u>lub na poziomie kilku bezpośrednio ze sobą sąsiadujących regionów NUTS 3, które łącznie tworzą obszar o minimalnych cechach odpowiadających charakterystyce regionu NUTS 2</u> , bezpośrednią szkodą przekraczającą <u>1,0</u> ~~1,5~~ % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu. Jeżeli klęska dotyczy kilku regionów na poziomie NUTS 2 <u>lub NUTS 3</u> , próg ten stosuje się do średniej ważonej PKB tych regionów.

Uzasadnienie

Głównym powodem określenia limitu dotyczącego regionalnej klęski żywiołowej na poziomie 1,5 % była chęć uzyskania prawie identycznych wyników jak w przypadku decyzji podjętych w przeszłości na podstawie dość nieprecyzyjnie określonych kryteriów. W związku z zastosowaniem tego kryterium nie udzielono by jednak pomocy w przypadku dwóch regionalnych klęsk żywiołowych, a w rzeczywistości wnioski ich dotyczące zostały przyjęte (wybuch wulkanu na Sycylii w 2003 r., który spowodował szkody w wysokości 1,36 % regionalnego PKB, i powódź gwałtowna w delcie Rodanu w 2004 r., która spowodowała szkody w wysokości 1,05 % PKB). Przy tak wysokim progu nie będzie możliwe zapewnienie rezultatów, jakich oczekują obywatele i ofiary klęsk, dlatego też Komitet Regionów proponuje obniżenie progu do 1,0 %.

We wniosku dotyczącym rozporządzenia jako podstawę definicji regionalnej kłęski żywiolowej wykorzystano jednostki NUTS 2. Z uwagi na coraz częstsze nasilenie się występowania kłęsk na terytoriach, które w znacznym stopniu nie pokrywają się z jednostkami NUTS 2 (które w niektórych państwach wytyczono, kierując się jedynie względami administracyjnymi), a nawet wykraczają poza granice kilku tak wydzielonych regionów, określenie regionalnego kryterium tylko w oparciu o jednostki NUTS 2 może nie być obiektywne. Komitet Regionów proponuje uzupełnienie tego kryterium o poziom NUTS 3 w przypadku, gdy kilka bezpośrednio ze sobą sąsiadujących regionów NUTS 3 tworzy wspólnie terytorium, którego cechy odpowiadają przynajmniej minimalnym kryteriom wydziałania regionów NUTS 2 (min. 800 000 mieszkańców). Ostateczna procentowa wysokość PKB byłaby w takiej sytuacji liczona na podstawie średniej ważonej wysokości PKB w poszczególnych jednostkach NUTS 3.

Poprawka 5

Artykuł 2, nowy ustęp po ustępie 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><u>Do celów niniejszego rozporządzenia „transgraniczna kłęska żywiolowa” oznacza każdą kłęskę żywiolową skutkującą – na terytorium Państwa Członkowskiego lub kraju biorącego udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do Unii, na poziomie bezpośrednio ze sobą sąsiadujących regionów NUTS 3, które łącznie tworzą obszar o minimalnych cechach odpowiadających charakterystyce regionu NUTS 2 – bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,0 % średniej ważonej produktu krajowego brutto (PKB) tych regionów.</u></p>

Uzasadnienie

Wiele kłęsk ma charakter transgraniczny. W takich przypadkach interwencja ze strony UE miałaby ogromną wartość dodaną i byłaby jasnym pozytywnym sygnałem dla obywateli. Dlatego też Komitet Regionów proponuje dodać nowe kryterium dotyczące „transgranicznych kłęsk żywiolowych”. To kryterium byłoby oceniane na poziomie regionów NUTS 3 z różnych państw członkowskich lub krajów biorących udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do UE. W tym przypadku rozmiary kłęski byłyby oceniane w kilku bezpośrednio ze sobą sąsiadujących regionach NUTS 3 tworzących wspólnie terytorium, którego cechy odpowiadają kryteriom wydziałania regionów NUTS 2 (min. 800 000 mieszkańców). Ostateczna procentowa wysokość PKB byłaby w takiej sytuacji liczona na podstawie średniej ważonej wysokości PKB w poszczególnych jednostkach NUTS 3. Uprawnionymi beneficjentami byłyby państwa, na których terytorium znajdują się uwzględnione regiony.

Poprawka 6

Artykuł 2 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Pomoc z Funduszu może również zostać uruchomiona w związku z każdą kłęską żywiolową w kwalifikującym się państwie, która stanowi poważną kłęskę żywiolową w ościennym Państwie Członkowskim lub kraju biorącym udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do Unii.</p>	<p>Pomoc z Funduszu może również zostać uruchomiona w związku z każdą kłęską żywiolową w kwalifikującym się państwie, która stanowi poważną <u>lub regionalną</u> kłęskę żywiolową w ościennym Państwie Członkowskim lub kraju biorącym udział w negocjacjach w sprawie przystąpienia do Unii.</p>

Uzasadnienie

Możliwość wystąpienia przez ościenne państwa członkowskie z roszczeniami z tytułu szkody powstałej w wyniku „poważnej kłęski żywiolowej”, nawet jeśli same nie spełniają założeń, musi dotyczyć także „regionalnych kłęsk żywiolowych”. Inaczej byłoby to nie do pogodzenia z ideą europejską.

Poprawka 7

Art. 3 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Celem Funduszu jest uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw i pokrycie części ich wydatków publicznych w celu pomocy kwalifikującemu się państwu w przeprowadzeniu następujących zasadniczych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie, w zależności od rodzaju klęski:</p> <p>a) przywrócenie do działania infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa;</p> <p>b) zapewnienie czasowego zakwaterowania i finansowanie służb ratowniczych w celu zaspokojenia potrzeb dotkniętej klęską ludności;</p> <p>c) zabezpieczenie infrastruktury prewencyjnej i środków ochrony dziedzictwa kulturowego;</p> <p>d) oczyszczenie obszarów dotkniętych katastrofą, w tym stref naturalnych.</p> <p>Do celów lit. b) „czasowe zakwaterowanie” oznacza zakwaterowanie istniejące do czasu, gdy dotknięta klęską ludność będzie mogła powrócić swoich domów po ich remoncie lub odbudowie.</p> <p>Do celów lit. b) „czasowe zakwaterowanie” oznacza zakwaterowanie istniejące do czasu, gdy dotknięta klęską ludność będzie mogła powrócić swoich domów po ich remoncie lub odbudowie.</p>	<p>Celem Funduszu jest uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw i pokrycie części ich wydatków publicznych w celu pomocy kwalifikującemu się państwu w przeprowadzeniu następujących zasadniczych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie, w zależności od rodzaju klęski:</p> <p>a) przywrócenie do działania infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa;</p> <p>b) zapewnienie czasowego zakwaterowania i finansowanie służb ratowniczych w celu zaspokojenia potrzeb dotkniętej klęską ludności;</p> <p>c) zabezpieczenie infrastruktury prewencyjnej i środków ochrony dziedzictwa kulturowego;</p> <p>d) oczyszczenie obszarów dotkniętych katastrofą, włącznie ze strefami naturalnymi.</p> <p><u>Do celów lit. a) „przywrócenie do działania” oznacza doprowadzenie do stanu umożliwiającego lepsze stawienie czoła klęsce żywiołowej, w tym przemieszczenie projektów infrastrukturalnych usytuowanych w miejscu, w którym jednoznacznie istnieje ryzyko wystąpienia dalszych klęsk żywiołowych.</u></p>

Uzasadnienie

Fundusz z zasady wspiera przywrócenie infrastruktury do stanu sprzed klęski. Doświadczenia regionów pokazują, że w związku z nowymi ustaleniami co do koniecznych środków służących zapobieganiu ryzyku klęski konieczne okazuje się przemieszczenie poszczególnych projektów infrastrukturalnych, takich jak np. drogi czy ważne połączenia kolejowe o znaczeniu ponadregionalnym. Jednocześnie odbudowa znacznie uszkodzonych elementów infrastruktury, takich jak np. mosty, wymaga niezbędnych inwestycji, które mogą wyeliminować ryzyko zniszczeń w przypadku kolejnej klęski żywiołowej. Samo tylko przywrócenie takiej infrastruktury do stanu sprzed klęski jest w takich przypadkach niewystarczające i nie przyniesie zamierzonych skutków.

Poprawka 8

Art. 3 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Do wkładu z Funduszu nie kwalifikuje się pomoc techniczna, w tym zarządzanie, monitoring, informacje i komunikacja, rozstrzyganie skarg, a także kontrola i audyt.</p>	<p>Do wkładu z Funduszu ~~nie~~ kwalifikuje się <u>zewnątrzna</u> pomoc techniczna, w tym zarządzanie, monitoring, informacje i komunikacja, rozstrzyganie skarg, a także kontrola i audyt, <u>do maksymalnej wysokości 2 % wkładu z funduszu.</u></p>

Uzasadnienie

Dla niektórych władz lokalnych i regionalnych skorzystanie z zewnętrznej pomocy technicznej jest często niezbędne, by mogły poradzić sobie z klęską i działaniami związanymi z przywróceniem ich terenu do stanu sprzed klęski. Komitet Regionów proponuje zatem włączenie wydatków na zewnętrzną pomoc techniczną do działań, na które można otrzymać pomoc, i określenie ich górnego limitu jako 2 % całkowitej pomocy z funduszu.

Poprawka 9

Art. 4 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Możliwie szybko i nie później niż dziesięć tygodni po pierwszym wystąpieniu szkód w wyniku klęski żywiołowej państwo może złożyć do Komisji wniosek o przyznanie wkładu z Funduszu, udzielając wszelkich dostępnych informacji dotyczących przynajmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ogólnych bezpośrednich szkód spowodowanych przez klęskę i ich wpływu na ludność, gospodarkę i środowisko naturalne dotknięte klęską; b) szacowanego kosztu działań, o których mowa w art. 3 ust. 2; c) wszelkich innych źródeł finansowania Unii; d) wszelkich innych źródeł finansowania krajowego lub międzynarodowego, włącznie z pokryciem z publicznego i prywatnego ubezpieczenia, które mogą przyczynić się do pokrycia kosztów naprawy szkód; e) wykonania przepisów Unii w zakresie zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim w odniesieniu do charakteru klęski; f) wszelkich innych istotnych informacji na temat środków zapobiegawczych i zmniejszających ryzyko podjętych w związku z charakterem klęski. 	<p>Możliwie szybko i nie później niż dziesięć tygodni po pierwszym wystąpieniu szkód w wyniku klęski żywiołowej państwo może złożyć do Komisji wniosek o przyznanie wkładu z Funduszu, udzielając wszelkich dostępnych informacji dotyczących przynajmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ogólnych bezpośrednich szkód spowodowanych przez klęskę i ich wpływu na ludność, gospodarkę i środowisko naturalne dotknięte klęską; b) szacowanego kosztu działań, o których mowa w art. 3 ust. 2; c) wszelkich innych źródeł finansowania Unii; d) wszelkich innych źródeł finansowania krajowego lub międzynarodowego, włącznie z pokryciem z publicznego i prywatnego ubezpieczenia, które mogą przyczynić się do pokrycia kosztów naprawy szkód; e) <u>krótki opis</u> wykonania przepisów Unii w zakresie zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim w odniesieniu do charakteru klęski; f) ~~wszelkich innych istotnych informacji na temat środków zapobiegawczych i zmniejszających ryzyko podjętych w związku z charakterem klęski.~~

Uzasadnienie

Obowiązek podawania we wniosku informacji o środkach zapobiegających ryzyku klęsk może stanowić dla wnioskodawców dodatkowe obciążenie administracyjne i może też powodować opóźnienia w przygotowywaniu i rozpatrywaniu wniosków. Byłoby to sprzeczne z pierwotnym celem uproszczenia procedur administracyjnych niezbędnych do uruchomienia funduszu. Komitet Regionów proponuje zatem utrzymanie ust. 4 lit. e) pod warunkiem, że ograniczy się on jedynie do krótkiego opisu wdrażania europejskiego prawodawstwa, oraz skreślenie ust. 4 lit. f), gdyż informacje te są podawane w sprawozdaniu z realizacji wkładu z funduszu (art. 8 ust. 3).

Poprawka 10

Artykuł 4, nowy ustęp po ustępie 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><u>W przypadku długotrwałej klęski żywiołowej (np. powodzi) dziesięciodziesięciodniowy termin składania wniosku, o którym mowa w ust. 1, zaczyna bieg od dnia, w którym władze publiczne kwalifikującego się państwa oficjalnie ogłosiły ustąpienie zagrożenia klęską żywiołową (np. poprzez zniesienie stanu klęski żywiołowej wprowadzonego przez państwo członkowskie lub władze regionalne).</u></p>

Uzasadnienie

Przygotowanie wniosku, zwłaszcza jeśli chodzi o ocenę szkód i zebranie materiałów uzasadniających wnioski, zabierze właściwym organom publicznym dużo czasu i to w chwili, gdy podejmują niezbędne działania w reakcji na klęskę. Przygotowanie wniosku staje się jeszcze trudniejsze w przypadku powodzi, które niekiedy trwają kilka tygodni czy nawet miesięcy i szkody mogą zostać ocenione dopiero po obniżeniu się poziomu wód. Rozmiary klęski można zatem stwierdzić dopiero później. Choć we wniosku uwzględniono specyfikę stopniowo postępujących klęsk żywiołowych, to w odniesieniu do innych klęsk zachowano dotychczasowe postanowienia i nie rozwiązano problemów z przygotowywaniem wniosków w przypadku długotrwałych powodzi.

Dlatego też Komitet Regionów proponuje, by w odniesieniu do długotrwałych powodzi wprowadzić możliwość składania wniosków w terminie do dziesięciu tygodni od ustąpienia zagrożenia klęską żywiołową (np. zniesienia stanu klęski żywiołowej wprowadzonego przez państwo członkowskie lub władze regionalne).

Poprawka 11

Art. 8 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wkład z Funduszu jest wykorzystywany w terminie jednego roku od dnia, w którym Komisja uruchomiła pełną kwotę pomocy. Każda część wkładu niewykorzystana do tego terminu lub przeznaczona, jak ustalono, na niekwalifikowalne działania jest odzyskiwana przez Komisję od państwa beneficjenta.	Wkład z Funduszu jest wykorzystywany w terminie <u>dwóch lat</u> ~~jednego roku~~ od dnia, w którym Komisja uruchomiła pełną kwotę pomocy. Każda część wkładu niewykorzystana do tego terminu lub przeznaczona, jak ustalono, na niekwalifikowalne działania jest odzyskiwana przez Komisję od państwa beneficjenta.

Uzasadnienie

Przyspieszony administracyjny proces zatwierdzania pomocy z funduszu umożliwi szybsze dotarcie pomocy do dotkniętych klęską regionów. W tym kontekście trzeba jednak zwrócić uwagę na skrócenie faktycznego terminu wykorzystania wkładu z funduszu. Komitet Regionów proponuje wydłużenie terminu wykorzystania wkładu z funduszu do dwóch lat, zwłaszcza z uwagi na długi czas potrzebny na naprawę podstawowej infrastruktury wynikający z konieczności sporządzenia potrzebnej dokumentacji i przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Ramy przyszłej polityki portowej UE

(2014/C 114/11)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Zalecenia polityczne

1. W związku z tym, że porty UE dają obecnie, bezpośrednio lub pośrednio, zatrudnienie 3 mln osób i przewiduje się, że ilość towarów przechodzących przez porty wzrośnie o 50 % do 2030 r., Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje to, że Komisja Europejska oparła swój pakiet portowy na następujących priorytetach:

- nakierowanie proponowanych rozwiązań na 319 portów wchodzących w skład sieci transeuropejskiej, a jednocześnie pozostawienie państwom członkowskim swobody ewentualnego zastosowania rozporządzenia do innych portów;
- modernizacja usług portowych i przyciąganie inwestycji do portów poprzez zagwarantowanie swobodnego dostępu do rynku oraz zwiększenie przejrzystości finansowej usług portowych, a jednocześnie respektowanie znacznego stopnia autonomii organów portowych;
- wykorzystanie wyników europejskiego dialogu społecznego w sektorze portowym rozpoczętego 19 czerwca 2013 r.;
- zapewnienie większej spójności zarządzania środowiskiem w portach;
- zapewnienie spójności z projektem pilotażowym „Niebieski pas”, który ma przyczynić się do stworzenia jednolitego rynku transportu morskiego, do czego wezwano w Akcie o jednolitym rynku II.

2. Powątpiewa jednak, czy Komisja stosuje całościowe podejście do polityki portowej, mając na uwadze brak odniesień w pakiecie portowym do strategii „Europa 2020” czy do inicjatywy dotyczącej „niebieskiego” wzrostu, jak również brak odniesień do przeglądu bardzo ważnych dla portów rozporządzeń dotyczących dopuszczalnej zawartości siarki w paliwach żeglugowych czy brak synchronizacji z przeglądem wytycznych dotyczących pomocy państwa mających zastosowanie do sektora portowego.

Metodologia

3. Odnotowuje, że Komisja zdecydowała się na politycznie odważne działania polegające na przedstawieniu wniosku dotyczącego rozporządzenia, w przypadku którego określone parametry legislacyjne – takie jak wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie koncesji, wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie TEN-T czy wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych (COM(2012) 124) – nie zostały jeszcze przyjęte i nadal stanowią niewiadomą.

4. Odnotowuje, że Komisja przeprowadziła od 2011 r. intensywne konsultacje z zainteresowanymi stronami. Ubolewa jednak nad tym, że nie włączono w nie bezpośrednio ani Komitetu Regionów, ani stowarzyszeń reprezentujących samorządy lokalne i regionalne. Jest także rozczarowany tym, że pomimo niedawnej publikacji dokumentu roboczego służb Komisji dotyczącego oceny oddziaływania terytorialnego⁽¹⁾ w ocenie skutków nie uwzględniono w wyraźny sposób wymiaru terytorialnego. Jest to tym bardziej godne pożałowania z uwagi na wyzwania, przed jakimi stoi europejska polityka portowa w kontekście spójności terytorialnej. Trudności te jeszcze zwiększa obecnie zjawisko konteneryzacji i zagrożenie powstawaniem zatorów na zapleczu największych portów.

5. Podkreśla potrzebę uwzględnienia różnorodności portów w UE, wynikającej z położenia geograficznego, różnych rodzajów działalności gospodarczej, różnych regulacji prawnych dotyczących portów oraz różnych krajowych ram politycznych mających zastosowanie do portów. Przypomina w tym kontekście, że zgodnie z decyzją nr 661/2010/UE w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (art. 12 ust. 2) pakiet portowy będzie miał zastosowanie do jednej z określonych niżej kategorii A, B lub C:

- A: porty morskie o znaczeniu międzynarodowym: porty gdzie rocznie przeładowywanych jest co najmniej 1,5 mln ton towarów lub obsługiwanych jest co najmniej 200 000 pasażerów, które, z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to obiektywnie niemożliwe, posiadają połączenie z lądowymi elementami transeuropejskiej sieci transportowej i odgrywają w związku z tym istotną rolę w międzynarodowym transporcie morskim;

⁽¹⁾ SWD(2013) 3 final, http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/docs/cswd_ati_en.pdf.

- B: porty morskie o znaczeniu unijnym [...]: porty gdzie rocznie przeładowywanych jest co najmniej 0,5 mln ton towarów lub obsługiwanych jest od 100 000 do 199 999 pasażerów, które, z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to obiektywnie niemożliwe, posiadają połączenie z lądowymi elementami transeuropejskiej sieci transportowej i są wyposażone w niezbędne urządzenia przeładunkowe umożliwiające obsługę żeglugi morskiej bliskiego zasięgu;
  - C: porty regionalne: porty te [...] są usytuowane w regionach wyspiarskich, peryferyjnych lub najbardziej oddalonych, umożliwiając wzajemne połączenie takich regionów drogą morską lub ich komunikację z centralnymi regionami Unii.
6. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że partnerzy społeczni w sektorze portowym utworzyli komitet dialogu społecznego na poziomie UE, i przypomina znaczenie zachęcania do dialogu społecznego na poziomie krajowym i lokalnym jako narzędzia poprawy warunków życia i pracy oraz zwiększenia konkurencyjności sektora.

Podstawa prawna, zasada pomocniczości i zasada proporcjonalności

7. Popiera argumentację Komisji co do wyboru podstawy prawnej (art. 100 ust. 2 TFUE) oraz zgodności z zasadą pomocniczości, przedstawioną w uzasadnieniu wniosku dotyczącego rozporządzenia (pkt 3.3). Jeśli chodzi o zasadę proporcjonalności, Komitet Regionów nie jest jednak przekonany o słuszności wyboru rozporządzenia zamiast dyrektywy, którą posłużono się w przypadku wcześniejszych wniosków Komisji czy powiązanego prawodawstwa (w szczególności dotyczącego koncesji). Sprzeczne byłoby zdecydowanie się na instrument prawny, który jest w całości bezpośrednio wiążący – taki jak rozporządzenie – i jednocześnie uznawanie głównej roli państw członkowskich oraz regionalnych i lokalnych władz publicznych zaangażowanych w rozwój infrastruktury portowej. Ponadto dyrektywa pozwoliłaby lepiej uwzględnić dużą różnorodność portów w UE.

Fundusze strukturalne i pomoc państwa

8. Podkreśla, że od 2000 r. UE, za pośrednictwem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, udostępniła ok. 6,2 mld EUR na współfinansowanie budowy infrastruktury portów morskich. Ponadto w latach 2007–2012 na porty przydzielono 4 % środków przeznaczonych na TEN-T (co odpowiada 244,6 mln EUR).
9. Zwraca uwagę na sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 4/2012 dotyczące skuteczności wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności do współfinansowania infrastruktury portów morskich⁽²⁾. Podkreśla zalecenie Trybunału Obrachunkowego, by uzależnić „pomoc z Funduszu Spójności w nadchodzącym okresie od istnienia kompleksowej długoterminowej strategii rozwoju (opartej na ocenie potrzeb) wszystkich portów znajdujących się w danym regionie”.
10. Przyjmuje z zadowoleniem stwierdzenie Komisji Europejskiej⁽³⁾, że pomoc państwa dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, w tym środki z EFRR, nie będzie uwzględniana przy obliczaniu pułapów intensywności pomocy regionalnej, jeśli spełnione zostaną warunki określone w decyzji z 20 grudnia 2011 r.⁽⁴⁾
11. Przypomina znaczenie wyjaśnienia zasady stosowania przepisów w zakresie pomocy państwa w odniesieniu do infrastruktury, zważywszy na trudności z interpretacją wyroku Sądu z dnia 24 marca 2011 r. w sprawach Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt (T 443/08) oraz Mitteldeutsche Flughafen AG i Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) przeciwko Komisji Europejskiej, które spowodowały znaczne opóźnienia w procesie weryfikacji ex ante około 200 projektów infrastrukturalnych finansowanych z funduszy strukturalnych.
12. Ubolewa nad tym, że Komisja nie uwzględniła bezpośrednio w pakiecie portowym propozycji wyjaśnienia pojęcia pomocy w odniesieniu do finansowania infrastruktury, w tym w sektorze portowym (działanie 5). Zamiast tego Komisja opublikowała 3 lipca 2013 r. kwestionariusz dotyczący funkcjonowania i opodatkowania portów, skierowany wyłącznie do stałych przedstawicielstw wszystkich państw członkowskich. Wzywa zatem Komisję Europejską do przyjęcia w nadchodzących miesiącach bardziej zintegrowanego podejścia oraz do włączenia samorządów lokalnych i regionalnych, za pośrednictwem KR-u, w przegląd przepisów dotyczących pomocy państwa mających zastosowanie ogólnie do infrastruktury i w szczególności do portów, a zwłaszcza w możliwy proces opracowania do końca 2013 r. przepisów dotyczących wyłączeń grupowych dla infrastruktury portowej.

⁽²⁾ <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/14018736.PDF>.

⁽³⁾ Przewodnik dotyczący stosowania przepisów prawa Unii Europejskiej z zakresu pomocy państwa, zamówień publicznych i rynku wewnętrznego do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, SWD(2013)53, 15.2.2013 r.

⁽⁴⁾ Zgodnie z decyzją z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Wniosek ustawodawczy

13. Zaleca wyłączenie pogłębiania, cumowania, pilotażu i holowania z zakresu stosowania rozporządzenia, ponieważ usługi te służą realizacji celów leżących w interesie ogólnym, tzn. dotyczących ochrony, bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Wzywa Komisję, by rozwiązała problem braku zgodności kwestii dotyczących portowych urzędzeń odbiorczych z już obowiązującymi dyrektywami oraz ustanowiła wyraźne linie rozgraniczające. Warunki i wymogi mające zastosowanie do portowych urzędzeń odbiorczych zostały już uregulowane w dyrektywie 2000/59/WE. W szczególności przepisy art. 8 stoją w sprzeczności z zasadą swobodnego dostępu do rynku dla wszystkich podmiotów świadczących usługi w zakresie usuwania zanieczyszczeń. O ile operator portu wybierze dane portowe urzędzenia odbiorcze i włączy je do wymaganego przez wymienioną dyrektywę systemu pobierania opłat, obowiązują przepisy o zamówieniach publicznych dyrektywy 2004/17/WE.

14. Ubolewa nad tym, że w art. 2 („Definicje”) nie zawarto definicji właściwego organu, choć jest to pojęcie ważne w kontekście art. 8 i 9.

15. Ubolewa, że w niewystarczającym stopniu uznano rolę samorządów lokalnych i regionalnych w odniesieniu do mającego zastosowanie ustawodawstwa czy określania minimalnych wymogów dotyczących świadczenia usług portowych (art. 4 ust. 2 lit. d), art. 4 ust. 4, art. 6 ust. 4).

16. Przewiduje dalsze rozszerzenie zakresu obowiązków świadczenia usługi publicznej określonych w art. 8 w celu uwzględnienia w szczególności kryteriów powiązanych ze spójnością terytorialną, takich jak dostępność obszarów oddalonych, wyspiarskich i regionów najbardziej oddalonych.

17. Zastanawia się, dlaczego w odniesieniu do procedury ograniczenia liczby dostawców usług portowych opisanej w art. 7 Komisja Europejska przewiduje w art. 10 jedynie możliwość, a nie obowiązek, przyznania pracownikom zatrudnionym wcześniej w porcie przez zasiedzialego dostawcę usług portowych praw, które przysługiwałyby im w przypadku przejścia przedsiębiorstwa w rozumieniu dyrektywy 2001/23/WE.

18. Wyraża wątpliwości co do tego, czy wymogi określone zwłaszcza w art. 12 co do szczegółowości informacji, jakie organy portowe mają podawać w odniesieniu do otrzymanego finansowania publicznego, i obowiązku prowadzenia odrębnych rachunków nie są nieproporcjonalne, zwłaszcza z uwagi na duże zróżnicowanie struktur kosztów w zależności od położenia portu.

19. Wzywa Komisję do dokładniejszego wyjaśnienia, co oznaczają wspomniane w art. 14 ust. 5 „wspólne zasady pobierania opłat”, gdyż wszelkie uprawnienia przyznane Komisji w odniesieniu do przyjmowania aktów delegowanych powinny zostać określone jak najprecyzyjniej.

20. Podaje w wątpliwość wartość dodaną ustanowienia niezależnego organu nadzorującego, który ma monitorować i nadzorować stosowanie omawianego rozporządzenia (motyw 19 i art. 17). Organ taki mógłby oznaczać dodatkowe obciążenia administracyjne w zakresie planowania rozwoju portów i wpływać na budżety państw członkowskich.

21. Podobnie ma wątpliwości co do potrzeby nawiązania współpracy między niezależnymi organami nadzorującymi w celu ułatwienia jednolitego wdrożenia rozporządzenia, które z definicji jest bezpośrednio stosowane (art. 18).

II. ZALECANE POPRAWKI**Poprawka 1**

Tytuł

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego ramy w zakresie dostępu do rynku usług portowych oraz przejrzystości finansowej portów	Wniosek dotyczący DYREKTYWYROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ~~ustanawiającego~~ <u>ustanawiającego</u> ramy w zakresie dostępu do rynku usług portowych oraz przejrzystości finansowej portów

Uzasadnienie

Komitet Regionów nie jest przekonany o słuszności wyboru rozporządzenia zamiast dyrektywy, którą posłużono się w przypadku wcześniejszych wniosków Komisji czy powiązanego prawodawstwa (w szczególności dotyczącego koncesji). Ponadto dyrektywa pozwoliłaby lepiej uwzględnić dużą różnorodność portów w UE.

Poprawka 2

Motyw 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Zdecydowana większość unijnego ruchu morskiego przechodzi przez porty morskie transeuropejskiej sieci transportowej. Aby osiągnąć cel niniejszego rozporządzenia w sposób proporcjonalny, bez nakładania niepotrzebnych obciążeń na inne porty, powinno mieć ono zastosowanie do portów transeuropejskiej sieci transportowej, z których każdy odgrywa znaczącą rolę w ramach europejskiego systemu transportu, ponieważ obsługuje więcej niż 0,1 % całkowitego unijnego frachtu lub całkowitej liczby pasażerów albo poprawia dostępność regionalną obszarów wyspiarskich lub peryferyjnych, bez ograniczania jednakże swobody państwa członkowskiego w zakresie podejmowania decyzji o stosowaniu niniejszego rozporządzenia również w odniesieniu do innych portów. Usługi pilotażowe wykonywane na pełnym morzu nie mają bezpośredniego wpływu na efektywność portów, ponieważ nie są wykorzystywane do bezpośredniego wejścia do portu i wyjścia z portu, a zatem nie powinny być włączane do niniejszego rozporządzenia.</p>	<p>Zdecydowana większość unijnego ruchu morskiego przechodzi przez porty morskie transeuropejskiej sieci transportowej. Aby osiągnąć cel <u>niniejszej dyrektywy</u> ~~niniejszego rozporządzenia~~ w sposób proporcjonalny, bez nakładania niepotrzebnych obciążeń na inne porty, <u>powinno</u> ~~powinno~~ mieć ~~ona~~ ~~ono~~ zastosowanie do portów transeuropejskiej sieci transportowej, z których każdy odgrywa znaczącą rolę w ramach europejskiego systemu transportu, ponieważ obsługuje więcej niż 0,1 % całkowitego unijnego frachtu lub całkowitej liczby pasażerów albo poprawia dostępność regionalną obszarów wyspiarskich, ~~lub~~ peryferyjnych <u>lub regionów najbardziej oddalonych</u>, bez ograniczania jednakże swobody państwa członkowskiego w zakresie podejmowania decyzji o stosowaniu <u>niniejszej dyrektywy</u> ~~niniejszego rozporządzenia~~ również w odniesieniu do innych portów. Usługi <u>pilotażowe techniczno-morskie świadczone w ramach wykonywania zadań leżących w interesie ogólnym</u> ~~wykonywane na pełnym morzu nie mają bezpośredniego wpływu na efektywność portów, ponieważ nie są wykorzystywane do bezpośredniego wejścia do portu i wyjścia z portu, a zatem nie powinny być włączane do~~ <u>niniejszej dyrektywy</u> ~~niniejszego rozporządzenia~~.</p>

Uzasadnienie

Poprawka powiązana z poprawką do art. 1 (zakres stosowania).

Poprawka 3

Motyw 19

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie powinny zachować uprawnienia do zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony socjalnej dla personelu przedsiębiorstw świadczących usługi portowe. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na stosowanie przepisów socjalnych i prawa pracy państw członkowskich. W przypadku ograniczenia liczby dostawców usług portowych, jeżeli zawarcie umowy o świadczenie usługi portowej może pociągać za sobą zmianę operatora usług portowych, właściwy organ powinien mieć możliwość wymagania od wybranego operatora usługi stosowania przepisów dyrektywy Rady 2001/23/WE w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów.</p>	<p>Państwa członkowskie powinny zachować uprawnienia do zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony socjalnej dla personelu przedsiębiorstw świadczących usługi portowe. <u>Niniejsza dyrektywa</u> ~~Niniejsze rozporządzenie~~ nie ma wpływu na stosowanie przepisów socjalnych i prawa pracy państw członkowskich. W przypadku ograniczenia liczby dostawców usług portowych, jeżeli zawarcie umowy o świadczenie usługi portowej może pociągać za sobą zmianę operatora usług portowych, ~~właściwy organ powinien mieć możliwość wymagania od wybranego operatora usługi stosowania przepisów~~ <u>wybrany operator usługi stosuje przepisy</u> dyrektywy Rady 2001/23/WE w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów.</p>

Uzasadnienie

Poprawka powiązana z poprawką do art. 10 ust. 2.

Poprawka 4

Motyw 29

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W celu uzupełnienia i zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia, a w szczególności w celu wspierania jednolitego stosowania opłat środowiskowych, wzmocnienia spójności pobierania opłat środowiskowych w całej Unii oraz w celu zapewnienia wspólnych zasad pobierania opłat w odniesieniu do promocji żeglugi morskiej bliskiego zasięgu, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów prawnych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do wspólnych klasyfikacji statków, paliw i rodzajów operacji, według których można różnicować opłaty za korzystanie z infrastruktury, oraz wspólnych zasad pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej. (...)</p>	<p>W celu uzupełnienia i zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów <u>niniejszej dyrektywy</u> ~~niniejszego rozporządzenia~~, a w szczególności w celu wspierania jednolitego stosowania opłat środowiskowych, wzmocnienia spójności pobierania opłat środowiskowych w całej Unii oraz w celu zapewnienia wspólnych zasad pobierania opłat w odniesieniu do promocji żeglugi morskiej bliskiego zasięgu, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów prawnych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do wspólnych klasyfikacji statków, paliw i rodzajów operacji, według których można różnicować opłaty ~~za korzystanie z infrastruktury, oraz wspólnych zasad pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej.~~ (...)</p>

Uzasadnienie

Poprawka powiązana z poprawką do art. 14 ust. 5. Odnośnie do wspólnych klasyfikacji statków, paliw i rodzajów operacji – zgoda. Jednak o zmiennych taryfach portowych mogą decydować jedynie władze portu.

Poprawka 5

Artykuł 1 – Przedmiot i zakres stosowania

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się:</p> <p>(a) jasne ramy w zakresie dostępu do rynku usług portowych;</p> <p>(b) wspólne przepisy dotyczące przejrzystości finansowej i opłat, które mają być stosowane przez podmioty zarządzające lub dostawców usług portowych.</p> <p>2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do świadczenia poniższych kategorii usług portowych na terenie portu albo na drodze wodnej do portu oraz z portu:</p> <p>(c) bunkrowanie;</p> <p>(d) przeładunek towarów;</p> <p>(e) pogłębianie;</p> <p>(f) cumowanie;</p> <p>(g) usługi pasażerskie;</p> <p>(h) portowe urządzenia odbiorcze;</p> <p>(i) pilotaż; oraz</p> <p>(j) holowanie.</p>	<p>1. <u>Niniejszą dyrektywą</u> ~~Niniejszym rozporządzeniem~~ ustanawia się:</p> <p>(a) jasne ramy w zakresie dostępu do rynku usług portowych;</p> <p>(b) wspólne przepisy dotyczące przejrzystości finansowej i opłat, które mają być stosowane przez podmioty zarządzające lub dostawców usług portowych.</p> <p>2. <u>Niniejsza dyrektywa</u> ~~Niniejsze rozporządzenie~~ ma zastosowanie do świadczenia poniższych kategorii usług portowych na terenie portu albo na drodze wodnej do portu oraz z portu:</p> <p>(c) bunkrowanie;</p> <p>(d) przeładunek towarów;</p> <p>~~(e)~~ <u>pogłębianie;</u></p> <p>~~(f)~~ <u>cumowanie;</u></p> <p>~~(g)~~ <u>c)</u> usługi pasażerskie;</p> <p>~~(h)~~ <u>d)</u> portowe urządzenia odbiorcze;</p> <p>~~(i)~~ <u>pilotaż; oraz</u></p> <p>~~(j)~~ <u>holowanie.</u></p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich portów morskich transeuropejskiej sieci transportowej, zgodnie z definicją w załączniku I do rozporządzenia XXX [rozporządzenie w sprawie wytycznych TEN-T].	3. <u>Niniejsza dyrektywa</u> ~~Niniejsze rozporządzenie~~ ma zastosowanie do wszystkich portów morskich transeuropejskiej sieci transportowej, zgodnie z definicją w załączniku I do rozporządzenia XXX [rozporządzenie w sprawie wytycznych TEN-T].
4. Państwa członkowskie mogą również stosować niniejsze rozporządzenie do innych portów morskich. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecyduje o stosowaniu niniejszego rozporządzenia do innych portów morskich, powiadamia o swojej decyzji Komisję.	4. Państwa członkowskie mogą również stosować <u>niniejszą dyrektywę</u> ~~niniejsze rozporządzenie~~ do innych portów morskich. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecyduje o stosowaniu <u>niniejszej dyrektywy</u> ~~niniejszego rozporządzenia~~ do innych portów morskich, powiadamia o swojej decyzji Komisję.

Uzasadnienie

- Pilotaż, holowanie i cumowanie to portowe usługi świadczone w interesie ogólnym (w celu zapewnienia bezpieczeństwa morskiego i ochrony środowiska), które są ściśle regulowane przez państwa członkowskie i nie mogą podlegać podejściu rynkowemu.
- Włączenie usług pogłębiania w zakres stosowania rozporządzenia jest naruszeniem prawa własności portów, gdyż oznaczałoby to, że porty z zasady nie mogłyby utrzymywać własnymi siłami swoich własnych dróg wodnych i basenów portowych. Ponadto pogłębianie w obrębie obszarów portowych jest porównywalne z pracami związanymi z utrzymywaniem nabrzeży i śluz, nie jest natomiast porównywalne z innymi usługami portowymi, które wiążą się bezpośrednio z postojem każdego statku i mogą być rozliczane indywidualnie dla poszczególnych statków.

Poprawka 6

Artykuł 2, dodać nowy ustęp 2a – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>„właściwy organ” oznacza organ publiczny lub grupę organów publicznych państwa członkowskiego lub państw członkowskich uprawnionych do ingerowania w usługi portowe na danym obszarze geograficznym lub instytucję posiadającą takie uprawnienia;</u>

Uzasadnienie

Termin „właściwy organ” został zastosowany w rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007 dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego, gdzie zdefiniowano go jako „organ publiczny lub grupę organów publicznych państwa członkowskiego lub państw członkowskich uprawnionych do ingerowania w publiczny transport pasażerski na danym obszarze geograficznym, lub instytucję posiadającą takie uprawnienia” (art. 2 lit. b)). Definicja ta przyczyniłaby się do spójności tekstów prawnych UE i zwiększyłaby przejrzystość prawną, gdyż przyczyniłaby się do powstania ujednoliconej definicji nie ograniczającej się do usług pasażerskich.

Poprawka 7

Artykuł 2 ustęp 14 – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
„obowiązek świadczenia usługi publicznej” oznacza wymóg określony lub ustalony w celu zapewnienia świadczenia w interesie ogólnym tych usług portowych, których świadczenia operator, mający na uwadze swój własny interes gospodarczy, nie podjąłby się bądź nie podjąłby się w takim samym zakresie lub na takich samych warunkach;	„obowiązek świadczenia usługi publicznej” oznacza wymóg określony lub ustalony <u>przez właściwy organ</u> w celu zapewnienia świadczenia w interesie ogólnym tych usług portowych, których świadczenia operator, mający na uwadze swój własny interes gospodarczy, nie podjąłby się bądź nie podjąłby się w takim samym zakresie lub na takich samych warunkach <u>bez rekompensaty;</u>

Uzasadnienie

Poprawka oddaje w szczególności ideę zawartą w motywie 16, w którym mowa o tym, że „niniejsze rozporządzenie nie wyklucza możliwości przyznawania przez właściwe organy rekompensaty za realizację obowiązków świadczenia usługi publicznej, pod warunkiem że jest ona zgodna ze stosownymi przepisami w zakresie pomocy państwa”.

Poprawka 8

Artykuł 2, punkt 15 – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
„żegluga morska bliskiego zasięgu” oznacza przewóz ładunków i pasażerów drogą morską pomiędzy portami położonymi w geograficznych granicach Europy lub pomiędzy tymi portami a portami leżącymi w państwach pozaeuropejskich mających linię brzegową na morzach zamkniętych graniczących z Europą;	„żegluga morska bliskiego zasięgu” oznacza przewóz ładunków i pasażerów drogą morską pomiędzy portami położonymi w geograficznych granicach Europy lub pomiędzy tymi portami a portami leżącymi w państwach pozaeuropejskich mających linię brzegową na morzach zamkniętych graniczących z Europą <u>lub, w przypadku regionów najbardziej oddalonych, między portami położonymi w państwach znajdujących się w ich sąsiedztwie geograficznym;</u>

Uzasadnienie

Nie należy zawężać najbliższego otoczenia do UE. Trzeba rozszerzyć to pojęcie na całe terytorium UE, niezależnie od położenia geograficznego, w szczególności jeśli chodzi o regiony najbardziej oddalone, w których UE promuje strategię wzmocnienia integracji z ich najbliższym otoczeniem geograficznym.

Poprawka 9

Artykuł 2 ustę 16 – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
„port morski” oznacza obszar lądu i wody, na którym znajdują się takie obiekty i urządzenia, które pozwalają zasadniczo na przyjmowanie statków, ich załadunek i rozładunek, składowanie towarów, odbiór i dostawę tych towarów oraz zaokrętowanie i wyokrętowanie pasażerów, a także każdą inną infrastrukturę niezbędną dla przedsiębiorstw transportowych w obszarze portu;	„port morski” oznacza obszar lądu i wody, na którym znajdują się takie obiekty i urządzenia, które pozwalają zasadniczo na przyjmowanie statków, ich załadunek i rozładunek, składowanie towarów, odbiór i dostawę tych towarów oraz zaokrętowanie i wyokrętowanie pasażerów; ~~a także każdą inną infrastrukturę niezbędną dla przedsiębiorstw transportowych w obszarze portu;~~

Uzasadnienie

Proponuje się skreślenie ostatniej części definicji portu morskiego. Fragment ten jest nowością w stosunku do wcześniejszych proponowanych definicji, ale nie zdefiniowano pojęcia „obszar portu”. Mogłoby to prowadzić do mylnego założenia, że odnosi się to do infrastruktury transportowej zapewnianej przez samorządy lokalne i regionalne pomiędzy portem a jego zapleczem.

Poprawka 10

Artykuł 2 ust. 16a (nowy ustę) – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>„usługi techniczno-morskie” oznaczają portowe usługi świadczone w interesie ogólnym wykonywane w celu zapewniania bezpieczeństwa morskiego i ochrony środowiska, takie jak cumowanie, pilotaż i holowanie.</u>

Uzasadnienie

Wynika z poprawek do art. 2 i 18.

Poprawka 11

Rozdział II – Dostęp do rynku

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
ROZDZIAŁ II – Dostęp do rynku	ROZDZIAŁ II – ~~Dostęp do rynku~~ Zasady dotyczące świadczenia usług portowych i dostępu do nich

Uzasadnienie

Obecny tytuł rozdziału sugeruje, że celem Komisji jest liberalizacja. Natomiast rozdział ten zawiera m.in. przepisy dotyczące świadczenia usług portowych, które nie zawsze są otwarte dla rynku.

Poprawka 12

Artykuł 4 – Minimalne wymogi dotyczące świadczenia usług portowych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Organ zarządzający portem może wymagać, aby dostawcy usług portowych spełnili minimalne wymogi do celów realizacji odpowiedniej usługi portowej.</p> <p>2. Minimalne wymogi przewidziane w ust. 1 mogą dotyczyć jedynie, stosownie do przypadku: (...)</p> <p>d) spełnienia lokalnych, krajowych, unijnych i międzynarodowych wymogów w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>(...)</p> <p>4. W przypadku gdy minimalne wymogi obejmują szczególną wiedzę lokalną lub znajomość lokalnych warunków, podmiot zarządzający portem zapewnia odpowiedni dostęp do stosownych szkoleń, na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach, chyba że odpowiedni dostęp do tego rodzaju szkoleń zapewniony jest przez państwo członkowskie.</p>	<p>1. Organ zarządzający portem, <u>w konsultacji z odpowiednimi właściwymi organami</u>, może wymagać, aby dostawcy usług portowych spełnili minimalne wymogi do celów realizacji odpowiedniej usługi portowej.</p> <p>2. Minimalne wymogi przewidziane w ust. 1 mogą dotyczyć jedynie, stosownie do przypadku: (...)</p> <p>d) spełnienia lokalnych, <u>regionalnych</u>, krajowych, unijnych i międzynarodowych wymogów w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>(...)</p> <p>4. W przypadku gdy minimalne wymogi obejmują szczególną wiedzę lokalną lub znajomość lokalnych warunków, podmiot zarządzający portem zapewnia odpowiedni dostęp do stosownych szkoleń, na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach, chyba że odpowiedni dostęp do tego rodzaju szkoleń zapewniony jest przez <u>odpowiedni właściwy organ państwo członkowskie</u>.</p>

Uzasadnienie

Poprawka ma na celu większe uznanie roli samorządów lokalnych i regionalnych w odniesieniu do mającego zastosowanie ustawodawstwa czy określania minimalnych wymogów dotyczących świadczenia usług portowych.

Poprawka 13

Artykuł 6 ustęp 4 – Ograniczenia liczby dostawców usług portowych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem świadczy usługi portowe samodzielnie lub za pośrednictwem odrębnej prawnie jednostki, nad którą sprawuje pośrednio lub bezpośrednio kontrolę, państwo członkowskie może powierzyć podjęcie decyzji ograniczającej liczbę dostawców usług portowych organowi, który jest niezależny od podmiotu zarządzającego portem. Jeżeli państwo członkowskie nie powierza podjęcia decyzji ograniczającej liczbę dostawców usług portowych takiemu organowi, liczba dostawców nie może być mniejsza niż dwa.</p>	<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem świadczy usługi portowe samodzielnie lub za pośrednictwem odrębnej prawnie jednostki, nad którą sprawuje pośrednio lub bezpośrednio kontrolę, <u>odpowiedni właściwy organ państwa członkowskiego</u> może powierzyć podjęcie decyzji ograniczającej liczbę dostawców usług portowych organowi, który jest niezależny od podmiotu zarządzającego portem. <u>Podmiot zarządzający portem musi udowodnić, że sytuacja na rynku umożliwia wprowadzenie ograniczenia. Ograniczenie ma charakter tymczasowy.</u> Jeżeli państwo członkowskie nie powierza podjęcia decyzji ograniczającej liczbę dostawców usług portowych takiemu organowi, liczba dostawców nie może być mniejsza niż dwa.</p>

Poprawka 14

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakiegokolwiek ograniczenie liczby dostawców usług portowych zgodnie z art. 6 musi zostać poprzedzone procedurą selekcji, która jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych stron, niedyskryminacyjna i przejrzysta. 2. Jeżeli szacunkowa wartość usługi portowej przekracza próg określony w ust. 3, zastosowanie mają przepisy dotyczące postępowania o udzielenie zamówienia, gwarancje proceduralne oraz maksymalny czas trwania koncesji określone w dyrektywie.../... [w sprawie udzielania koncesji]. 3. Próg oraz metoda określania wartości usługi portowej wynikają z odpowiednich i mających zastosowanie przepisów dyrektywy.../... [w sprawie udzielania koncesji]. 4. Wyłoniony dostawca lub wyłonieni dostawcy oraz podmiot zarządzający portem zawierają umowę o świadczenie usługi portowej. 5. Do celów niniejszego rozporządzenia, istotna modyfikacja postanowień umowy o świadczenie usługi portowej w okresie jej obowiązywania w rozumieniu dyrektywy.../... [w sprawie udzielania koncesji] jest uznawana za nową umowę o świadczenie usługi portowej oraz wymaga przeprowadzenia nowego postępowania, o którym mowa w ust. 2. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakiegokolwiek ograniczenie liczby dostawców usług portowych zgodnie z art. 6 musi zostać poprzedzone procedurą selekcji, która jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych stron, niedyskryminacyjna i przejrzysta. ~~2. Jeżeli szacunkowa wartość usługi portowej przekracza próg określony w ust. 3, zastosowanie mają przepisy dotyczące postępowania o udzielenie zamówienia, gwarancje proceduralne oraz maksymalny czas trwania koncesji określone w dyrektywie.../... [w sprawie udzielania koncesji].~~ 3. Próg oraz metoda określania wartości usługi portowej wynikają z odpowiednich i mających zastosowanie przepisów dyrektywy.../... [w sprawie udzielania koncesji]. 4. Wyłoniony dostawca lub wyłonieni dostawcy oraz podmiot zarządzający portem zawierają umowę o świadczenie usługi portowej. ~~5. Do celów niniejszego rozporządzenia, istotna modyfikacja postanowień umowy o świadczenie usługi portowej w okresie jej obowiązywania w rozumieniu dyrektywy.../... [w sprawie udzielania koncesji] jest uznawana za nową umowę o świadczenie usługi portowej oraz wymaga przeprowadzenia nowego postępowania, o którym mowa w ust. 2.~~

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>6. Ustępy 1-5 niniejszego artykułu nie mają zastosowania w przypadkach, o których mowa w art. 9.</p> <p>7. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla dyrektywy .../... [w sprawie udzielania koncesji], dyrektywy .../... [w sprawie zamówień w sektorze użyteczności publicznej] oraz dyrektywy .../... [w sprawie zamówień publicznych].</p>	<p>~~6~~<u>3</u>. Ustępy 1-~~2~~<u>5</u> niniejszego artykułu nie mają zastosowania w przypadkach, o których mowa w art. 9.</p> <p>~~7~~<u>4</u>. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla dyrektywy .../... [w sprawie udzielania koncesji], dyrektywy .../... [w sprawie zamówień w sektorze użyteczności publicznej] oraz dyrektywy .../... [w sprawie zamówień publicznych].</p> <p><u>4a</u> <u>Okres obowiązywania umowy o świadczenie usługi portowej jest proporcjonalny do realizowanych inwestycji.</u></p>

Poprawka 15

Artykuł 8 – Obowiązki świadczenia usługi publicznej

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie mogą podejmować decyzje o nałożeniu na dostawców obowiązków świadczenia usługi publicznej w odniesieniu do usług portowych, aby zagwarantować:</p> <p>a) dostępność usługi bez przerwy w ciągu dnia, nocy, tygodnia i roku;</p> <p>b) osiągalność usługi dla wszystkich użytkowników;</p> <p>c) przystępność usługi dla określonych kategorii użytkowników.</p> <p>2. Obowiązki, o których mowa w ust. 1, muszą być jasno określone, przejrzyste, niedyskryminacyjne, weryfikowalne oraz muszą gwarantować równość dostępu dla wszystkich dostawców usług portowych mających siedzibę w Unii.</p> <p>3. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy w obrębie swoich terytoriów w zakresie nakładania tego rodzaju obowiązków świadczenia usługi publicznej. Podmiot zarządzający portem może być właściwym organem. (...)</p>	<p>1. <u>Właściwe organy</u> Państwa członkowskie mogą podejmować decyzje o nałożeniu na dostawców obowiązków świadczenia usługi publicznej w odniesieniu do usług portowych, aby zagwarantować:</p> <p>a) dostępność usługi bez przerwy w ciągu dnia, nocy, tygodnia i roku;</p> <p>b) osiągalność usługi dla wszystkich użytkowników;</p> <p>c) przystępność usługi dla określonych kategorii użytkowników;</p> <p><u>d) przestrzeganie kryteriów powiązanych ze spójnością terytorialną, takich jak dostępność obszarów oddalonych czy wyspiarskich oraz regionów najbardziej oddalonych;</u></p> <p><u>e) przestrzeganie zasad szczególnych uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub ochrony środowiska, które z przyczyn ekonomicznych nie byłyby uwzględnione przez dostawcę usług portowych.</u></p> <p>2. Obowiązki, o których mowa w ust. 1, muszą być jasno określone, przejrzyste, niedyskryminacyjne, weryfikowalne oraz muszą gwarantować równość dostępu dla wszystkich dostawców usług portowych mających siedzibę w Unii.</p> <p>3. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy w obrębie swoich terytoriów w zakresie nakładania tego rodzaju obowiązków świadczenia usługi publicznej. Podmiot zarządzający portem, <u>jeśli jest to podmiot publiczny,</u> może być właściwym organem. (...)</p>

Uzasadnienie

- Proponuje się poszerzenie obowiązków świadczenia usługi publicznej na kryteria powiązane ze spójnością terytorialną, tak jak zasugerowano w uzasadnieniu wniosku dotyczącego rozporządzenia (zob. koniec pkt 1.4). Ponadto należy także uwzględnić kryteria mające szczególne znaczenie z perspektywy bezpieczeństwa obsługi portowej i środowiska, które jednak nie są interesujące z gospodarczego punktu widzenia.
- Ponieważ podmiot zarządzający portem może być podmiotem prywatnym i otrzymywać środki publiczne, możliwość przewidziana w art. 8 ust. 3, by podmiot zarządzający był właściwym organem w zakresie nakładania rodzaju obowiązków świadczenia usługi publicznej, powinna być ograniczona do publicznych podmiotów zarządzających.

Poprawka 16

Artykuł 9 – Operator wewnętrzny

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. W przypadkach przewidzianych w art. 6 ust. 1 lit. b), właściwy organ może postanowić, że będzie samodzielnie świadczyć usługę portową w ramach obowiązku świadczenia usługi publicznej albo że powierzy tego rodzaju obowiązek odrębnej prawnie jednostce, nad którą sprawuje kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi służbami. W takim przypadku dostawcę usług portowych uznaje się do celów niniejszego rozporządzenia za operatora wewnętrznego.</p> <p>(...)</p>	<p>1. W przypadkach przewidzianych w art. 6 ust. 1 lit. b), właściwy organ może postanowić, że będzie samodzielnie świadczyć usługę portową ~~w ramach obowiązku świadczenia usługi publicznej~~ albo że powierzy <u>jej świadczenie tego rodzaju obowiązek</u> odrębnej prawnie jednostce, nad którą sprawuje kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi służbami. W takim przypadku dostawcę usług portowych uznaje się do celów <u>niniejszej dyrektywy niniejszego rozporządzenia</u> za operatora wewnętrznego.</p> <p>(...)</p>
<p>4. Jeżeli właściwy organ podejmuje decyzję o stosowaniu przepisów ust. 1 we wszystkich portach morskich objętych niniejszym rozporządzeniem w państwie członkowskim, powiadamia o tym Komisję.</p> <p>(...)</p>	<p>4. Jeżeli właściwy organ podejmuje decyzję o stosowaniu przepisów ust. 1 we wszystkich portach morskich objętych <u>niniejszą dyrektywą</u> ~~niniejszym rozporządzeniem~~ w państwie członkowskim, powiadamia o tym Komisję.</p> <p>(...)</p>

Uzasadnienie

Można zakwestionować sytuację, w której dostawcę usług portowych uznaje się za operatora wewnętrznego tylko w przypadku usług portowych wykonywanych w ramach obowiązku świadczenia usługi publicznej. Podmiot zarządzający portem (który może być podmiotem prywatnym) może z przyczyn czysto komercyjnych zdecydować się samodzielnie świadczyć usługę i niekoniecznie musi to być usługa uznawana za usługę publiczną.

Poprawka 17

Artykuł 10 ustęp 2 – Ochrona praw pracowniczych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Nie naruszając przepisów prawa krajowego i prawa Unii, w tym postanowień układów zbiorowych pomiędzy partnerami społecznymi, podmiot zarządzający portem może wymagać, aby wyznaczony dostawca usług portowych powołany zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 7, w przypadku gdy dostawca ten jest inny niż obecny operator usług portowych, przyznał pracownikom zatrudnionym wcześniej w porcie przez zasiedziałego dostawcę usług portowych prawa, które przysługiwałyby im w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa w rozumieniu dyrektywy 2001/23/WE.</p>	<p>Nie naruszając przepisów prawa krajowego i prawa Unii, w tym postanowień układów zbiorowych pomiędzy partnerami społecznymi, podmiot zarządzający portem <u>wymaga</u> ~~może wymagać~~, aby wyznaczony dostawca usług portowych powołany zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 7, w przypadku gdy dostawca ten jest inny niż obecny operator usług portowych, przyznał pracownikom zatrudnionym wcześniej w porcie przez zasiedziałego dostawcę usług portowych prawa, które przysługiwałyby im w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa w rozumieniu dyrektywy 2001/23/WE.</p>

Uzasadnienie

Jest niezrozumiałe, dlaczego Komisja przewiduje jedynie *możliwość*, a nie obowiązek, przyznania pracownikom zatrudnionym wcześniej w porcie przez zasiedziałego dostawcę usług portowych praw, które przysługiwałyby im w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa w rozumieniu dyrektywy 2001/23/WE.

Poprawka 18

Artykuł 10 ustęp 3 – Ochrona praw pracowniczych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem wymaga od dostawców usług portowych spełnienia określonych norm socjalnych w odniesieniu do świadczenia odpowiednich usług portowych, w dokumentach przetargowych oraz w umowach o świadczenie usługi portowej wskazuje się pracowników, których to dotyczy, a także podaje się przejrzyste informacje na temat umownych praw pracowników oraz warunków, zgodnie z którymi pracowników uznaje się za związanych z usługami portowymi.</p>	<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem wymaga od dostawców usług portowych spełnienia określonych norm socjalnych w odniesieniu do świadczenia odpowiednich usług portowych, w dokumentach przetargowych oraz w umowach o świadczenie usługi portowej wskazuje się pracowników, których to dotyczy, a także podaje się <u>status ich praw</u> przejrzyste informacje na temat umownych <u>praw pracowników</u> oraz <u>warunki</u> warunków, zgodnie z którymi pracowników uznaje się za związanych z usługami portowymi.</p>

Uzasadnienie

Publikowanie „przejrzystych informacji na temat umownych praw pracowników” może naruszać przepisy dotyczące ochrony danych osobowych.

Poprawka 19

Artykuł 12 ustęp 2 – Przejrzystość stosunków finansowych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem, który otrzymuje środki publiczne, świadczy usługę portową samodzielnie, musi on prowadzić rachunkowość dla poszczególnych rodzajów działalności dotyczących usług portowych odrębnie od rachunkowości związanej z innymi rodzajami działalności, w taki sposób aby:</p> <p>a) wszystkie dochody i koszty były prawidłowo przypisywane lub rozliczane na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie zasad rachunkowości kosztowej; oraz</p> <p>b) zasady rachunkowości kosztowej, według których prowadzone są odrębne rachunki, były jasno określone</p>	<p>W przypadku gdy podmiot zarządzający portem, który otrzymuje środki publiczne, świadczy usługę portową samodzielnie, musi on prowadzić rachunkowość dla poszczególnych rodzajów działalności dotyczących usług portowych odrębnie od rachunkowości związanej z innymi rodzajami działalności, <u>w taki sposób aby: w sposób, który umożliwia monitorowanie zakazu przenoszenia funduszy publicznych wypłacanych dla jednego obszaru działalności na inny obszar oraz monitorowanie wykorzystania dochodu z opłat za dostęp do infrastruktury i nadwyżek z innych rodzajów działalności gospodarczej.</u></p> <p>~~a) wszystkie dochody i koszty były prawidłowo przypisywane lub rozliczane na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie zasad rachunkowości kosztowej; oraz~~</p> <p>~~b) zasady rachunkowości kosztowej, według których prowadzone są odrębne rachunki, były jasno określone.~~</p>

Uzasadnienie

Sugerowane uproszczenie wymogów dotyczących rachunkowości zaczerpnięto z art. 6 dyrektywy 2012/34/UE w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego.

Poprawka 20

Artykuł 14 ustęp 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>4. Nie naruszając przepisów ust. 3, opłaty za korzystanie z infrastruktury portowej mogą zostać zróżnicowane w zależności od praktyk handlowych związanych z częstymi użytkownikami bądź w celu wspierania bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury portowej, żeglugi morskiej bliskiego zasięgu lub wysokiego poziomu efektywności środowiskowej, efektywności energetycznej oraz niskoemisyjności operacji transportowych. Kryteria stosowane na potrzeby takiego zróżnicowania muszą być adekwatne, obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne oraz muszą w należyty sposób uwzględniać reguły konkurencji. Wynikające z powyższego zróżnicowanie opłat musi być w szczególności dostępne dla wszystkich odpowiednich użytkowników usług portowych na równych warunkach.</p>	<p>4. Nie naruszając przepisów ust. 3, opłaty za korzystanie z infrastruktury portowej mogą zostać zróżnicowane w zależności od praktyk handlowych związanych z częstymi użytkownikami bądź w celu wspierania bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury portowej, żeglugi morskiej bliskiego zasięgu lub wysokiego poziomu efektywności środowiskowej, efektywności energetycznej oraz niskoemisyjności operacji transportowych <u>lub ze względu na spójność terytorialną, na przykład dostępność regionów najbardziej oddalonych</u>. Kryteria stosowane na potrzeby takiego zróżnicowania muszą być adekwatne, obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne oraz muszą w należyty sposób uwzględniać reguły konkurencji. Wynikające z powyższego zróżnicowanie opłat musi być w szczególności dostępne dla wszystkich odpowiednich użytkowników usług portowych na równych warunkach.</p>

Uzasadnienie

Poprawka ma na celu włączenie innych kryteriów ustalania opłat, uwzględniając utrudnioną dostępność w regionach najbardziej oddalonych oraz potrzebę zrekompensowania nadmiernych kosztów transportu, aby osiągnąć równe warunki wszystkich użytkowników, zgodnie z art. 349 TFUE.

Poprawka 21

Artykuł 14 – Opłaty za korzystanie z infrastruktury portowej

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>(...)</p> <p>5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania w razie konieczności, zgodnie z procedurą określoną w art. 21, aktów delegowanych dotyczących wspólnych klasyfikacji statków, paliw i rodzajów operacji, według których można różnicować opłaty za korzystanie z infrastruktury, oraz wspólnych zasad pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej.</p>	<p>(...)</p> <p>5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania w razie konieczności, zgodnie z procedurą określoną w art. 21, aktów delegowanych dotyczących wspólnych klasyfikacji statków, paliw i rodzajów operacji, według których można różnicować opłaty za korzystanie z infrastruktury, ~~oraz wspólnych zasad pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej.~~</p>
<p>(...)</p> <p>7. Podmiot zarządzający portem udostępnia właściwemu niezależnemu organowi nadzorującemu, o którym mowa w art. 17, na wniosek, informacje określone w ust. 4 oraz szczegółowe koszty i przychody stanowiące podstawę dla określenia struktury i poziomu opłaty za korzystanie z infrastruktury portowej, a także metodykę wykorzystywaną do ustalania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej w odniesieniu do urządzeń i usług, do których odnoszą się przedmiotowe opłaty portowe.</p>	<p>(...)</p> <p>~~7. Podmiot zarządzający portem udostępnia właściwemu niezależnemu organowi nadzorującemu, o którym mowa w art. 17, Komisji na wniosek, informacje określone w ust. 4 oraz szczegółowe koszty i przychody stanowiące podstawę dla określenia struktury i poziomu opłaty za korzystanie z infrastruktury portowej, a także metodykę wykorzystywaną do ustalania opłat za korzystanie z infrastruktury portowej w odniesieniu do urządzeń i usług, do których odnoszą się przedmiotowe opłaty portowe.~~</p>

Uzasadnienie

Zasady takie nie mogą ograniczać swobody gospodarczej podmiotów zarządzających portami (pobieranie i ustalanie opłat to dziedzina podlegająca zasadom konkurencji). Ponadto przyznane Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powinny być jak najbardziej precyzyjne i ograniczone.

Poprawka 22

Artykuł 17

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Niezależny organ nadzorujący</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby niezależny organ nadzorujący monitorował i nadzorował stosowanie niniejszego rozporządzenia we wszystkich portach morskich objętych niniejszym rozporządzeniem na terytorium każdego państwa członkowskiego.</p> <p>2. Niezależny organ nadzorujący musi być prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek podmiotu zarządzającego portem i dostawców usług portowych. Państwa członkowskie, które pozostają właścicielami portów lub podmiotów zarządzających portami bądź zachowują nad nimi kontrolę, zapewniają skuteczny rozdział strukturalny między funkcjami w zakresie działań nadzorujących i monitorujących w związku z niniejszym rozporządzeniem oraz działalnością związaną z wykonywaniem prawa własności lub kontroli. Niezależny organ nadzorujący wykonuje swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty oraz z należyтым poszanowaniem prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>3. Niezależny organ nadzorujący rozpatruje skargi składane przez wszelkie strony mające uzasadniony interes prawny oraz spory wnoszone do niego w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.</p> <p>4. W razie sporu między stronami mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich, kompetencje do rozstrzygnięcia sporu posiada niezależny organ nadzorujący państwa członkowskiego portu, w którym spór ma swoje domniemane źródło.</p> <p>5. Niezależny organ nadzorujący ma prawo wymagać od podmiotów zarządzających portami, dostawców usług portowych i użytkowników portu przekazywania informacji niezbędnych dla zapewnienia monitorowania i nadzoru w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.</p> <p>6. Na wniosek właściwego organu w państwie członkowskim, niezależny organ nadzorujący może wydawać opinie w odniesieniu do wszelkich kwestii związanych ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.</p> <p>7. Niezależny organ nadzorujący może konsultować się z komitetem doradczym użytkowników danego portu podczas rozpatrywania skarg i rozwiązywania sporów.</p> <p>8. Decyzje niezależnego organu nadzorującego mają wiążące skutki i pozostają bez uszczerbku dla kontroli sądowej.</p> <p>9. Państwa członkowskie przekazują Komisji dane identyfikacyjne niezależnych organów nadzorujących najpóźniej do dnia 1 lipca 2015 r., a następnie powiadamiają o wszelkich związanych z nimi modyfikacjach. Komisja publikuje i aktualizuje wykaz niezależnych organów nadzorujących na swojej stronie internetowej.</p>	<p style="text-align: center;">Niezależny organ nadzorujący</p> <p>~~1. Państwa członkowskie zapewniają, aby niezależny organ nadzorujący monitorował i nadzorował stosowanie niniejszego rozporządzenia we wszystkich portach morskich objętych niniejszym rozporządzeniem na terytorium każdego państwa członkowskiego.~~</p> <p>~~2. Niezależny organ nadzorujący musi być prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek podmiotu zarządzającego portem i dostawców usług portowych. Państwa członkowskie, które pozostają właścicielami portów lub podmiotów zarządzających portami bądź zachowują nad nimi kontrolę, zapewniają skuteczny rozdział strukturalny między funkcjami w zakresie działań nadzorujących i monitorujących w związku z niniejszym rozporządzeniem oraz działalnością związaną z wykonywaniem prawa własności lub kontroli. Niezależny organ nadzorujący wykonuje swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty oraz z należyтым poszanowaniem prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej.~~</p> <p>~~3. Niezależny organ nadzorujący rozpatruje skargi składane przez wszelkie strony mające uzasadniony interes prawny oraz spory wnoszone do niego w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.~~</p> <p>~~4. W razie sporu między stronami mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich, kompetencje do rozstrzygnięcia sporu posiada niezależny organ nadzorujący państwa członkowskiego portu, w którym spór ma swoje domniemane źródło.~~</p> <p>~~5. Niezależny organ nadzorujący ma prawo wymagać od podmiotów zarządzających portami, dostawców usług portowych i użytkowników portu przekazywania informacji niezbędnych dla zapewnienia monitorowania i nadzoru w związku ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.~~</p> <p>~~6. Na wniosek właściwego organu w państwie członkowskim, niezależny organ nadzorujący może wydawać opinie w odniesieniu do wszelkich kwestii związanych ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia.~~</p> <p>~~7. Niezależny organ nadzorujący może konsultować się z komitetem doradczym użytkowników danego portu podczas rozpatrywania skarg i rozwiązywania sporów.~~</p> <p>~~8. Decyzje niezależnego organu nadzorującego mają wiążące skutki i pozostają bez uszczerbku dla kontroli sądowej.~~</p> <p>~~9. Państwa członkowskie przekazują Komisji dane identyfikacyjne niezależnych organów nadzorujących najpóźniej do dnia 1 lipca 2015 r., a następnie powiadamiają o wszelkich związanych z nimi modyfikacjach. Komisja publikuje i aktualizuje wykaz niezależnych organów nadzorujących na swojej stronie internetowej.~~</p>

Uzasadnienie

Wątpliwa jest wartość dodana ustanowienia niezależnego organu nadzorującego, który ma monitorować i nadzorować stosowanie omawianego rozporządzenia. Istniejące już właściwe władze (w tym na poziomie lokalnym i regionalnym) mogą wykonywać taki nadzór. Ponadto rozporządzenie jest z definicji bezpośrednio wiążące w całości i nie są potrzebne rozwiązania ułatwiające jego jednolite wdrażanie. W każdym razie w artykule 19 przewidziano mechanizm odwoławczy.

Poprawka 23

Artykuł 18 – Współpraca między niezależnymi organami nadzorującymi

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Współpraca między niezależnymi organami nadzorującymi</p> <p>1. Niezależne organy nadzorujące wymieniają informacje o swojej pracy oraz zasadach podejmowania decyzji i praktykach w celu ułatwienia jednolitego wykonania niniejszego rozporządzenia. W tym celu uczestniczą i współdziałają w sieci, której spotkania odbywają regularnie i przynajmniej raz w roku. Komisja uczestniczy, koordynuje i wspiera działalność sieci.</p> <p>2. Niezależne organy nadzorujące współpracują ściśle ze sobą na potrzeby wzajemnej pomocy w realizacji zadań, w tym w zakresie prowadzenia niezbędnych dochodzeń w związku z rozpatrywaniem skarg i rozwiązywaniem sporów w sprawach dotyczących portów znajdujących się w różnych państwach członkowskich. W tym celu niezależny organ nadzorujący udostępnia innemu takiemu organowi, na uzasadniony wniosek, informacje niezbędne temu organowi do realizacji jego obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają, aby niezależne organy nadzorujące przekazywały Komisji, na jej uzasadniony wniosek, informacje niezbędne do realizacji jej zadań. Informacje, o udzielenie których występuje Komisja, muszą być proporcjonalne do realizacji przedmiotowych zadań.</p> <p>4. W przypadku gdy informacje są uznawane za poufne przez niezależny organ nadzorujący zgodnie z unijnymi lub krajowymi przepisami dotyczącymi tajemnicy handlowej, inny krajowy organ nadzorujący oraz Komisja zapewniają taką poufność. Informacje te mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów wskazanych we wniosku.</p> <p>5. Na podstawie doświadczeń niezależnych organów nadzorujących oraz działalności sieci, o której mowa w ust. 1, a także w celu zapewnienia efektywnej współpracy, Komisja może przyjąć wspólne zasady dotyczące odpowiednich rozwiązań na potrzeby wymiany informacji między niezależnymi organami nadzorującymi. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 2.</p>	<p>~~Współpraca między niezależnymi organami nadzorującymi~~</p> <p>~~1. Niezależne organy nadzorujące wymieniają informacje o swojej pracy oraz zasadach podejmowania decyzji i praktykach w celu ułatwienia jednolitego wykonania niniejszego rozporządzenia. W tym celu uczestniczą i współdziałają w sieci, której spotkania odbywają regularnie i przynajmniej raz w roku. Komisja uczestniczy, koordynuje i wspiera działalność sieci.~~</p> <p>~~2. Niezależne organy nadzorujące współpracują ściśle ze sobą na potrzeby wzajemnej pomocy w realizacji zadań, w tym w zakresie prowadzenia niezbędnych dochodzeń w związku z rozpatrywaniem skarg i rozwiązywaniem sporów w sprawach dotyczących portów znajdujących się w różnych państwach członkowskich. W tym celu niezależny organ nadzorujący udostępnia innemu takiemu organowi, na uzasadniony wniosek, informacje niezbędne temu organowi do realizacji jego obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.~~</p> <p>~~3. Państwa członkowskie zapewniają, aby niezależne organy nadzorujące przekazywały Komisji, na jej uzasadniony wniosek, informacje niezbędne do realizacji jej zadań. Informacje, o udzielenie których występuje Komisja, muszą być proporcjonalne do realizacji przedmiotowych zadań.~~</p> <p>~~4. W przypadku gdy informacje są uznawane za poufne przez niezależny organ nadzorujący zgodnie z unijnymi lub krajowymi przepisami dotyczącymi tajemnicy handlowej, inny krajowy organ nadzorujący oraz Komisja zapewniają taką poufność. Informacje te mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów wskazanych we wniosku.~~</p> <p>~~5. Na podstawie doświadczeń niezależnych organów nadzorujących oraz działalności sieci, o której mowa w ust. 1, a także w celu zapewnienia efektywnej współpracy, Komisja może przyjąć wspólne zasady dotyczące odpowiednich rozwiązań na potrzeby wymiany informacji między niezależnymi organami nadzorującymi. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 2.~~</p>

Uzasadnienie

Argumentacja podobna jak w przypadku poprawki do art. 17: nie jest jasne, dlaczego potrzebna jest współpraca między niezależnymi organami nadzorującymi, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę powody Komisji, by wybrać wariant zaproponowania rozporządzenia, które z definicji jest w całości bezpośrednio wiążące i które ma pozwolić „uniknąć dodatkowych obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich i Komisji”, co sprawia, że nie są potrzebne rozwiązania ułatwiające jego jednolite wdrażanie. W każdym razie w artykule 19 przewidziano mechanizm odwoławczy.

Poprawka 24

Artykuł 19 – Odwołania

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Każda strona posiadająca uzasadniony interes prawny ma prawo do odwołania się od decyzji lub indywidualnych środków podjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez właściwe organy, przez podmiot zarządzający portem lub przez niezależny organ nadzorujący do organu odwoławczego, który jest niezależny od zaangażowanych stron. Wspomnianym organem odwoławczym może być sąd.</p> <p>2. Jeżeli organ odwoławczy, o którym mowa w ust. 1, nie jest organem sądowym, podaje on uzasadnienie swoich decyzji na piśmie. Jego decyzje podlegają również kontroli ze strony sądu krajowego.</p>	<p>1. Każda strona posiadająca uzasadniony interes prawny ma prawo do odwołania się od decyzji lub indywidualnych środków podjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez właściwe organy <u>lub</u>, przez podmiot zarządzający portem ~~lub przez niezależny organ nadzorujący do organu odwoławczego~~, który jest niezależny od zaangażowanych stron. Wspomnianym organem odwoławczym może być sąd.</p> <p>2. Jeżeli organ odwoławczy, o którym mowa w ust. 1, nie jest organem sądowym, podaje on uzasadnienie swoich decyzji na piśmie. Jego decyzje podlegają również kontroli ze strony sądu krajowego.</p>

Uzasadnienie

Wynika z poprawek do art. 17 i 18.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCARCEL SISÓ

Opinia Komitetu Regionów – Strategie integracji Romów

(2014/C 114/12)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne – Propagowanie integracji i przeciwdziałanie dyskryminacji

1. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji jako namacalny dowód zaangażowania UE na rzecz propagowania za pomocą krajowych strategii integracyjnych integracji społeczności romskich ⁽¹⁾ oraz przeciwdziałania doświadczanej przez nich często dyskryminacji.
2. Przypomina, że społeczność Romów szacowana na 10–12 mln w Europie (z czego 6 mln mieszka w UE) jest największą mniejszością etniczną w Europie. Większość Romów jest obywatelami UE.
3. Wielkość populacji i sytuacja społeczno-gospodarcza Romów różni się w poszczególnych regionach i państwach członkowskich, dlatego też krajowe rozwiązania w zakresie włączenia społecznego Romów powinny zostać dopasowane do konkretnych uwarunkowań i potrzeb w danym państwie, w tym poprzez opracowywanie lub dalsze prowadzenie polityk skierowanych w szerszym kontekście do grup zmarginalizowanych i defaworyzowanych, takich jak Romowie.
4. Uważa, że na instytucjach UE i państwach członkowskich spoczywa wspólna odpowiedzialność za poprawę włączenia społecznego i integracji Romów. Przypomina, że walka z dyskryminacją, uprzedzeniami i wykluczeniem społecznym, jakiego doświadczają Romowie, jest zobowiązaniem traktatowym i prawnym ⁽²⁾, jeżeli chodzi o dyskryminację ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, religię czy przekonania, niepełnosprawność, wiek, płeć czy orientację seksualną. Dlatego też zdecydowanie potępia wszelkie formy dyskryminacji przeciwko społecznościom romskim.
5. Uważa, że strategie krajowe dążące do słusznego celu, jakim jest propagowanie i ochrona zasady legalności wśród ludności romskiej, nie mogą w żadnym wypadku prowadzić do kwestionowania, a tym bardziej odmawiania tym osobom (będącym obywatelami któregoś z państw członkowskich, a więc nie bezpaństwowcami) prawa do obywatelstwa europejskiego. Ubolewa nad stosowaniem niejasnych procedur wydalenia, które z góry zaprzeczają przyjmowaniu osób i celowi integracji, i wzywa UE do wyjaśnienia swego stanowiska w tej sprawie.
6. Potępia stereotypizację i ograniczanie dostępu do usług publicznych ze względu na postrzegane różnice kulturowe. Ponownie wyraża swoje poparcie dla wysiłków Komisji w rozwiązywaniu problemów, przed którymi stoją społeczności romskie, takich jak ubóstwo, bariery na rynku pracy i w dostępie do mieszkalnictwa i służby zdrowia, poprzez tworzenie odpowiednich warunków dla skutecznego wdrażania strategii integracyjnych. Ponieważ problemy te nie zostały w dostatecznym stopniu rozwiązane, nawołuje do wzmożenia wysiłków, m.in. poprzez zwiększenie obowiązków władz lokalnych i regionalnych.
7. Podkreśla, że integracja jest procesem dwukierunkowym. W związku z tym organizacje reprezentujące Romów powinny informować społeczności Romów o korzyściach, jakie mogą uzyskać dzięki dobrej integracji w kraju przyjmującym, a także o obowiązkach, jakie wynikają z zamieszkiwania w danym kraju.
8. Popiera priorytetowe potraktowanie przez Komisję poszczególnych warunków strukturalnych, które są istotne dla skutecznego wdrożenia strategii integracji, w szczególności ściślejszej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz przydziału proporcjonalnych środków finansowych.

Wdrażanie strategii UE

9. Wzywa Komisję Europejską do określenia wyraźnych i wymiernych celów i wskaźników tych państw członkowskich, w których żyją społeczności romskie, mierzących postęp w zakresie wszystkich czterech filarów, w tym współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi.

⁽¹⁾ Według komunikatu pojęcie „Romów” odnosi się do szeregu różnych grup (takich jak Romowie, Sinti, Kale, Cyganie, Romaniczałe, Bojasze, Aszkali, Egipcjanie, Jenisze, Domowie, Lomowie itp.) i obejmuje również Wędrowców.

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne.

10. Przypomina, jak ważne jest, by państwa członkowskie przyjęły kompleksową, wielosektorową i skoordynowaną strategię integracji, jako że główne obszary polityki określone w unijnych ramach strategii stanowią ząbcające się zagadnienia. UE i państwa członkowskie nie są w stanie rozwiązać wszystkich problemów za pomocą „odgórnyc” strategii, które zmierzają do odgórnyc poprawy warunków społeczności romskich, i powinny opierać się na współpracy wszystkich podmiotów na wszystkich poziomach.
11. Wzywa Komisję Europejską do ustanowienia solidniejszych mechanizmów monitorowania służących skuteczniejszej ocenie postępów realizacji celów ustanowionych dla państw członkowskich, w których żyją społeczności romskie, a także przyjęcia zaleceń w zakresie praktycznych środków podejmowanych przez takie państwa członkowskie.
12. Wyraża ubolewanie, że dokument Komisji w niewielkim stopniu wspomina o wysiłkach na rzecz integracji Romów w najnowszym państwie członkowskim UE oraz w krajach objętych procesem rozszerzenia, z których część ma liczną społeczność romską wymagającą pilnego wsparcia. Marginalizacja i dyskryminacja powodują lub dodatkowo pogarszają trudną sytuację tej ludności.
13. Wzywa kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące, by w dalszym ciągu przyjmowały przepisy antidyskryminacyjne oraz by opracowały własne krajowe strategie integracji Romów lub dokonały ich przeglądu z udziałem samorządów lokalnych i regionalnych oraz by uwzględniły wymierne cele i postanowienia dotyczące obowiązku regularnego publikowania osiągnięć.
14. Z zadowoleniem przyjmuje pomysł ustanowienia sieci krajowych punktów kontaktowych dla Romów, aby ułatwić wielostronną wymianę najlepszych praktyk, wzajemne uczenie się i współpracę. Wzywa też do włączenia przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego do tej sieci. Platforma taka powinna uwzględniać przedstawicieli z krajów kandydujących do UE i potencjalnych krajów kandydujących.
15. Uznaje prace Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych (Rady Europy), a w szczególności jego rezolucję pt. „Sytuacja Romów w Europie: wyzwanie dla władz lokalnych i regionalnych”⁽³⁾. Wzywa instytucje UE do zacieśnienia współpracy z Radą Europy w zakresie poprawy statusu Romów, w tym wspierania utworzonego niedawno Europejskiego przymierza miast i regionów na rzecz włączenia społecznego Romów, a także wspierania bardzo udanej kampanii „Dosta!”.
16. Wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania Romom ochrony na mocy prawa międzynarodowego, a w szczególności Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych⁽⁴⁾.
17. Apeluje, by polityka, strategie i finansowanie dotyczące Romów wyraźnie uwzględniały nie tylko osiadłe społeczności romskie, lecz także Romów migrujących z jednego państwa członkowskiego do innego i z krajów trzecich.
18. Proponuje, by Komisja Europejska wezwwała państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do ustanowienia programów mentoringu w celu wzmocnienia relacji między Romami a władzami publicznymi i poszerzenia możliwości znalezienia zatrudnienia przez Romów.
19. Podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie nie powinno pełnić wyłącznie roli doradczej, lecz powinno działać aktywnie na rzecz realizacji i monitorowania strategii krajowych.
20. Ponownie wskazuje na znaczenie zaangażowania przedstawicieli społeczności Romów w kształtowanie polityki i strategii dotyczących integracji Romów na wszystkich szczeblach sprawowania rządów.
21. Uznaje, że kobiety romskie doświadczają wielorakiej dyskryminacji, i zobowiązuje władze lokalne i regionalne do współpracy z krajowymi agencjami rządowymi i społeczeństwem obywatelskim w celu rozwiązania tej kwestii, m.in. poprzez opracowanie strategii, które angażują je aktywnie i nakładają na nie obowiązki w ramach programów zapobiegania i integracji.

Finansowanie

22. Zdecydowanie popiera zalecenie Komisji, by integracja Romów została wyraźnie włączona do umów partnerskich w okresie programowania 2014–2020.

⁽³⁾ Rezolucja Kongresu nr 333, październik 2011 r. (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Rada Europy, 1995 r. (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. Wzywa do przyjęcia bardziej „dynamicznego podejścia”, jeżeli chodzi o przydział środków, aby lepiej odpowiadać na zróżnicowane potrzeby w różnych częściach Europy, zapewniając skuteczne wsparcie dla obszarów o wyższej niż przeciętna liczbie Romów lub znaczącym napływie ludności romskiej. Apeluje również o przejrzystą, trwałą i dynamiczną pomoc dla tych organów administracji lokalnej i regionalnej, które już realizują lub przewidują realizację konkretnych planów rozwoju i wsparcia ludności romskiej.

24. Ponownie wskazuje na potrzebę zapewnienia odpowiednich funduszy władzom lokalnym i regionalnym, które dzięki swojej polityce w dziedzinie ochrony dzieci, usługom przeznaczonym dla małych dzieci oraz propagowaniu prawa do edukacji, odgrywają strategiczną rolę w zapewnieniu włączenia dzieci romskich do systemów przedszkolnych i szkolnych.

25. Uważa, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego reprezentujące Romów lub działające na ich rzecz muszą mieć lepszy dostęp do finansowania publicznego (w tym także funduszy UE) w związku z opracowywaniem i wdrażaniem polityki integracji.

26. Sugeruje bardziej skuteczną koordynację zasobów dostępnych na promowanie integracji Romów z różnych źródeł finansowania. Takie podejście tematyczne byłoby bardzo pomocne dla władz lokalnych i regionalnych na obszarach o dużej liczbie ludności romskiej, aby mogły skutecznie sprostać nowym wyzwaniom i podjąć wczesne działania zapobiegające jej wykluczeniu oraz promujące powiązania ze społecznościami lokalnymi.

27. Podkreśla, że strategie oparte na jednakowym podejściu do wszystkich mogą wywierać skutek przeciwny do zamierzonego. Bardziej produktywnie będą strategie wobec Romów oparte na indywidualnym podejściu, w których zwraca się uwagę na zachęcanie do indywidualnych inicjatyw, zwłaszcza w zakresie zatrudnienia i samozatrudnienia, stymulowanie ich i nagradzanie. Chodzi na przykład o regularne profilowanie i szkolenia dla osób indywidualnych i rodzin, wsparcie dla nowych przedsiębiorstw i edukacji, zwracanie szczególnej uwagi na zdolnych uczniów i studentów romskich.

Dzieci i edukacja: kluczowy czynnik integracji

28. Przyznaje, że ludność romska jest młoda – 35,7 % ma poniżej 15 lat, w porównaniu z 15,7 % ludności całej UE, a średnia wieku wśród Romów wynosi 24 lata (40 lat w całej UE). Znakomitej większości Romów w wieku produkcyjnym brakuje wykształcenia potrzebnego do znalezienia stabilnej pracy, co uwypukla wagę inwestycji w edukację dzieci romskich, która ma im umożliwić skuteczne wejście na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem.

29. Uważa, że warunkiem powodzenia każdego programu integracji jest położenie takiego samego nacisku na edukację większości co na edukację mniejszości.

30. Ponownie wskazuje na potrzebę przyjęcia bardziej całościowego podejścia do integracji i sugeruje, że zadbanie o podstawowe umiejętności czytania, pisania i liczenia u rodziców stanowi klucz do osiągnięcia tych umiejętności w kształceniu romskich dzieci, podobnie jak ma to miejsce w wypadku innych dzieci.

31. Wzywa do położenia kresu praktyce segregacji i umieszczania dzieci romskich w szkołach dla dzieci z trudnościami w nauce, a także segregacji w szkołach powszechnych.

32. Uważa, że praktyki pozytywnej dyskryminacji należy wprowadzać jedynie z zachowaniem największej ostrożności i na ograniczoną skalę, aby uniknąć podważania zasady równości praw i szans.

33. Uważa, że należy podjąć działania zachęcające do szkolenia nauczycieli i studentów w zakresie większej tolerancji dla Romów.

34. Podkreśla, że należy unikać segregacji w szkołach, a zintegrowana edukacja w szkołach powinna być normą, aby zapobiegać wykluczeniu i segregacji od większości. De facto sami Romowie powinni odgrywać aktywną rolę w obalaniu barier wrogości, włączając rodziców w edukację szkolną i przedszkolną.

35. Uważa, że w celu zapobiegania marginalizacji i wykluczeniu dzieci romskich konieczne są działania podejmowane od wczesnego dzieciństwa, zapewniające dzieciom w wieku przedszkolnym naukę i opiekę

36. Uważa, że zatrudnienie większej liczby romskich nauczycieli i asystentów mogłoby aktywnie zmniejszyć napięcia etniczne w szkołach.
37. Podziela zaniepokojenie tym, że dzieci romskie są bardziej zagrożone poważniejszym i skrajnym ubóstwem niż jakakolwiek inna grupa mniejszościowa w Europie.
38. Wzywa państwa członkowskie do podjęcia skutecznych strategii na rzecz zwalczania pracy dzieci, przeciwdziałania angażowaniu dzieci w żebranie oraz małżeństwom przymusowym i małżeństwom z nieletnimi, a także skuteczniejszej walki z handlem ludźmi.
39. Przypomina swoje wcześniejsze opinie na temat Romów⁽⁵⁾, w których podkreślił potrzebę pełnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych oraz społeczności Romów w opracowywanie polityki na rzecz integracji i włączenia społecznego.

Rola i zaangażowanie samorządów lokalnych i regionalnych

40. Ponownie podkreśla, że władze lokalne i regionalne są szczeblem zarządzania, na którym spoczywa największa odpowiedzialność za integrację ludności romskiej.
41. Zwraca uwagę, że tylko ugruntowane partnerstwa między wszystkimi podmiotami, w tym organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i władzami lokalnymi i regionalnymi mogą doprowadzić do skutecznego opracowania strategii integracji Romów. Uważa, że obecne odgórne podejście nie przynosi zadowalających wyników.
42. Jest zdania, że migracja Romów wpływa na cechy ludności romskiej i ich doświadczenia w zakresie wykluczenia społecznego na obszarach lokalnych, co wymaga innych modeli interwencji, aby osiągnąć integrację. W tym kontekście mało prawdopodobne jest, że scentralizowana uniwersalna strategia zakończy się sukcesem. Uważa, że bardziej zdecentralizowane podejście do tej kwestii byłoby skuteczniejsze.
43. Zaleca, aby strategie na rzecz integracji Romów były spójne ze strategiami UE w zakresie ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego i ekonomicznego oraz by na szczeblu lokalnym i regionalnym opracowywać i realizować konkretne programy i inicjatywy w oparciu o konkretne i wymierne cele.
44. Wyraża zaniepokojenie, że tylko 20 państw członkowskich zaangażowało swoje władze lokalne i regionalne w zorganizowany dialog na rzecz realizacji krajowych strategii dotyczących Romów; tylko 12 państw członkowskich wspiera wymianę doświadczeń i współpracę między władzami lokalnymi; i tylko 15 państw członkowskich przyznało władzom lokalnym i regionalnym środki na integrację Romów. Wzywa więc rządy państw członkowskich do bardziej aktywnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w rozwój krajowych strategii integracji Romów.
45. Podkreśla konieczność nasilenia walki z dyskryminacją i rasizmem w stosunku do Romów, zarówno poprzez zwiększanie świadomości społeczeństwa obywatelskiego państw członkowskich na temat korzyści społecznych i ekonomicznych z integracji Romów, jak i zwiększanie świadomości samych Romów na temat ich praw i obowiązków.
46. Sugeruje, że takie kary jak utrata korzyści finansowych muszą być częścią każdego systemu lub inicjatywy z wykorzystaniem dotacji publicznych. Kary powinny być nakładane jedynie wówczas, gdy naruszone zostaną reguły postępowania lub złamane zostanie prawo. Faktycznie należy zachęcać do podejmowania wysiłków na rzecz zmniejszenia długoterminowej zależności od państwa przez poprawę sytuacji w zakresie zatrudnienia Romów równoległe z propagowaniem przychodów z płatnej pracy, które przewyższają przychody z zasiłków dla bezrobotnych.
47. Wzywa Komisję Europejską do przedstawienia bardziej konkretnych informacji na temat zaangażowania władz lokalnych i regionalnych we wdrażanie krajowych strategii na rzecz Romów.
48. Wzywa do ustanowienia punktów kontaktowych władz lokalnych i regionalnych w każdym państwie członkowskim, aby wzmocnić dialog i zapewnić zaangażowanie.
49. Wzywa agencje rządowe do popierania i moderowania programów kształcenia i szkolenia dorosłych, by umożliwić ludności romskiej uzyskanie konkretnych umiejętności, na które jest zapotrzebowanie. W przygotowanie i prowadzenie takich programów szkoleniowych należy zaangażować sektor prywatny. Skutecznym i legalnym sposobem na zapewnienie członkom mniejszości romskiej pracy na wolnych rynkach mogą być na przykład umowy o pracę sezonową.

⁽⁵⁾ „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (CdR 247/2011 fin); „Integracja społeczna i gospodarcza Romów w Europie” (CdR 178/2010 fin).

50. Ponownie wskazuje na znaczenie przydzielenia władzom lokalnym odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich, aby umożliwić im skuteczne wnoszenie wkładu na wszystkich etapach realizacji strategii integracji Romów.

Zasada pomocniczości i zasada proporcjonalności

51. W swej wcześniejszej opinii ⁽⁶⁾ KR następująco ocenił zgodność z zasadami pomocniczości i proporcjonalności określonymi w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej:

- Wniosek Komisji jest zgodny z zasadą pomocniczości, gdyż transnarodowa specyfika europejskiej społeczności romskiej i wspólne aspekty wykluczenia społecznego, którego społeczność ta doświadcza w poszczególnych regionach Europy, sprawiają, że zaproponowane działania będą mogły być lepiej realizowane na poziomie Unii Europejskiej.
- Wprowadzone rozwiązania nie opierają się na nowych narzędziach prawnych, gdyż z jednej strony wpisują się w ramy otwartej metody koordynacji, a z drugiej znaczna ich część opiera się na już obowiązujących ramach prawnych, co jest zgodne z zasadą proporcjonalności.

II. ZALECANE POPRAWKI DO PROJEKTU ZALECENIA (COM(2013) 460 final)

Poprawka 1

Punkt 4.2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie powinny również angażować władze regionalne i lokalne oraz lokalne społeczeństwo obywatelskie w przeprowadzanie przeglądów ich krajowych strategii, zarządzanie nimi, ich realizację i monitorowanie. Odpowiednie zainteresowane strony powinny być angażowane w kwestie dotyczących umów o partnerstwie i programów operacyjnych współfinansowanych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Władze centralne i lokalne powinny prowadzić stałą współpracę w zakresie realizacji strategii. W tym celu państwa członkowskie powinny przyznać lokalnym organom publicznym wystarczające fundusze, aby ułatwić wdrażanie ukierunkowanych pakietów działań w ramach polityki na szczeblu lokalnym.	Państwa członkowskie powinny również angażować władze regionalne i lokalne oraz lokalne społeczeństwo obywatelskie w przeprowadzanie przeglądów ich krajowych strategii, zarządzanie nimi, ich realizację i monitorowanie. Odpowiednie zainteresowane strony powinny być angażowane w ~~kwestie dotyczących~~ <u>opracowywanie i wdrażanie</u> umów o partnerstwie i programów operacyjnych współfinansowanych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Władze ~~centralne~~ <u>krajowe, regionalne</u> i lokalne powinny prowadzić stałą współpracę w zakresie realizacji strategii. W tym celu państwa członkowskie powinny przyznać lokalnym <u>i/lub regionalnym</u> organom publicznym wystarczające fundusze, aby ułatwić wdrażanie ukierunkowanych pakietów działań w ramach polityki na szczeblu lokalnym <u>i/lub regionalnym</u> .

Uzasadnienie

Poprawka 2

Punkt 4.7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie powinny przyznawać krajowym punktom kontaktowym ds. integracji Romów odpowiednie uprawnienia oraz zasoby finansowe i kadrowe, tak aby mogły one skutecznie koordynować międzysektorowe wdrażanie i monitorowanie strategii integracji Romów na szczeblu krajowym i lokalnym. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewniać prowadzenie konsultacji z krajowymi punktami kontaktowymi ds. integracji Romów w procesach decyzyjnych dotyczących określania, finansowania i realizacji odpowiednich strategii. Krajowe punkty kontaktowe ds. integracji Romów powinny ułatwiać uczestnictwo i zaangażowanie romskiego społeczeństwa obywatelskiego w realizacji krajowych strategii integracji Romów oraz lokalnych planów działania.	Państwa członkowskie powinny przyznawać krajowym punktom kontaktowym ds. integracji Romów odpowiednie uprawnienia oraz zasoby finansowe i kadrowe, tak aby mogły one skutecznie koordynować międzysektorowe wdrażanie i monitorowanie strategii integracji Romów na szczeblu krajowym, <u>regionalnym</u> i lokalnym. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewniać prowadzenie konsultacji z krajowymi punktami kontaktowymi ds. integracji Romów w procesach decyzyjnych dotyczących określania, finansowania i realizacji odpowiednich strategii. Krajowe punkty kontaktowe ds. integracji Romów powinny ułatwiać uczestnictwo i zaangażowanie romskiego społeczeństwa obywatelskiego w realizacji krajowych strategii integracji Romów oraz lokalnych <u>lub regionalnych</u> planów działania. <u>Krajowe punkty kontaktowe ds. integracji Romów</u> powinny być łatwe do znalezienia, także w internecie.

Uzasadnienie

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin.

Poprawka 3

Punkt 5.4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W oparciu o wspomniane informacje Komisja będzie uważnie monitorować sytuację, a trzy lata po przyjęciu niniejszego zalecenia przeprowadzi ocenę potrzeby jego rewizji i aktualizacji.	W oparciu o wspomniane informacje Komisja będzie uważnie monitorować sytuację, a ~~trzy lata~~ <u>30 miesięcy</u> po przyjęciu niniejszego zalecenia przeprowadzi ocenę potrzeby jego rewizji i aktualizacji.

Uzasadnienie

Pozostawienie Komisji okresu jednego roku, tzn. do czerwca 2016 r., na ocenę wdrażania niniejszego zalecenia pociąga za sobą ryzyko, że nie wszystkie wnioski zostaną uwzględnione w przeglądzie śródkresowym przepisów dotyczących funduszy strukturalnych.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Dyrektywa w sprawie fakturowania elektronicznego oraz kompleksowych e-zamówień

(2014/C 114/13)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje do wiadomości, że celem przedłożenia przez Komisję wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych było, by: 1) Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) opracował nową europejską normę dotyczącą e-fakturowania i 2) państwa członkowskie zagwarantowały, że instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie będą mogły odmawiać przyjmowania faktur elektronicznych spełniających tę normę. Zgodnie z propozycją Komisji przepisy te powinny zostać wykonane najpóźniej w terminie 48 miesięcy od dnia wejścia w życie dyrektywy. Komitet Regionów proponuje natomiast, by zostały one wykonane najpóźniej w terminie 30 miesięcy od dnia opublikowania normy europejskiej, zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy.
2. Jest zdania, że omawiany wniosek należy postrzegać jako ważny krok w kierunku przejścia na bezpapierową administrację publiczną. Znane korzyści wynikające z fakturowania elektronicznego sprawiły, że kilka państw członkowskich UE wprowadziło – w odniesieniu do całości lub części sektora publicznego – obowiązek przedstawiania e-faktur w zamówieniach publicznych. Takie inicjatywy opierają się jednak często na normach krajowych, które nie są interoperacyjne.
3. Stwierdza, że w ostatnich latach wiele podmiotów apelowało o podjęcie na szczeblu unijnym działań na rzecz wsparcia fakturowania elektronicznego, a nawet proponowało wprowadzenie obowiązku fakturowania elektronicznego. I tak na przykład Parlament Europejski w rezolucji z 20 kwietnia 2012 r. zwrócił uwagę na rozdrobnienie rynku wynikające z krajowych przepisów dotyczących fakturowania elektronicznego oraz na potrzebę wprowadzenia interoperacyjnych rozwiązań w zakresie fakturowania elektronicznego opartych na wspólnych wymogach prawnych i normach technicznych.
4. Przyjął już z zadowoleniem elektroniczną wymianę informacji oraz wykorzystywanie środków elektronicznych w ramach różnych procedur zamówień publicznych⁽¹⁾, choć z uwagi na zróżnicowanie warunków i zwłaszcza w odniesieniu do małych przedsiębiorstw trzeba przewidzieć odpowiedni czas na przygotowanie.
5. Uważa za właściwe, by także proces fakturowania – stanowiący ostatni etap procesu zamówień publicznych – przebiegał w formie elektronicznej, co pozwoli osiągnąć większą wydajność i obniżyć koszty administracyjne.
6. Jest zdania, że wniosek dotyczący dyrektywy może przyczynić się do stworzenia lepszych warunków dla interoperacyjności i do optymalizacji rynku wewnętrznego. Ułatwi on działania instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających oraz ich dostawców i pomoże w utrzymaniu kosztów na niskim poziomie. Przy tym trzeba stwierdzić, że obecnie transgraniczna wymiana handlowa ma niewielki zasięg. W tym kontekście istnieje ryzyko, że dyrektywa wiąże się z nieproporcjonalnie dużymi skutkami finansowymi.
7. Zwraca uwagę, że we wniosku dotyczącym dyrektywy Komisja została upoważniona do zlecenia odpowiedzialnemu Europejskiemu Komitetowi Normalizacyjnemu opracowania semantycznego modelu danych dla podstawowej faktury elektronicznej. Tym samym delegowano istotną część zagadnienia organowi, który nie ma kompetencji ustawodawczych. Tymczasem dopiero na podstawie konkretnych – niedostępnych jeszcze – treści normy, która ma być opracowana, można w pełni ocenić możliwości jej wdrożenia, ewentualną konieczność dostosowań i związane z tym koszty. Dlatego też na razie nie można stwierdzić, czy wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności.

⁽¹⁾ Komitet Regionów wydał już opinie w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, COM(2011) 895 final, oraz w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zamówień publicznych, COM(2011) 896 final.

8. Przyjmuje z zadowoleniem to, że instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nawet po wprowadzeniu wspólnej europejskiej normy będą mogły akceptować także faktury, które spełniają inne normy, jak również faktury papierowe, o ile nie przewidziano inaczej w przepisach krajowych. Zapewnia to elastyczność zarówno dla instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających, jak i dla dostawców, którzy przyjmują za punkt odniesienia inne normy. Fakt, że instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, które wprowadziły już fakturowanie elektroniczne zgodne z określoną normą, będą teraz musiały przestawić się na nową wspólną normę, wiąże się z dodatkowymi kosztami zarówno dla instytucji i podmiotów zamawiających, jak i dla dostawców. Podobnie jak stwierdzono we wniosku dotyczącym dyrektywy, Komitet Regionów jest zatem zdania, że już istniejące formaty powinny nadal być akceptowane, choć w ramach stopniowego przestawiania się coraz częściej powinna być stosowana wspólna norma europejska. Opracowanie wspólnego semantycznego modelu danych ułatwi także konwersję między różnymi formatami technicznymi. Jeśli chodzi o treści, które zgodnie z przepisami krajowymi muszą zostać zawarte na fakturze dodatkowo do treści zasadniczej, to w określonych branżach itp. powinny nadal być dopuszczalne faktury zawierające te treści w dotychczas stosowanych formatach, które często odpowiadają specyficznym wymagom.

9. Zwraca jednak uwagę, że jest ważne, by zaproponowana europejska norma nie uniemożliwiła ani nie utrudniała pracy instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających oraz ich dostawców. Wskazuje na wysokie koszty, jakie wiązałyby się z sytuacją, w której instytucje zamawiające i podmioty zamawiające musiałyby akceptować faktury elektroniczne we wszystkich formatach technicznych odpowiadających semantycznym modelom danych.

10. Proponuje zatem, by we wniosku dotyczącym dyrektywy wyjaśnić, jakie wymagania będą musiały spełniać instytucje zamawiające i podmioty zamawiające. I tak powinny mieć obowiązek akceptować jedynie ograniczoną liczbę istniejących krajowych i chronionych formatów technicznych, a nie wszystkie takie formaty. Powinny zatem nie mieć możliwości odrzucania faktur elektronicznych opartych na europejskiej normie dotyczącej semantycznego modelu danych i na formacie technicznym, którego podstawą jest międzynarodowa norma wydana przez uznane przez UE organizacje normalizacyjne (jak np. CEN, ISO, UN/CEFACT czy OASIS). W tym kontekście można by postrzegać dyrektywę jako ujednoczenie międzynarodowych norm, ale trzeba zadbać o to, by podstawowa treść faktur odpowiadała europejskim wymagom wynikającym ze wspólnych przepisów itd.

11. Jest zdania, że opracowanie semantycznego modelu danych na podstawie już dostępnych modeli międzynarodowych organizacji normalizacyjnych oraz ograniczenie się do określonego formatu technicznego może przyczynić się do zwiększania interoperacyjności i jednocześnie do ograniczenia kosztów. Stwarza to jednolite warunki dla podmiotów gospodarczych, które na podstawie normy opracowują najlepsze praktyki.

12. Podkreśla ponadto, że jest bardzo ważne, by Komisja rozważyła promowanie elektronicznego fakturowania także w ramach Porozumienia w sprawie zamówień rządowych. W ten sposób można byłoby zagwarantować stosowanie zasad, które obowiązywałyby większość członków WTO, w tym wszystkie państwa członkowskie UE. Jest to kolejny argument za tym, by podstawą normy wprowadzanej przez Komisję były normy międzynarodowe. Dzięki temu norma ta będzie normą nie tylko europejską, ale także międzynarodową, a przy tym odpowiadającą wymagom i potrzebom europejskim i je zawierającą oraz opartą na wspólnych przepisach prawnych itd.

13. Podkreśla ponadto, że należy uwzględnić zakres już rozpoczętych działań normalizacyjnych, w szczególności prace CEN, który określa wymagania co do informacji zwartych w komunikatach biznesowych w dziedzinie zamówień publicznych oraz procedurę wymiany tych informacji między partnerami. Szereg państw członkowskich uczestniczy już w tych pracach⁽²⁾. Wyniki tych prac powinny nadal być uwzględniane we wdrażanych przez Komisję projektach (jak np. e-SENS⁽³⁾ oraz w ramach OpenPEPPOL⁽⁴⁾).

14. Uznaje za istotne, by podczas opracowywania normy czy też podczas kontynuowania już rozpoczętych prac zwracać uwagę na to, by normę tę łatwo było stosować i by została ona przetestowana, zanim zaleci się jej stosowanie. Byłoby wręcz właściwe, by poprzez swego rodzaju proces certyfikacji stwierdzić, czy faktury, które zdają się być oparte na tej normie, faktycznie jej odpowiadają. Doświadczenia państw członkowskich, w których obowiązują już określone normy, pokazały, że niezbędne są pewne wytyczne, aby uniknąć sytuacji, w której każda instytucja zamawiająca i każdy podmiot zamawiający musiałby sam uzasadniać, dlaczego dana faktura elektroniczna nie może zostać przyjęta. Takie rozwiązanie powinno też zostać wprowadzone przez wspomniane międzynarodowe organizacje normalizacyjne.

⁽²⁾ (Zob. www.cenbii.eu).

⁽³⁾ (Zob. www.esens.eu).

⁽⁴⁾ (Zob. www.peppol.eu).

15. Zwraca ponadto uwagę na to, że ogromnie ważne jest by w opracowywanie normy włączyć samorządy lokalne oraz inne organy administracji i instytucje publiczne utrzymywane z budżetu państwa.

16. Podkreśla, że w trwających obecnie negocjacjach nad wnioskiem dotyczącym nowego rozporządzenia w sprawie ochrony danych trzeba mieć na uwadze to, by przepisy tego rozporządzenia wspierały stosowanie obecnych faktur elektronicznych.

17. Podkreśla, że zgodnie z przepisami dotyczącymi fakturowania elektronicznego zawartymi w dyrektywie 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w przypadku takiego fakturowania zakłada się akceptację faktur elektronicznych przez odbiorcę. Jak podkreślono we wniosku dotyczącym dyrektywy, trzeba mieć to na uwadze także podczas opracowywania omawianych przepisów.

18. Stwierdza, że większość instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających nie ma obecnie możliwości przyjmowania i przetwarzania faktur elektronicznych. Dlatego też jest zdania, że ważne jest odpowiednie wyprzedzające zaplanowanie działań przed wejściem w życie dyrektywy. Wejście w życie dyrektywy powinno ponadto być zgrane w czasie z wejściem w życie innych przepisów dotyczących e-zamówień, tworzących pakiet dotyczący zamówień publicznych. Komitet uważa, że stosownym terminem wejścia w życie byłby określony czas (proponuje się 30 miesięcy) od dnia opublikowania przez Komisję odniesienia do normy. Zagwarantuje to dostateczny czas na to, by norma została uwzględniona w oprogramowaniu oraz by instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zdążyły zaopatrzyć się w zgodne z nią rozwiązania. Państwa członkowskie powinny dodatkowo przygotować szkolenia i wsparcie dla instytucji zamawiających, tak by przepisy zawarte we wniosku dotyczącym dyrektywy mogły zostać w pełni wdrożone w podanym terminie.

19. Przypomina, że w związku z wprowadzeniem elektronicznego fakturowania wiele instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających będzie musiało zakupić odpowiednie rozwiązania informatyczne oraz ogólnie poszerzyć swą wiedzę w dziedzinie zarządzania fakturami elektronicznymi. Środki niezbędne w poszczególnych państwach członkowskich muszą zatem obejmować także wsparcie zakupu rozwiązań informatycznych służących do przyjmowania faktur elektronicznych, być może w postaci ogólnego porozumienia ramowego, na które instytucje będą mogły się powołać, udzielając zamówień publicznych, lub w postaci wsparcia dla określania wymagań podczas nabywania własnych rozwiązań w dziedzinie fakturowania elektronicznego.

20. Jest zdania, że państwa członkowskie, oprócz wspierających działań w zakresie szkoleń i innych środków na rzecz instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających, powinny też przedsięwziąć działania, aby poszerzyć kompetencje przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich (MŚP).

21. Z uwagi na to, że cel wniosku dotyczącego dyrektywy, którym jest rozwiązanie problemów w zakresie interoperacyjności w handlu transgranicznym, nie może zostać zadowalająco osiągnięty przez państwa członkowskie działające samodzielnie i zważywszy że proponowana dyrektywa jest odpowiednim instrumentem, zdaniem Komitetu wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

22. Podkreśla, że KR włączył fakturowanie elektroniczne w zamówieniach publicznych jako jeden z pięciu priorytetów do swojego programu prac na 2013 r. w zakresie pomocniczości i przeprowadził w tym kontekście konsultacje dotyczące pomocniczości z udziałem partnerów Sieci Monitorującej Stosowanie Zasady Pomocniczości oraz grupy ekspertów ds. pomocniczości.

23. Zwraca się do Komisji Europejskiej, by sama stanowiła wzór do naśladowania i zapewniła, żeby przy zamówieniach udzielanych w ramach unijnych programów wsparcia akceptowane były faktury elektroniczne.

Ogólne uwagi dotyczące komunikatu

24. W związku z tym, że większość instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających obecnie nie obsługuje faktur elektronicznych, z zadowoleniem przyjmuje przedstawione w pkt 5.3 dokumentu Komisji ważne środki, których celem jest opracowanie przez państwa członkowskie krajowych strategii i szczegółowych planów działania na rzecz kompleksowych e-zamówień.

25. Podkreśla, że przedsiębiorstwa, a zwłaszcza MŚP, muszą poszerzyć swe kompetencje w dziedzinie fakturowania elektronicznego. Ponadto w wielu państwach członkowskich prawdopodobnie niezbędne będą także działania dotyczące infrastruktury. Propozycja Komisji, by państwa członkowskie rozważyły możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych do sfinansowania szkoleń (zwłaszcza dla MŚP), wzmocnienia potencjału administracji oraz budowy infrastruktury, może przyczynić się do rozwiązania tych problemów.

26. Jest zdania, że kwestie dotyczące infrastruktury mają istotne znaczenie we wdrażaniu projektu dotyczącego fakturowania elektronicznego, i dlatego też sądzi, że przedstawiona w pkt 5.2 ppkt 4) komunikatu propozycja Komisji, by finansować i wspierać rozwój infrastruktury na potrzeby kompleksowych e-zamówień (w tym fakturowania elektronicznego) w całej Europie za pośrednictwem proponowanego instrumentu „Łącząc Europę”, może pomóc wesprzeć tworzenie sprawnie funkcjonującej infrastruktury dla komunikatów biznesowych. Zakłada, że być może konieczne będą dalsze środki na rzecz infrastruktury, ponieważ sytuacja w poszczególnych państwach członkowskich jest bardzo różna.

27. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji, by finansować projekty wspierające opracowywanie interoperacyjnych rozwiązań (e-SENS).

28. Popiera propozycję Komisji, by kontynuować prace prowadzone w ramach europejskiego wielostronnego forum na temat e-fakturowania, jednak wzywa przy tym Komisję do zapewnienia, by w forum tym reprezentowany był poziom lokalny i regionalny.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

COM(2013) 449 final

Motyw 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Norma europejska dotycząca semantycznego modelu danych dla podstawowej faktury elektronicznej powinna opierać się na istniejących specyfikacjach, w tym w szczególności opracowanych przez organizacje europejskie lub międzynarodowe, takich jak CEN (CWA 16356 oraz CWA 16562), ISO (faktura finansowa oparta na metodzie określonej w normie ISO 20022) oraz UN/CEFACT (CII wersja 2.0). Nie powinna ona wymagać stosowania podpisów elektronicznych. Tego rodzaju norma europejska powinna określać semantyczne elementy danych odnoszące się w szczególności do uzupełniających danych dotyczących sprzedawcy i nabywcy, identyfikatorów procesu, atrybutów faktury, szczegółów pozycji faktury, informacji na temat dostarczenia, szczegółów i warunków dotyczących płatności. Powinna ona również być zgodna z istniejącymi normami dotyczącymi płatności, aby umożliwić automatyczne przetwarzanie płatności.</p>	<p>Norma europejska dotycząca semantycznego modelu danych dla podstawowej faktury elektronicznej powinna opierać się na istniejących specyfikacjach, w tym w szczególności opracowanych przez organizacje europejskie lub międzynarodowe, takich jak CEN (~~CWA 16356 oraz CWA 16562~~), ISO (~~faktura finansowa oparta na metodzie określonej w normie ISO 20022~~) oraz, UN/CEFACT i <u>OASIS (CH wersja 2.0)</u>. Nie powinna ona wymagać stosowania podpisów elektronicznych. Tego rodzaju norma europejska powinna określać semantyczne elementy danych odnoszące się w szczególności do uzupełniających danych dotyczących sprzedawcy i nabywcy, identyfikatorów procesu, atrybutów faktury, szczegółów pozycji faktury, informacji na temat dostarczenia, szczegółów i warunków dotyczących płatności. Powinna ona również być zgodna z istniejącymi normami dotyczącymi płatności, aby umożliwić automatyczne przetwarzanie płatności.</p>

Uzasadnienie

We wniosku Komisji odsyła się do określonych specyfikacji. Normy dotyczące faktur zmieniają się od czasu do czasu i ponadto nie wszystkie wymienione normy były stosowane. Co więcej pomija się normy międzynarodowe stosowane obecnie w części państw członkowskich. Dlatego też właściwsze jest odesłanie do specyfikacji dotyczących norm dla faktur, opracowanych przez europejskie i międzynarodowe organizacje, takie jak CEN, ISO, UN/CEFACT i OASIS. O tej ostatniej we wniosku Komisji w ogóle się nie wspomina. Przy tym zajmuje się ona tzw. normami de facto, które są obecnie stosowane w sektorze publicznym w wielu państwach członkowskich.

Poprawka 2

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p data-bbox="205 432 751 461"><i>Faktury elektroniczne spełniające normę europejską</i></p> <p data-bbox="177 510 782 622">Państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie odmawiały odbioru faktur elektronicznych spełniających normę europejską, do której odniesienie zostało opublikowane zgodnie z art. 3 ust. 2.</p>	<p data-bbox="842 432 1388 461"><i>Faktury elektroniczne spełniające normę europejską</i></p> <p data-bbox="810 510 1415 707">Państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje zamawiające i podmioty zamawiające nie odmawiały odbioru faktur elektronicznych spełniających normę europejską, do której odniesienie zostało opublikowane zgodnie z art. 3 ust. 2, <u>i opartych na formacie technicznym opracowanym przez uznaną przez UE międzynarodową organizację normalizacyjną.</u></p>

Uzasadnienie

Sytuacja, w której instytucje zamawiające i podmioty zamawiające musiałyby akceptować faktury elektroniczne we wszystkich formatach technicznych odpowiadających semantycznym modelom danych, wiązałyby się z bardzo dużymi kosztami. Możliwość ograniczenia liczby formatów stwarza wprowadzenie wymogu, by faktury elektroniczne odpowiadały europejskiej normie dotyczącej semantycznego modelu danych dla podstawowej faktury elektronicznej i były oparte na formacie technicznym (aspekt syntaktyczny) określonym przez uznaną przez UE organizację normalizacyjną (CEN, UN/CEFACT, ISO i OASIS).

Poprawka 3

Artykuł 6

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p data-bbox="411 1319 547 1348"><i>Transpozycja</i></p> <p data-bbox="177 1397 782 1536">Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej w terminie 48 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.</p> <p data-bbox="177 1854 782 1989">Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.</p> <p data-bbox="177 2011 782 2094">Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.</p>	<p data-bbox="1043 1319 1182 1348"><i>Transpozycja</i></p> <p data-bbox="810 1397 1415 1594">Państwa członkowskie <u>aktywnie dążą do tego, by instytucje zamawiające i podmioty zamawiające były w stanie odbierać faktury elektroniczne spełniające normę europejską, do której odniesienie zostało opublikowane zgodnie z art. 3 ust. 2 niniejszej dyrektywy, i zgodne z formatem technicznym opartym na normach europejskich i międzynarodowych.</u></p> <p data-bbox="810 1617 1415 1809">Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej w terminie ~~48~~ 30 miesięcy od dnia <u>jej wejścia w życie opublikowania przez Komisję odniesienia do normy europejskiej zgodnie z art. 3 ust. 2.</u> Niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.</p> <p data-bbox="810 1854 1415 1989">Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.</p> <p data-bbox="810 2011 1415 2094">Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.</p>

Uzasadnienie

Właściwsze może być określenie terminu wdrożenia, ustalając określony czas od dnia opublikowania normy przez Komisję. Zapewni to czas na wdrożenie rozwiązań informatycznych i przetestowanie normy oraz umożliwi instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym zaopatrzenie się w zgodne z nią rozwiązania. Stosownym terminem mogłoby być 30 miesięcy od dnia opublikowania przez Komisję odniesienia do normy europejskiej zgodnie z art. 3 ust. 2. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić konieczne wsparcie dla instytucji zamawiających, zwiększyć ich kompetencje w zakresie fakturowania elektronicznego oraz, w miarę możliwości, zakupu rozwiązań informatycznych służących do przyjmowania i przetwarzania faktur elektronicznych. Działania w tym zakresie mogłyby obejmować także szkolenia przeznaczone dla firm, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw. Zaproponowany tekst stwarza także lepszą podstawę umożliwiającą przeprowadzenie dostosowania fakturowania elektronicznego do określonych norm w zaproponowanym terminie.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

*Przewodniczący
Komitetu Regionów*

Ramon Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Wzmocniona współpraca między publicznymi służbami zatrudnienia

(2014/C 114/14)

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW**

1. Zdecydowanie popiera wniosek Komisji Europejskiej dotyczący wzmocnienia i sformalizowania współpracy między publicznymi służbami zatrudnienia, co powinno przyczynić się – dzięki poprawie skuteczności tych służb – do realizacji celu zawartego w artykule 3 Traktatu z Lizbony, dotyczącego promowania pełnego zatrudnienia, oraz do zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” dotyczących zatrudnienia.
2. Zwraca uwagę, że zgodnie z art. 29 Karty praw podstawowych „każdy ma prawo dostępu do bezpłatnego pośrednictwa pracy”, i wyraża w związku z tym zdziwienie, że w przedstawionym przez Komisję Europejską wniosku dotyczącym decyzji nie ma odesłania do tego przepisu.
3. Przypomina, że publiczne służby zatrudnienia wchodzą w zakres usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i w związku z tym odnosi się do nich art. 14 TFUE oraz art. 36 Karty praw podstawowych.
4. Podkreśla różnorodny charakter publicznych służb zatrudnienia w państwach członkowskich UE, jeśli chodzi o struktury, modele świadczenia usług, prowadzone działania oraz fakt, że działają one w różnych warunkach rynkowych i dysponują różnym poziomem zasobów.
5. Podkreśla deklaracje składane przez uczestników konferencji na temat zatrudnienia młodzieży, która odbyła się 3 lipca w Berlinie, zwłaszcza obietnicę złożoną przez przedstawicieli europejskich publicznych służb zatrudnienia, że służby te będą odgrywać kluczową rolę w propagowaniu zatrudnienia młodych ludzi w Europie, poprawie skuteczności i pogłębianiu współpracy z innymi zainteresowanymi podmiotami.

Dotychczasowe funkcjonowanie sieci publicznych służb zatrudnienia

6. Zauważa, że od 1997 r. istnieje nieformalna sieć publicznych służb zatrudnienia o charakterze doradczym, obejmująca grupy robocze „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy oraz „Skuteczność publicznych służb zatrudnienia”, a także program wzajemnego uczenia się i dialog pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia.
7. Potwierdza, że wniosła ona istotny wkład w kształtowanie polityki na poziomie UE, zapewniając konsultacje ekspertów w takich kwestiach, jak *flexicurity*, rola publicznych służb zatrudnienia w „opłacalności zmiany miejsca pracy” oraz gwarancje dla młodzieży.
8. Zauważa, że sieć ta jest bardzo użytecznym, racjonalnym pod względem kosztów forum wymiany sprawdzonych rozwiązań między publicznymi służbami zatrudnienia i że stanowi istotny ośrodek wzajemnego uczenia się i innowacji w najróżniejszych dziedzinach, takich jak usługi elektroniczne i profilowanie klientów.
9. Przyznaje, że w niektórych państwach członkowskich wiedza pozyskana w tej sieci poprawiła wyniki i usługi świadczone w terenie.

Usprawnienie sieci i zapewnienie podstawy prawnej

10. Podkreśla, że ten wniosek ustawodawczy ustanawiałby sieć publicznych służb zatrudnienia w celu rozszerzania, umacniania i konsolidacji bieżących inicjatyw zmierzających do dalszej poprawy skuteczności publicznych służb zatrudnienia i funkcjonowania rynku pracy.
11. Podkreśla, że wniosek dotyczący decyzji przedstawiony przez Komisję mieści się w ramach kompetencji w zakresie koordynacji i wsparcia określonych w art. 149 TFUE i jest w związku z tym zgodny z zasadą pomocniczości.
12. Uważa, że wniosek nadaje sieci większą zauważalność, prawomocność i wyraźniejszy mandat polityczny, ale utrzymuje, że sieć powinna zachować swój doradczy charakter.
13. Uważa, że takie przepisy zwiększą wśród publicznych służb zatrudnienia poczucie odpowiedzialności za sieć i przyznają im dodatkowe uprawnienia do wspólnego działania w stosownych okolicznościach.

14. Zwraca uwagę na fakt, że nie wszystkie publiczne służby zatrudnienia były zaangażowane w działalność sieci w tym samym stopniu, co wpływa ujemnie na jakość pracy sieci i osłabia jej reakcję na działania polityczne.
15. Uważa, że sformalizowanie sieci zagwarantuje zaangażowanie w nią wszystkich państw członkowskich, które będą musiały systematycznie przedkładać sprawozdania ze sposobów wdrożenia zmian zgodnie z politycznymi decyzjami UE, co pomoże zidentyfikować słabsze wyniki i związane z tym problemy strukturalne.
16. Podkreśla, że skuteczność publicznych służb zatrudnienia ma kluczowe znaczenie dla wdrażania systemu gwarancji dla młodzieży. Istotne jest, by wszystkie publiczne służby zatrudnienia posiadały głęboką znajomość struktury bezrobocia młodzieży, mocnych i słabych stron młodych ludzi, możliwości zatrudnienia oraz wymogów właściwych dla danego miejsca pracy.
17. Stwierdza, że należy bardzo precyzyjnie określić zakres kompetencji sieci, tak by jej praca nie dublowała się na przykład z pracą Komitetu Zatrudnienia (EMCO) i jego podgrup ani z innymi grupami, takimi jak europejska sieć ds. polityki poradnictwa przez całe życie lub EURES. Jednocześnie uważa jednak, że sprawniejsza sieć powinna się starać osiągnąć synergię z tymi grupami w stosownych przypadkach.
18. Podkreśla, że wyniki działań sprawniejszej sieci powinny zasilać prace nad polityką zatrudnienia na poziomie UE, zwłaszcza działania EMCO oraz Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO).
19. Przyznaje, że rosnąca złożoność rynków pracy wymaga zwiększonej współpracy i partnerstwa z partnerami społecznymi i innym podmiotami publicznymi, prywatnymi i nienastawionymi na zysk, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w sprawniejszej sieci.

Analiza porównawcza i wzajemne uczenie się

20. Zgadza się z tym, że można prowadzić dalsze analizy porównawcze, które są warunkiem wstępnym uczenia się od siebie nawzajem, uważa jednak, że należy zachować przy tym ostrożność i w pełni uwzględnić różnice między poszczególnymi państwami i regionami.
21. Odnotowuje, że art. 8 wniosku przekazuje Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących realizacji inicjatyw w zakresie analizy porównawczej i wzajemnego uczenia się. W tym kontekście Komitet Regionów zwraca uwagę, iż nie powinno się za pomocą aktów delegowanych nakładać żadnych istotnych obciążeń administracyjnych na władze lokalne i regionalne.
22. Uważa, że nie należy nigdy dążyć do tworzenia „tabeli ligowej” ani wytyczania celów ilościowych, lecz ułatwiać uczenie się dzięki wspólnej metodyce. Zgodnie z art. 14 TFUE władze krajowe lub regionalne i lokalne ponoszą wyłączną odpowiedzialność za ocenę swych publicznych służb zatrudnienia na podstawie szeregu wskaźników jakościowych i ilościowych.
23. Zaznacza, że w analizach porównawczych i wzajemnym uczeniu się należy raczej położyć nacisk na jakość niż na ilość.
24. Wzywa, by wyniki działań sieci opierać na rygorystycznych, niezależnych badaniach prowadzonych przez podmioty zewnętrzne, korzystające z najlepszych dostępnych dowodów.
25. Proponuje, by nowe przepisy prawne umożliwiały dalszy rozwój obecności sieci w internecie, co pozwoli na lepsze informowanie o jej pracach i zaangażowanie zainteresowanych podmiotów.
26. Stwierdza, że jednym ze skutków sprawniejszej sieci będzie zwiększona zdolność do bardziej całościowych działań, obejmujących kluczowe kompetencje publicznych służb zatrudnienia i ściśle związane z nimi zagadnienia, takie jak praktyki zawodowe, tworzenie przedsiębiorstw i kształcenie z zakresu przedsiębiorczości. Podkreślenia wymaga znaczenie i skuteczność finansowania z funduszy UE w tych dziedzinach.

Wymiar lokalny i regionalny

27. Podkreśla, że w niektórych państwach członkowskich władze lokalne i regionalne są odpowiedzialne za publiczne służby zatrudnienia posiadające zdecentralizowane struktury i uprawnienia decyzyjne, a w wielu innych odpowiadają one za takie działania, jak systemy przyuczania do zawodu, dostosowywanie i przewidywanie potrzebnych umiejętności, szkolenia, subwencjonowanie zatrudnienia itp., które są ściśle powiązane z kluczowymi zadaniami publicznych służb zatrudnienia, a w niektórych państwach członkowskich należą do zakresu kompetencji tych służb.

28. Stwierdza, że sprawdzone i najlepsze wzorce często pojawiają się na poziomie lokalnym i regionalnym, dlatego należy bezwzględnie uznać znaczenie działań podejmowanych na tym poziomie. Sieć powinna uwzględniać i propagować sprawdzone rozwiązania.

29. Zauważa, że poziom lokalny i regionalny są często najbliższe osobom poszukującym pracy i większości pracodawców oraz że rynek pracy jest w przeważającym stopniu rynkiem lokalnym.

30. Wzywa przedstawicieli państw członkowskich, aby dołożyli wszelkich starań, by zapewnić wpływ poglądów i doświadczeń lokalnych i regionalnych służb zatrudnienia na działania sieci oraz w pełni informować lokalne i regionalne służby zatrudnienia o działaniach sieci. Podkreśla, że zadaniem przedstawicieli państw członkowskich jest także zadbanie o to, by na działania sieci miały również wpływ poglądy i doświadczenia podmiotów lokalnych i regionalnych zajmujących się osobami poszukującymi pracy, jak i znalezienie odpowiedniej do tego celu struktury w ramach dialogu z lokalnymi i regionalnymi służbami zatrudnienia.

31. Wnosi, by w sieci uczestniczył obserwator z ramienia KR-u, który dbałby o odzwierciedlenie w niej poglądów, doświadczeń i praktyk szczebla lokalnego i regionalnego.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Preambuła

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 149,	uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 149 i <u>14</u> , <u>uwzględniając Kartę praw podstawowych, w szczególności jej art. 29 i 36.</u>

Uzasadnienie

Wynika z pkt. 2 i 3.

Poprawka 2

Motyw 8

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Sieć publicznych służb zatrudnienia powinna wzmocnić współpracę pomiędzy swoimi członkami, opracować wspólne inicjatywy mające na celu wymianę informacji i najlepszych praktyk we wszystkich obszarach objętych działaniem publicznych służb zatrudnienia, analizę porównawczą i doradztwo oraz promowanie innowacyjnych metod świadczenia usług w zakresie zatrudnienia. Dzięki ustanowieniu sieci możliwe będzie kompletne, oparte na dowodach i ukierunkowane na wyniki porównanie wszystkich publicznych służb zatrudnienia prowadzące do identyfikacji najlepszych praktyk. Po uzyskaniu tych rezultatów członkowie sieci powinni być w stanie opracować koncepcję i określić realizację usług w zakresie zatrudnienia w ramach ich szczegółowych obowiązków. Inicjatywy prowadzone przez sieć powinny poprawić skuteczność publicznych służb zatrudnienia i umożliwić większą efektywność wydatków publicznych.	Sieć publicznych służb zatrudnienia powinna wzmocnić współpracę pomiędzy swoimi członkami, opracować wspólne inicjatywy mające na celu wymianę informacji i najlepszych praktyk we wszystkich obszarach objętych działaniem publicznych służb zatrudnienia, analizę porównawczą i doradztwo oraz promowanie innowacyjnych metod świadczenia usług w zakresie zatrudnienia. ~~Dzięki ustanowieniu sieci możliwe będzie kompletne, oparte na dowodach i ukierunkowane na wyniki porównanie wszystkich publicznych służb zatrudnienia prowadzące do identyfikacji najlepszych praktyk. Po uzyskaniu tych rezultatów członkowie sieci powinni być w stanie opracować koncepcję i określić realizację usług w zakresie zatrudnienia w ramach ich szczegółowych obowiązków. Inicjatywy prowadzone przez sieć powinny poprawić skuteczność publicznych służb zatrudnienia i umożliwić~~ <u>zagwarantować</u> większą efektywność wydatków publicznych.

Uzasadnienie

Tekst zaproponowany przez Komisję w motywie 8 jest w dużej mierze zbędny, gdyż powtarza treść motywu 4. Jednakże pierwsze i ostatnie zdanie związane podsumowują, jaki powinien być cel działania sieci i jak będzie ona funkcjonować.

Poprawka 3

Artykuł 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Ustanawia się ogólnounijną sieć publicznych służb zatrudnienia – dalej zwaną „siecią” – na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.</p> <p>Sieć będzie prowadzić inicjatywy określone w art. 3.</p> <p>W skład sieci wchodzi:</p> <p>(a) publiczne służby zatrudnienia wyznaczone przez państwa członkowskie; oraz</p> <p>(b) Komisja.</p> <p>Państwa członkowskie posiadające autonomiczne publiczne służby zatrudnienia na szczeblu regionalnym zapewniają ich odpowiednią reprezentację w poszczególnych inicjatywach sieci.</p>	<p>Ustanawia się ogólnounijną sieć publicznych służb zatrudnienia – dalej zwaną „siecią” – na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.</p> <p>Sieć będzie prowadzić inicjatywy określone w art. 3.</p> <p>W skład sieci wchodzi:</p> <p>(a) publiczne służby zatrudnienia wyznaczone przez państwa członkowskie; oraz</p> <p>(b) Komisja.</p> <p>Państwa członkowskie posiadające autonomiczne <u>i zdecentralizowane</u> publiczne służby zatrudnienia na szczeblu regionalnym <u>lub lokalnym mają obowiązek zapewnić</u> ~~zapewniają~~ ich odpowiednią reprezentację <u>tych służb</u> w poszczególnych inicjatywach sieci.</p>

Uzasadnienie

Celem poprawki jest zadbanie o to, by w przypadku częściowo lub całkowicie zdecentralizowanych publicznych służb zatrudnienia sieć miała obowiązek prawny zagwarantowania odpowiedniej reprezentacji tych służb w poszczególnych inicjatywach sieci.

Poprawka 4

Artykuł 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Cele	Cele
<p>Środek zachęcający przewidziany w niniejszej decyzji przyczynia się poprzez przedmiotową sieć do osiągnięcia następujących celów:</p> <p>a) realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz jej głównych celów, w szczególności tych związanych z zatrudnieniem;</p> <p>b) lepszego funkcjonowania rynków pracy w UE;</p> <p>c) lepszej integracji rynków pracy;</p> <p>d) zwiększonej mobilności geograficznej i zawodowej;</p> <p>e) walki z wykluczeniem społecznym oraz integracji osób wyłączonych z rynku pracy.</p>	<p>Środek zachęcający przewidziany w niniejszej decyzji przyczynia się poprzez przedmiotową sieć do osiągnięcia następujących celów:</p> <p>a) realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz jej głównych celów, w szczególności tych związanych z zatrudnieniem;</p> <p><u>b) promowania trwałego zatrudnienia o wysokiej jakości;</u></p> <p>~~b~~c) lepszego funkcjonowania rynków pracy w UE;</p> <p>~~d~~e) lepszego funkcjonowania rynków pracy;</p> <p>~~d~~e) zwiększonej mobilności geograficznej i zawodowej <u>bez nieuczciwej konkurencji między pracownikami, zgodnie z ustawodawstwem Unii w tej dziedzinie;</u></p> <p>~~e~~f) walki z wykluczeniem społecznym oraz integracji osób wyłączonych z rynku pracy.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 5

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Współpraca</p> <p>1. Sieć współpracuje z zainteresowanymi stronami związanymi z rynkiem pracy, w tym z innymi podmiotami świadczącymi usługi w zakresie zatrudnienia poprzez włączanie ich w odpowiednie działania i posiedzenia sieci oraz wymianę informacji i danych.</p>	<p style="text-align: center;">Współpraca</p> <p>1. Sieć współpracuje z zainteresowanymi stronami związanymi z rynkiem pracy, w tym z innymi podmiotami świadczącymi usługi w zakresie zatrudnienia poprzez włączanie ich w odpowiednie działania i posiedzenia sieci oraz wymianę informacji i danych.</p> <p>2. <u>Sieć przyzna status obserwatora przedstawicielowi wyznaczonemu przez Komitet Regionów.</u></p>

Uzasadnienie

Tak jak w poprzedniej poprawce, dodany tekst jest o tyle istotny, że odzwierciedla fakt, iż w wielu państwach członkowskich władze lokalne i regionalne są całkowicie odpowiedzialne za publiczne służby zatrudnienia albo prowadzą działania takie jak szkolenia, poradnictwo, doradztwo, subwencjonowanie zatrudnienia, przewidywanie potrzebnych umiejętności itp., które są ściśle powiązane z działalnością publicznych służb zatrudnienia (a w niektórych państwach członkowskich należą do zakresu ich kompetencji).

Poprawka 6

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących ogólnych ram realizacji inicjatyw w zakresie analizy porównawczej i wzajemnego uczenia się określonych w art. 3 ust. 1, w tym metodyki, podstawowych wskaźników ilościowych i jakościowych służących do oceny wyników publicznych służb zatrudnienia, narzędzi dydaktycznych zintegrowanego programu wzajemnego uczenia się i warunków uczestnictwa w tych inicjatywach, zgodnie z art. 8.</p>	<p>Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących ogólnych ram realizacji inicjatyw w zakresie analizy porównawczej i wzajemnego uczenia się określonych w art. 3 ust. 1, w tym metodyki, podstawowych wskaźników ilościowych i jakościowych służących do oceny <u>funkcjonowania wyników</u> publicznych służb zatrudnienia, narzędzi dydaktycznych zintegrowanego programu wzajemnego uczenia się i warunków uczestnictwa w tych inicjatywach, zgodnie z art. 8.</p>

Uzasadnienie

Zmiana terminologiczna dla zachowania spójności z punktem 21.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Pakiet dotyczący inteligentnych granic

(2014/C 114/15)

I. ZALECENIA OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje niedawne przyjęcie pakietu w sprawie zarządzania strefą Schengen, obejmującego nowy mechanizm oceny stosowania dorobku Schengen⁽¹⁾ oraz wspólne zasady dotyczące tymczasowego przywrócenia w wyjątkowych okolicznościach kontroli granicznej na granicach wewnętrznych⁽²⁾.
2. Uznaje, że właściwe funkcjonowanie strefy Schengen zależy od wzajemnego zaufania i zdolności państw członkowskich do kontrolowania granicy zewnętrznej zgodnie ze wspólnymi zasadami.
3. Uznaje za pozytywne wprowadzenie współodpowiedzialności państw członkowskich i Komisji w kontekście nowego mechanizmu oceny Schengen, dzięki czemu system ten nie ma charakteru czysto międzyrządowego. Może to przyczynić się do zaradzenia niedostatkom i budowy wzajemnego zaufania, a także rozszerzenia systemu na wszystkie aspekty dorobku Schengen, w tym brak kontroli na granicach wewnętrznych, aby uniknąć nielegalnych kontroli podważających zasadę swobodnego przepływu osób.
4. Podkreśla, że każde przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych musi być skoordynowane na szczeblu UE, aby uniknąć jednostronnych decyzji naruszających pełną swobodę przepływu osób na obszarze bez granic wewnętrznych.
5. Uważa, że występowanie przepływów migracyjnych na granicach zewnętrznych nie jest samo w sobie zagrożeniem dla porządku publicznego czy bezpieczeństwa wewnętrznego i nie może uzasadniać przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych.
6. Przypomina, że w sytuacjach presji na granicy zewnętrznej jednego z państw członkowskich zasada solidarności europejskiej wymaga mobilizacji wszystkich środków wsparcia technicznego i finansowego, krajowego i europejskiego oraz pomocy ze strony organów UE, takich jak FRONTEX czy EASO.
7. Przyjmuje z zadowoleniem środki mające na celu zapewnienie bardziej rygorystycznej kontroli granicznej, lepszego egzekwowania prawa, przyczynienie się do walki z przestępstwami terrorystycznymi i innymi poważnymi przestępstwami oraz ograniczenie nielegalnej migracji.
8. Uważa zatem, że tymczasowe przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych w odpowiedzi na poważne i trwałe uchybienia w kontrolach na granicach zewnętrznych powinno wiązać się z procesem obiektywnej oceny i być dozwolone tylko jako środek wyjątkowy stosowany w ostateczności.
9. Wzywa do zapewnienia pełnego udziału władz lokalnych i regionalnych w ocenie i identyfikacji poważnych i trwałych uchybień w kontroli na granicach zewnętrznych, aby zagwarantować, że wszelkie przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych będzie wynikało z prawidłowej oceny sytuacji w terenie, opartej na różnych źródłach informacji i z udziałem różnych podmiotów.
10. Zgadza się co do znaczenia kontroli na granicach zewnętrznych UE jako sposobu zagwarantowania nie tylko bezpieczeństwa, lecz także mobilności w obrębie UE⁽³⁾.
11. Z zadowoleniem odnotowuje niedawne przyjęcie europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR), środka wzmacniającego kontrolę granic zewnętrznych dzięki wymianie informacji operacyjnych i współpracy między władzami krajowymi nadzorującymi granice zewnętrzne, morskie i lądowe oraz z agencją FRONTEX. Podkreśla, że głównym celem tego środka musi być zapobieganie śmiertelnym wypadkom na morzu, niezależnie od jego roli w wykrywaniu nielegalnych imigrantów i wzmacnianiu bezpieczeństwa wewnętrznego poprzez zapobieganie przestępczości transgranicznej, a także handlowi ludźmi i narkotykami.

⁽¹⁾ COM(2011) 559 final.

⁽²⁾ COM(2011) 560 final.

⁽³⁾ Zob. opinia Komitetu Regionów w sprawie programu sztokholmskiego, której sprawozdawcą była Anna Terrón i Cusi, Dz.U. C 79 z 27.3.2010, pkt 52.

12. Przestrzega jednak, by system ten nie naruszał ochrony praw człowieka i nie przeważał nad prawem do ubiegania się o azyl ani ochroną przed wydalaniem, zagwarantowanymi w art. 18 i 19 ust. 2 Karty praw podstawowych⁽⁴⁾.

13. Wyraża zaniepokojenie tendencjami do odzyskiwania władzy uznaniowej w dziedzinach „zeuropeizowanych”, takich jak swobodny przepływ, a szczególnie niedawną propozycją niektórych państw członkowskich dotyczącą wprowadzenia szerokich możliwości ograniczania prawa do swobodnego przepływu, które jest ważnym elementem obywatelstwa Unii.

14. Potwierdza, że swobodny przepływ osób na obszarze bez granic wewnętrznych to jedna z podstawowych zasad UE i jedna z jej najbardziej namacalnych i istotnych korzyści dla obywateli, której nie można podważać.

15. Uważa, że to w kontekście ogólnego funkcjonowania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości należy rozpatrywać pakiet dotyczący inteligentnych granic, który składa się z następujących wniosków dotyczących rozporządzeń: w sprawie utworzenia systemu wjazdu/wyjazdu (EES) w celu rejestrowania danych dotyczących wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich przekraczających granice zewnętrzne państw członkowskich Unii Europejskiej⁽⁵⁾, w sprawie utworzenia programu rejestrowania podróżnych (RTP)⁽⁶⁾ oraz w sprawie zmiany kodeksu granicznego Schengen w celu zapewnienia wdrożenia obu systemów⁽⁷⁾.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

Uwagi szczegółowe na temat pakietu dotyczącego inteligentnych granic

16. Uznaje znaczenie nowych technologii w zagwarantowaniu efektywności zarządzania granicami i sprostania znacznemu wzrostowi liczby przekroczeń granic zewnętrznych, z jednoczesnym zapewnieniem bezpieczeństwa kontroli granic, jak to już ma miejsce w wielu państwach członkowskich.

17. Zwraca uwagę, że system wjazdu/wyjazdu ma na celu zastąpienie aktualnego systemu ręcznego stemplowania paszportów elektronicznym zapisem daty i miejsca wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich na krótki pobyt w strefie Schengen (do 3 miesięcy), co pozwoli na automatyczne obliczenie dozwolonego okresu pobytu.

18. Z zadowoleniem przyjmuje bardzo pozytywny cel RTP polegający na ułatwieniu przekraczania granic zewnętrznych często podróżującym obywatelom państw trzecich, którzy wcześniej przeszli kontrolę bezpieczeństwa i dokumentów, dzięki przejściu na zautomatyzowane systemy kontroli granicznej, ułatwiając wjazd na terytorium europejskie osobom często podróżującym w dobrej wierze.

Uwagi na temat wpływu pakietu dotyczącego granic zewnętrznych na prawa podstawowe

19. Ponownie wyraża zaniepokojenie ustanowieniem systemu wjazdu/wyjazdu i jego możliwymi skutkami dla praw podstawowych, szczególnie w dziedzinie ochrony danych osobowych⁽⁸⁾.

20. Uznaje, że zbieranie znacznej ilości danych osobowych, w tym danych biometrycznych, stwarza napięcie między tymi systemami a prawami podstawowymi, szczególnie jeżeli chodzi o prywatność i ochronę danych osobowych; wymaga to ścisłego ograniczenia celów i specjalnej kontroli dotyczącej konieczności i proporcjonalności gromadzenia takich danych.

⁽⁴⁾ W tym kontekście warto wspomnieć również o opinii Komitetu Regionów w sprawie globalnego podejścia do kwestii migracji i mobilności, której sprawozdawcą był Nichi Vendola.

⁽⁵⁾ COM(2013) 95 final.

⁽⁶⁾ COM(2013) 97 final.

⁽⁷⁾ COM(2013) 96 final.

⁽⁸⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Program sztokholmski: wyzwania i szanse w kontekście nowego wieloletniego programu dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”, Dz.U. C 79 z 27.3.2010, pkt 56.

21. Ponownie wyraża poparcie dla wysokiego poziomu ochrony danych osobowych oraz zaniepokojenie błyskawicznym rozprzestrzenianiem się informacji cyfrowych na temat obywateli w związku z rozwojem technologii informacyjnych i komunikacyjnych⁽⁹⁾.

22. Uczula na fakt, że z punktu widzenia zasady niedyskryminacji i ochrony danych osobowych, proponowane systemy budzą poważne zaniepokojenie w związku z ich wpływem na prawa podstawowe, zwłaszcza prawa obywateli państw trzecich i osób ubiegających się o azyl, którzy starają się wjechać na terytorium UE.

Uwagi na temat wartości dodanej, konieczności i proporcjonalności pakietu dotyczącego inteligentnych granic

23. Uważa, że szeroko zakrojone gromadzenie danych w ramach obu systemów, w tym danych biometrycznych, wymaga wykazania, że jest to potrzebne, uzasadnione i proporcjonalne i że cele nie mogły zostać osiągnięte za pomocą systemów mniej inwazyjnych dla prywatności i mniej kosztownych.

24. Przyjmuje do wiadomości opinię Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD), który skrytykował i zakwestionował konieczność i proporcjonalność pakietu dotyczącego inteligentnych granic ze względu na brak wiarygodnych dowodów uzasadniających potrzebę wprowadzenia nowych systemów. W szczególności EIOD twierdzi, że system wjazdu/wyjazdu narusza prawo do prywatności i stawia pod znakiem zapytania kwestię stosunku kosztów do skuteczności systemu pod względem finansowym i w odniesieniu do praw podstawowych⁽¹⁰⁾.

25. Zwraca uwagę, że także Parlament Europejski, grupa robocza ds. art. 29 i większość przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego wyraziło wątpliwości co do konieczności i wartości dodanej systemu wjazdu/wyjazdu⁽¹¹⁾.

26. Stwierdza, że kwestia konieczności i proporcjonalności utworzenia zwłaszcza systemu wjazdu/wyjazdu jest kontrowersyjna, ponieważ nie istnieją niepodważalne dowody, iż pomoże to w realizacji zamierzonych celów dotyczących efektywności kontroli granicznych, walki z nielegalną imigracją i wzmocnienia zwalczania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

27. Odnotowuje, że głównym celem systemu wjazdu/wyjazdu jest identyfikacja obywateli państw trzecich, którzy wjeżdżają legalnie do strefy Schengen, bez wizy lub z wizą na krótki pobyt, i którzy przekraczają dozwolony okres pobytu. W tym celu okres dozwolonego pobytu jest obliczany elektronicznie, a system generuje ostrzeżenie dla władz krajowych na temat osób przekraczających ten okres, co przyczyni się do zatrzymania i odesłania nielegalnych imigrantów.

28. Uważa, że wartość dodana systemu wjazdu/wyjazdu dla realizacji tego celu nie jest oczywista, ponieważ istnienie ostrzeżeń na temat nielegalnego pobytu opiera się na założeniu, że osoby, które wjechały z wizą krótkoterminową lub bez wizy są bezwarunkowo zobowiązane do opuszczenia terytorium UE w terminie maksymalnie 3 miesiące. Nie uwzględnia się przy tym takich okoliczności jak ubieganie się o azyl lub zalegalizowanie pobytu na mocy prawa krajowego.

29. Zauważa, że analiza konieczności i proporcjonalności systemu wjazdu/wyjazdu jest tym bardziej potrzebna, że w obliczu braku możliwości zatrzymania z powodu nielegalnego pobytu system będzie mógł wykryć nielegalnych imigrantów tylko w przypadku próby opuszczenia strefy Schengen, co przekształca system wjazdu/wyjazdu w „bardzo kosztowny mechanizm zbierania danych statystycznych na temat migracji”⁽¹²⁾.

30. Zauważa, że system wjazdu/wyjazdu nie może wykryć imigrantów, którzy zalegalizowali swój pobyt na mocy przepisów dotyczących azylu lub krajowych przepisów imigracyjnych. Osoby te są narażone na ryzyko nielegalnego zatrzymania na podstawie ostrzeżenia w systemie wjazdu/wyjazdu opierającego się na automatycznym obliczeniu okresu pobytu, który nie ma ani nie może mieć możliwości uwzględnienia tego rodzaju okoliczności.

⁽⁹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Program sztokholmski: wyzwania i szanse w kontekście nowego wieloletniego programu dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”, Dz.U. C 79 z 27.3.2010, pkt 37.

⁽¹⁰⁾ Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) z 18 lipca 2013 r. opublikowana na: https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-07-18_Smart_borders_EN.pdf. Zob. także Europejski Inspektor Ochrony Danych (2008 r.): „Wstępne uwagi na temat wniosku w sprawie pakietu dotyczącego inteligentnych granic”, 3 marca 2008 r., s. 4, opublikowane na stronie: <http://www.edps.europa.eu>. Zob. także opinia EIOD w sprawie programu sztokholmskiego, Dz.U. C 276, 17.11.2009, pkt 71.

⁽¹¹⁾ Dokument roboczy Komisji: „Ocena skutków towarzysząca wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia ustanawiającego system wjazdu/wyjazdu”, SWD(2013) 47 final, Bruksela, 28 lutego 2013 r.

⁽¹²⁾ Bigo, Didier, Carrera, Sergio et al (2012 r.): „Evaluating current and forthcoming proposals on JHA data bases and a smart borders system at EU external borders” [Ocena obecnych i przyszłych propozycji dotyczących baz danych WSiSW i systemu inteligentnych granic na granicach zewnętrznych UE], badanie opracowane przez Parlament Europejski, s. 37.

31. Uważa, że system wjazdu/wyjazdu należy zakwestionować także w odniesieniu do szybkości kontroli, ponieważ wymaga gromadzenia dużej liczby danych alfanumerycznych i biometrycznych. Zwiększy to okres oczekiwania podróżnych na kontrole graniczne i wpłynie negatywnie na mobilność transgraniczną, bez możliwości skutecznej rekompensaty w formie systemu RTP. Należy też zadać sobie pytanie, czy koszty RTP są proporcjonalne do niewielkiej liczby osób, które zdaniem Komisji będą z niego korzystały każdego roku (5 mln), tj. 0,7 % ogólnej liczby osób (ok. 700 mln) przekraczających rocznie granice zewnętrzne⁽¹³⁾. Istnienie w niektórych krajach programów dla osób często podróżujących wskazuje, że ich realizacja jest możliwa bez systemu wjazdu/wyjazdu. Różne państwa członkowskie opracowały już zautomatyzowane systemy kontroli dla obywateli UE posiadających paszporty biometryczne.

32. Zwraca uwagę, że kwestie proporcjonalności i legitymizacji tych systemów należy także rozpatrzyć w kontekście ich wysokich kosztów, szacowanych na 1 100 mln EUR, które mają zostać pokryte kwotą 4 600 mln EUR z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w latach 2014–2020. Zwraca uwagę, że jest to kwota o wiele wyższa niż kwota podana szacunkowo przez Komisję w 2008 r., a ponadto, jak zauważył EIOD, nie można zagwarantować, że będzie ona wystarczająca⁽¹⁴⁾.

33. Ponownie wyraża wątpliwość, czy ogromne inwestycje w kontrole graniczne są najbardziej efektywną formą zwalczania nielegalnej imigracji w sposób skuteczny i długoterminowy⁽¹⁵⁾.

34. Uznaje, że w analizie kosztów i korzyści należy też uwzględnić wysokie koszty i obciążenia administracyjne, jakie systemy te niosą dla państw członkowskich w kontekście niewielkiej liczby podróżnych przekraczających granice zewnętrzne.

Rola regionów i organów władz lokalnych w stopniowym wprowadzaniu zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi

35. Uważa, że spójne podejście europejskie do kontroli granic zewnętrznych obejmuje wiele poziomów i szereg wyzwań dla władz krajowych odpowiedzialnych za granice, które współpracują z różnymi podmiotami lokalnymi i regionalnymi.

36. Wyraża ubolewanie, że wymiar związany z wielopoziomowym sprawowaniem rządów nie został w wystarczającym stopniu uwzględniony w dyskusjach politycznych UE na temat strefy Schengen, gdyż odpowiednie stosowanie zasady pomocniczości wymaga bardziej systematycznego włączania wymiaru lokalnego i regionalnego.

37. Wzywa do większego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych oraz Komitetu Regionów, aby zapewnić podejście oddolne w tych dziedzinach, a jednocześnie przyczynić się do zapewnienia, by doświadczenia i obawy władz lokalnych i regionalnych były uwzględniane na różnych etapach procesu decyzyjnego UE, szczególnie jeżeli chodzi o przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych, efektywność i wartość dodaną finansowania UE, a także element pakietu dotyczącego inteligentnych granic związany z wielopoziomowym sprawowaniem rządów.

38. Apeluje do osób odpowiedzialnych za wdrażanie kodeksu granicznego Schengen na szczeblu lokalnym, aby promowały szkolenia i kampanie uświadamiające z zakresu europejskich przepisów dotyczących granic oraz praw obywateli, aby zaangażować organy władz lokalnych i regionalnych oraz główne podmioty w terenie, wspierać wzajemne zaufanie i unikać negatywnych skutków dla obszaru swobodnego przepływu oraz dla praw podstawowych.

39. Przypomina, że organy władz lokalnych i regionalnych mogą pełnić ważną rolę w promowaniu ochrony praw podstawowych na różnych poziomach⁽¹⁶⁾, w tym na granicach wewnętrznych i zewnętrznych UE.

40. Stwierdza, że finansowanie UE przeznaczone na zarządzanie granicami zewnętrznymi skupia się na bezpieczeństwie, zaniedbując kwestię praw podstawowych; apeluje zatem o wzmocnienie pozycji władz lokalnych i regionalnych w określaniu priorytetów budżetowych UE w dziedzinie zarządzania granicami oraz finansowania polityki migracji i azylu, zapewniając ukierunkowanie środków finansowych na infrastrukturę i usługi graniczne, które najbardziej potrzebują wsparcia w tej dziedzinie.

41. Sugeruje więc wprowadzenie bardziej wiążącego obowiązku dla rządów krajowych w zakresie zasięgnięcia opinii władz lokalnych i regionalnych na temat programowania finansowania UE w tych dziedzinach.

⁽¹³⁾ Dokument roboczy Komisji: „Ocena skutków towarzysząca wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia ustanawiającego program rejestrowania podróżnych”, SWD(2013) 50 final, Bruksela, 28 lutego 2013 r.

⁽¹⁴⁾ Europejski Inspektor Ochrony Danych (2008 r.): „Wstępne uwagi na temat wniosku w sprawie pakietu dotyczącego inteligentnych granic”, 3 marca 2008 r., s. 4, opublikowane na stronie: <http://www.edps.europa.eu>.

⁽¹⁵⁾ Opinia w sprawie instrumentów finansowych UE w dziedzinie spraw wewnętrznych, której sprawozdawcą był Samuel Azzopardi, CdR12/2012, pkt 47.

⁽¹⁶⁾ Zob. opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych”, Dz.U. C 9 z 11.1.2012.

42. Ponawia swój apel o większą konsolidację władz lokalnych i regionalnych w dziedzinie migracji i azylu „zgodnie z ich kompetencjami w poszczególnych krajach, poprzez instrumenty, przy pomocy których korzystają ze wsparcia finansowego UE, również bez udziału władz centralnych”⁽¹⁷⁾.

43. Uważa, że system wjazdu/wyjazdu i RTP oznaczają stopniowe przekazanie kompetencji w zakresie kontroli i wykorzystywania danych zebranych przez władze krajowe jednostkom UE, co niesie ze sobą konsekwencje dla zasady pomocniczości.

44. Wzywa więc do szerszych konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz Komitetem Regionów na temat opracowania tych systemów, zważywszy na ich wpływ w regionach transgranicznych oraz fakt, że kwestia zarządzania granicami może być postrzegana inaczej na szczeblu lokalnym niż na szczeblu władz centralnych lub krajowych, które bardziej interesują się wymiarem bezpieczeństwa narodowego niż ułatwianiem ruchu transgranicznego, co jest ważne w regionach transgranicznych.

Zalecenia w sprawie pakietu dotyczącego inteligentnych granic

45. Wzywa Parlament Europejski i Radę do przeprowadzenia rzetelnej i dogłębnej analizy kosztów i korzyści systemu wjazdu/wyjazdu i RTP, co jest niezbędne w kontekście recesji gospodarczej i znacznych ograniczeń budżetowych, jak również jej konieczności, proporcjonalności i efektywności, przed rozpoczęciem negocjacji w sprawie tych systemów.

46. Apeluje do Parlamentu Europejskiego i Rady, aby w przypadku uruchomienia systemu wjazdu/wyjazdu zapewniły gwarancje pozwalające uniknąć ostrzeżeń prowadzących do nielegalnego zatrzymania osób, które system zidentyfikuje jako osoby przebywające nielegalnie, podczas gdy w rzeczywistości uzyskały pozwolenie na pobyt w państwie członkowskim i korzystają tym samym z prawa swobodnego przepływu na obszarze europejskim bez granic wewnętrznych.

47. Zwraca uwagę na konieczność zagwarantowania, w czasach ograniczeń budżetowych, by wszelkie opracowywane systemy zapewniały interoperacyjność istniejących systemów krajowych, aby nie zakłócić ich funkcjonowania i nie zaprzepaścić dokonanych inwestycji krajowych.

48. Zaleca wprowadzenie w tych systemach zdecydowanych gwarancji niedyskryminacji i odpowiednich gwarancji prawa do ochrony danych, prywatności i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla obywateli państw trzecich, w szczególności by zapobiec niesłusznej repatriacji z powodu omyłkowego ostrzeżenia wygenerowanego przez system wjazdu/wyjazdu.

49. Sugeruje, by w przypadku wdrożenia tych systemów prowadzono szkolenia z zakresu praw człowieka oraz kampanie uświadamiające wśród specjalistów na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, zwłaszcza na temat ryzyka i właściwego/niewłaściwego stosowania, co pozwoli uniknąć nielegalnego lub noszącego znamiona dyskryminacji wykorzystywania tych systemów.

III. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

COM(2013) 95 final

Artykuł 8

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Każdy właściwy organ uprawniony do dostępu do EES zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zapewnia wykorzystanie EES w zakresie koniecznym, odpowiednim i proporcjonalnym do wykonywania zadań właściwych organów.	Każdy właściwy organ uprawniony do dostępu do EES zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zapewnia wykorzystanie EES w zakresie koniecznym, odpowiednim i proporcjonalnym do wykonywania zadań właściwych organów <u>i z poszanowaniem wszelkich odpowiednich przepisów UE i krajowych dotyczących ochrony danych osobowych.</u>

⁽¹⁷⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie globalnego podejścia do kwestii migracji i mobilności, 96. sesja plenarna, 18–19 lipca 2012 r.

Uzasadnienie

Istotne jest ustanowienie w omawianym rozporządzeniu „ogólnej zasady” poszanowania przez „właściwe organy” odpowiednich przepisów dotyczących ochrony danych.

Bruksela, 28 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Opinia Komitetu Regionów – Rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych

(2014/C 114/16)

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW*****Uwagi ogólne***

1. Przyjmuje do wiadomości wniosek Komisji w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego, paszowego i innych zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin, materiału reprodukcyjnego i środków ochrony roślin, ze względu na główne cele rozporządzenia, tj. zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i zagwarantowanie sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Komisja uznała potrzebę wzmocnienia instrumentów dostępnych właściwym organom w państwach członkowskich w celu sprawdzenia zgodności z przepisami UE (kontrole, inspekcje i testy).

Odniesienia do wspólnej polityki rolnej

3. Potwierdza, że jakość produktów rolnych w UE jest jednym z głównych czynników wartości dodanej wspólnej polityki rolnej i jednym z głównych atutów na rynkach światowych, a efektywne nadzorowanie przestrzegania przepisów prawa żywnościowego i paszowego oraz innych zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin, materiału przeznaczanego do reprodukcji i środków ochrony roślin służy budowaniu stabilności rynku na bazie zaufania społecznego do produktów.

4. Osiągnięcie konkurencyjności, tak w wymiarze lokalnym, jak i globalnym może zostać osiągnięte jedynie dzięki permanentnemu doskonaleniu europejskiego rynku rolno-spożywczego. Dlatego z zadowoleniem przyjmuje się niniejszą inicjatywę służącą zapewnieniu jakości produktów rolnych środkami kontroli urzędowych i innych działań urzędowych.

5. Jest zdania, że rozporządzenie wychodzi naprzeciw potrzebom zapewnienia szeroko rozumianej konkurencyjności przedsiębiorstw łańcucha dostaw żywności podlegających czynnościom kontroli urzędowych przez właściwe organy.

Pomocniczość, proporcjonalność i lepsze stanowienie prawa

6. Zauważa, że we wniosku dotyczącym rozporządzenia przewiduje się uprawnienia Komisji do przyjęcia aktów delegowanych praktycznie we wszystkich obszarach, które obejmuje wniosek (zob. art. 15–24). Odrzucić należy zwłaszcza podstawy upoważnienia do przyjęcia aktów delegowanych określających przepisy szczegółowe dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych, przewidziane w artykułach 15–25, tudzież w art. 110, 132 i 133 wniosku dotyczącego rozporządzenia. Jest absolutnie konieczne, by wszelkie zasady mające istotny wpływ na czynności kontrolne i budżety w poszczególnych krajach były wyrażone bezpośrednio w przepisach rozporządzenia. Ponadto prosi Komisję o wyjaśnienie, w związku z przyjęciem aktu delegowanego na mocy przepisów art. 139, w jaki sposób zamierza ona wdrożyć procedurę opisaną w motywie 81. Zgodnie z jego treścią w czasie prac przygotowawczych Komisja zobowiązana jest prowadzić stosowne konsultacje, także na poziomie ekspertów. Konieczne wydaje się, by zapis o udziale ekspertów z państw członkowskich znalazł się także w samym artykule 139.

7. Potwierdza, że harmonizacja prawa w zakresie kontroli urzędowych jest pomocna i istotna dla zapewnienia dostatecznego poziomu bezpieczeństwa żywności i pasz oraz zapewnienia swobodnego przepływu towarów na rynku wewnętrznym, skutecznej ochrony rynku wewnętrznego, wolnej konkurencji oraz interesów konsumentów i skierowanych do nich informacji przed oszustwami i napływem towarów niespełniających wymogów europejskich, a także ochrony zaufania do towarów opuszczających obszar WE lub transportowanych (transzyt) przez ten obszar.

8. Z zadowoleniem stwierdza, że rozporządzenie integruje szereg przepisów dotyczących kontroli urzędowych w obszarze łańcucha dostaw żywności, w tym przepisy dotyczące środków przeciw agrofagom roślin, produkcji materiału do reprodukcji roślin w celu wprowadzanych do obrotu, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

9. Potwierdza, że drogą do skutecznej ochrony unijnych produktów rolno-spożywczych jest dbanie, aby wszystkie produkty sprzedawane w UE, niezależnie od pochodzenia, podlegały tym samym lub równoważnym kontrolom w zakresie higieny, bezpieczeństwa i jakości żywności. Uznaje, że w szczególnych przypadkach rozporządzenie nie ogranicza praw państw członkowskich w działaniach na rzecz osiągnięcia wyższego poziomu ochrony konsumentów drogą kontroli urzędowych.

10. Z zadowoleniem przyjmuje się uproszczenie reguł związane z: wprowadzeniem punktów kontroli granicznej podlegających jednolitemu zbiorowi reguł, wprowadzeniem wspólnego zdrowotnego dokumentu wejścia (CHED), którym zastępuje się różne dokumenty stosowane w każdym sektorze podlegającym kontroli na dotychczasowych zasadach, ujednoczeniem i zapewnieniem gwarancji wiarygodności dokumentów, objęciem europejskich kontroli urzędowych unijnym systemem nadzoru i jego cyfryzacją.

11. Stwierdza się, że aktualnie obowiązujące przepisy w zakresie urzędowych kontroli pozostałości leków weterynaryjnych są zastępowane regulacjami w większym stopniu opartymi na ocenie ryzyka, lecz bez uszczerbku dla zachowania należytych warunków ochrony zdrowia.

Zaostrzenie kontroli produktów pochodzących z państw trzecich

12. Przyjmuje z zadowoleniem wniosek Komisji obejmujący m.in. przepisy służące zaostrzeniu kontroli produktów pochodzących z państw trzecich w celu stawienia czoła wyzwaniom powstającym w obszarze łańcucha dostaw żywności i związanym z tym zagrożeniom dla bezpieczeństwa mieszkańców UE.

13. Z zadowoleniem przyjmuje się uproszczenie reguł polegające na zastąpieniu punktów kontroli granicznej (dla zwierząt i produktów pochodnych), wyznaczonych miejsc wprowadzenia (dla produktów żywnościowych i paszowych pochodzenia roślinnego) i miejsc wprowadzenia (dla roślin i produktów roślinnych) przez punkty kontroli granicznej podlegające jednolitemu zbiorowi przepisów. Takie podejście służy wprost lepszej ochronie rynku europejskiego przed napływem niezgodnych z normami wyrobów rolno-spożywczych itp.

14. Z zadowoleniem przyjmuje się stworzenie mechanizmów w zakresie „pomocy administracyjnej”, które umożliwiają współpracę między krajowymi organami kontroli w transgranicznym egzekwowaniu prawa w jednakowy i konsekwentny sposób. Zwraca się uwagę na fakt, że naruszenia przepisów prawa UE będą ścigane nie tylko w państwie członkowskim, w którym stwierdzono naruszenie, ale również w państwie członkowskim, w którym ono powstało.

Oddziaływanie lokalne i regionalne

15. Stwierdza, że nowe podejście do kontroli wykorzystujące ocenę ryzyka umożliwia adekwatne do aktualnego stanu wiedzy i szybkie podejmowanie działań oraz decyzji dotyczących różnych kategorii produktów.

16. Stwierdza, że zobowiązanie do sporządzenia sprawozdania z każdej przeprowadzonej kontroli urzędowej oraz do przekazania go podmiotowi podlegającemu kontroli stanowi znaczne dodatkowe obciążenie dla właściwych organów. Komitet sprzeciwia się temu ze względu na obciążenia biurokratyczne i bardzo prawdopodobną możliwość odwoływania się do środków ochrony prawnej.

Jeżeli Komisja nie zrezygnuje z nakładania tego obowiązku, należy sporządzić dokładną ocenę skutków, aby można było oszacować dodatkowe obciążenia administracyjne i finansowe w kategoriach ilościowych. Z tego samego powodu należy ponadto dodać w art. 34 wniosku Komisji wyjaśnienie, że w przypadku tzw. drugiej ekspertyzy chodzi o przyjętą już w praktyce procedurę pobierania kontrpróbki bądź drugiej próbki i badania jej przez przedsiębiorcę, a nie o wprowadzenie nowej procedury.

17. Podziela zasadniczo propozycję Komisji, by przy wyliczaniu stawek opłat uwzględniać interesy małych przedsiębiorstw. Jednak przewidziane we wniosku dotyczącym rozporządzenia ogólne zwolnienie z opłat dla przedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 10 pracowników lub posiadających roczny obrót lub bilans równy kwocie 2 mln EUR lub niższy stoi w sprzeczności z przepisami art. 76, które mają zapewniać dostępność odpowiednich środków finansowych i zasobów ludzkich. Proponuje się, by w nowych przepisach dotyczących kosztów kontroli zawrzeć uregulowania odpowiadające przepisom art. 27 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, tak aby państwa członkowskie mogły same ustalać rodzaje i zakres wyjątków.

18. Art. 80 przewiduje uprzywilejowanie podmiotów stale przestrzegających przepisów, o ile opłaty z tytułu kontroli ustalane są jako stawka zryczałtowana zgodnie z art. 79 ust. 1 lit. a). Zamiast tego w nowych przepisach dotyczących kosztów kontroli należałoby zawrzeć uregulowania odpowiadające przepisom art. 27 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, tak aby państwa członkowskie mogły same ustalać rodzaje i zakres wyjątków, w tym dotyczących mikroprzedsiębiorstw.

19. Zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia skutecznej (należytej) ochrony danych i informacji w tworzonych systemach niezbędnych do realizacji przepisów w zakresie redundancji i nieupoważnionego dostępu z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby i obowiązku właściwych organów w zakresie informowania opinii publicznej na temat istotnych zdarzeń w obszarze łańcucha dostaw żywności. W związku z tym, że w niektórych państwach członkowskich kompetencje w zakresie kontroli łańcucha dostaw żywności podzielone są między różne organy, opracowując systemy informacji, należy koniecznie zebrać w jednym dokumencie wszystkie rodzaje czynności w ramach kontroli urzędowych, a także stworzyć i rozwinąć zintegrowany system zarządzania zebranymi w ich trakcie informacjami.

20. Z zadowoleniem przyjmuje rozwiązania polegające na zastosowaniu obok poszerzonego w stosunku do istniejących przepisów zakresu środków dyscyplinujących, także minimalnych okresów zgodności środków jako formy zachęty w postaci zwolnienia lub redukcji opłat urzędowych dotyczących podmiotów osiągających i utrzymujących wymaganą zgodność z przepisami prawa żywnościowego i paszowego oraz innymi zasadami dotyczącymi łańcucha dostaw żywności. Decyzję w sprawie obowiązkowych opłat w przypadku kontroli rutynowych należy jednak pozostawić państwom członkowskim.

21. Zwraca uwagę na fakt, iż liczne uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych ograniczają możliwość udziału państw członkowskich i sprawiają, że poszczególne kraje nie będą mogły przewidzieć, czy należy się liczyć z koniecznością zapewnienia dodatkowych środków finansowych i zasobów ludzkich.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Artykuł 1 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady:</p> <p>a) przeprowadzania kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych podejmowanych przez właściwe organy państw członkowskich;</p> <p>b) finansowania kontroli urzędowych;</p> <p>c) pomocy i współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi w celu właściwego stosowania przepisów, o których mowa w ust. 2;</p> <p>d) przeprowadzania przez Komisję kontroli w państwach członkowskich i państwach trzecich;</p> <p>e) przyjmowania warunków, jakie mają być spełniane przez zwierzęta i towary wprowadzane na terytorium Unii z państwa trzeciego;</p> <p>f) ustanowienia komputerowego systemu informacyjnego mającego na celu zarządzanie informacjami i danymi w odniesieniu do kontroli urzędowych.</p>	<p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady:</p> <p>a) przeprowadzania kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych podejmowanych przez właściwe organy państw członkowskich;</p> <p>b) finansowania kontroli urzędowych;</p> <p>c) pomocy i współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi w celu właściwego stosowania przepisów, o których mowa w ust. 2;</p> <p>d) przeprowadzania przez Komisję kontroli w państwach członkowskich i państwach trzecich;</p> <p>e) przyjmowania warunków, jakie mają być spełniane przez zwierzęta i towary wprowadzane na terytorium Unii z państwa trzeciego;</p> <p>f) ustanowienia komputerowego systemu informacyjnego mającego na celu zarządzanie informacjami i danymi w odniesieniu do kontroli urzędowych, obejmującego także mechanizmy ochrony danych zgodne z obowiązującymi przepisami, czyli dyrektywą 95/46/WE oraz proponowanym rozporządzeniem COM (2012) 11 final i proponowaną dyrektywą COM (2012) 10 final.</p>

Uzasadnienie

Ochrona danych powinna należeć do zagadnień, które wymagają uwagi, ponieważ system ma być ustanowiony na szczeblu UE, a jedną z jego głównych funkcji jest wymiana informacji na temat przeprowadzonych kontroli urzędowych.

Poprawka 2

Artykuł 13 ust. 2 lit. d)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
ocenę procedur dobrej praktyki wytwarzania (GMP), dobrej praktyki higieny (GHP), dobrej praktyki gospodarki rolnej oraz analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP);	ocenę procedur dobrej praktyki wytwarzania (GMP), dobrej praktyki higieny (GHP), dobrej praktyki gospodarki rolnej oraz (GAP), analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) oraz innych analogicznych systemów, których stosowanie jest obowiązkowe ze względu na przepisy, o których mowa w art. 1 ust. 2;

Uzasadnienie

Niezbędne poszerzenie zakresu obowiązywania przepisu o zasady (systemy), które mogą zostać ustanowione jako obowiązkowe.

Poprawka 3

Artykuł 82

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Zwroty opłat i zwolnienie z opłat mikroprzedsiębiorstw</p> <p>1. Opłaty przewidziane w art. 77 nie podlegają bezpośredniemu lub pośredniemu zwrotowi, chyba że zostały niesłusznie pobrane.</p> <p>2. Przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, których roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR, są zwolnione z uiszczania opłat przewidzianych w art. 77.</p> <p>3. Koszty, o których mowa w art. 77, 78 i 79 nie obejmują kosztów poniesionych w związku z przeprowadzeniem kontroli urzędowych w odniesieniu do przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 2.</p>	<p>Zwroty opłat i zwolnienie z opłat mikroprzedsiębiorstw</p> <p>1. Opłaty przewidziane w art. 77 nie podlegają bezpośredniemu lub pośredniemu zwrotowi, chyba że zostały niesłusznie pobrane.</p> <p>2. Przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, których roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR, mogą być są zwolnione z uiszczania opłat przewidzianych w art. 77.</p> <p>3. Koszty, o których mowa w art. 77, 78 i 79 nie obejmują państwa członkowskie mogą stanowić odrębne przepisy w zakresie ustalania kosztów poniesionych w związku z przeprowadzeniem kontroli urzędowych w odniesieniu do przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 2, o ile nie narusza to zasad polityki konkurencji UE zawartych w artykułach 101–109 Traktatu o funkcjonowaniu UE (TFUE).</p>

Uzasadnienie

Należy zapewnić władzom państw stanowienie szczegółowych przepisów w tym zakresie ze względu na znaczne zróżnicowanie struktury wielkości przedsiębiorstw w krajach UE. Dotyczy to szczególnie krajów, których gospodarki cechują się znacznym rozdrobnieniem (duża liczba mikroprzedsiębiorstw).

Poprawka 4

Artykuł 131

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>System zarządzania informacjami w zakresie kontroli urzędowych:</p> <p>a) umożliwia komputerowe przetwarzanie i wymianę informacji, danych i dokumentów niezbędnych do przeprowadzania kontroli urzędowych, wynikających z przeprowadzenia kontroli urzędowych bądź dokumentowanie przeprowadzenia lub wyników kontroli urzędowych we wszystkich przypadkach, gdy przepisy, o których mowa w art. 1 ust. 2, oraz akty delegowane określone w art. 15–24 przewidują wymianę przedmiotowych informacji, danych i dokumentów między właściwymi organami, między właściwymi organami a Komisją oraz w stosownych przypadkach z innymi organami i podmiotami;</p> <p>b) zapewnia mechanizm wymiany danych i informacji zgodnie z przepisami tytułu IV;</p> <p>c) zapewnia narzędzie gromadzenia sprawozdań z kontroli urzędowych przedłożonych Komisji przez państwa członkowskie oraz zarządzania nimi;</p> <p>d) umożliwia tworzenie, wykorzystywanie i przekazywanie, w tym w formie elektronicznej, dzienników podróży, o których mowa w art. 5 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2005, danych uzyskanych przez system nawigacji, o którym mowa w art. 6 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 1/2005, świadectw urzędowych i wspólnego zdrowotnego dokumentu wejścia, o którym mowa w art. 54 niniejszego rozporządzenia.</p>	<p>System zarządzania informacjami w zakresie kontroli urzędowych:</p> <p>a) umożliwia komputerowe przetwarzanie i wymianę informacji, danych i dokumentów niezbędnych do przeprowadzania kontroli urzędowych, wynikających z przeprowadzenia kontroli urzędowych bądź dokumentowanie przeprowadzenia lub wyników kontroli urzędowych we wszystkich przypadkach, gdy przepisy, o których mowa w art. 1 ust. 2, oraz akty delegowane określone w art. 15–24 przewidują wymianę przedmiotowych informacji, danych i dokumentów między właściwymi organami, między właściwymi organami a Komisją oraz w stosownych przypadkach z innymi organami i podmiotami;</p> <p>b) zapewnia mechanizm wymiany danych i informacji zgodnie z przepisami tytułu IV;</p> <p>c) zapewnia narzędzie gromadzenia sprawozdań z kontroli urzędowych przedłożonych Komisji przez państwa członkowskie oraz zarządzania nimi;</p> <p>d) umożliwia tworzenie, wykorzystywanie i przekazywanie, w tym w formie elektronicznej, dzienników podróży, o których mowa w art. 5 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2005, danych uzyskanych przez system nawigacji, o którym mowa w art. 6 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 1/2005, świadectw urzędowych i wspólnego zdrowotnego dokumentu wejścia, o którym mowa w art. 54 niniejszego rozporządzenia.;</p> <p>e) obejmuje mechanizmy ochrony danych zgodne z obowiązującymi przepisami, czyli dyrektywą 95/46/WE oraz proponowanym rozporządzeniem COM(2012) 11 final i proponowaną dyrektywą COM(2012) 10 final.</p>

Uzasadnienie

Ochrona danych powinna należeć do zagadnień, które wymagają uwagi, ponieważ system ma być ustanowiony na szczeblu UE, a jedną z jego głównych funkcji jest wymiana informacji na temat przeprowadzonych kontroli urzędowych.

Bruksela, 29 listopada 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL